



سعید مقلّس

# دیوان وسیله

دریافتی از دعای شریف عهد



## میثاق

و

### سپیده

در یافتنی از دعای شریف عهد

به نام نامیت، به شوق شادمانیت  
دوباره صفحه‌های بی‌صدا ترانه‌خوان شدند.  
وهای و هوی عاشقانه در گرفت.  
تمام این نوشته‌ها شاهکار توت  
و من در این میانه هیچ‌کاره‌ام  
بیا بگیر! دست خالیم پیشکش به تو

مقدس، سعید. ۱۳۵۸ -  
میثاق و سپیده / دریافتی از دعای شریف عهد / قلم سعید  
مقدس. - تهران: انتشارات مکیال، ۱۳۸۲.  
ISBN 964-7953-00-3 ۹۰۰ ریال ۱۶۰ ص

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.  
۱. دعای عهد -- نقد و تفسیر. الف. عنوان. ب. عنوان:  
دریافتی از دعای شریف عهد

۲۹۷/۷۷۴ BP ۲۷۰/۹۰۲ ع  
۱۹۱۴۵ کتابخانه ملی ایران



تلفن: ۰۹۱۱۲۳۸۱۵۷۲ - صندوق پستی: ۱۹۰۹۸-۳۷۱ info @ mekyal.com

## میثاق و سپیده

سعید مقدس

مؤسسه فرهنگی انتشاراتی مکیال

حروفچینی: سید مصطفی طباطبائی

صفحه آرایی: امیر نیک سرشت

طرح جلد: موسسه گرافیک سبحان (علی اکبر قندی)

چاپ اول - ۳۰۰۰ نسخه - پاییز ۱۳۸۲ - نیمه شعبان ۱۴۲۴

لیتوگرافی: باختر - چاپ: زنبق - صحافی: صداقت

شابک: ۹۶۴-۷۹۵۳-۰۰-۳ ISBN: 964-7953-00-3

پیها: ۹۵۰ تومان

مراکز پخش: نشر آفاق: ۲۸۴۷۰۳۵ - انتشارات نیک معارف: ۶۹۵۰۱۰

زندگی تلخ است؛ آنگونه تلخ که گاه، زیبائیهای دلانگیز یاسخانه هم به چشم نمی‌آید؛ آنگونه سیاه که سپیدی یاس، گاه در پرده وهم می‌رود و در این میان، حکایت زخمها دیگر است. سوزناکترینش همین زخم بی‌همدمی که با نمک بی‌اعتنایی دل آزارتر می‌شود. وقتی عاشق باشی، همه لحظات زیستنت می‌شود دست و پا زدن پی معشوق؛ همه زندگیت می‌شود واقعاً زندگی؛ همه نفسهایت او را صدا می‌زنند. اما اگر صدا زدنهايت را، اگر ابراز عاشقیت را نپسندد چه؟ اگر رنگارنگی هوایت، سادگی احساس را محو کند چه؟... ولی اگر معشوقت دست به دعا بردارد؟... این همان نقطه‌ای است که براین صفحه تاریک می‌افتد و آرام آرام باز می‌شود تا نور، همه وجود را آفتابی کند. به خودم می‌گویم حالا که کمند بر دست داری! هنوز که پیوندت مانده! هنوز رشته دوستیت نگسته! چرا از خودش نمی‌خواهی نوش آشنائیش را در کامت ریزد تا شرنگ غربت برای همیشه نابود شود؟ چرا روشنارا از خودش نمی‌طلبی؟ ظلمت که درد بی درمان نیست! برابر او رنگ می‌بازد! که گفته تو را زحمدیده رو تافتمن اویی؟ که گفته او دلش برای تو نمی‌تپد؟ که گفته تو را نمی‌بیند؟ پس نیک بخت! تو چرا اینجایی؟ اگر سعادتمند نشده‌ای پس چرا پیرهنت بوی یاس می‌دهد؟ چرا هنوز جریان داری؟ آنکه به دریا پیوند خورد، دیگر نه آن مرداب است که راکد باشد؛ دیگر با سیلان غریبه نیست؛ رود دلش پر از ماهیان سرخابی احساس است!... از روی او صورتم را آب خجلت فرا می‌گیرد. از اینکه دلش بگیرد، زیر پایم خالی می‌شود. اما اینراهم می‌دانم که می‌داند این حیرت‌ها از چه روست، شاید از غفلت!...

دیشب را تا سحر در این اندیشه‌ها گذرانده‌ام، گاه شکسته‌ام، زمانی درخشیده‌ام، لحظه‌ای به شهد رویا رفته‌ام. اکنون که خاتون قصر سپهر، نرم نرمک می‌آید تا پرتو گیسوانش را در آینه ابرها نظاره کند و هر تارش را به گوشه‌ای بیفشداند، از روزنَه چشمها کنج تاریک نهانخانه دل روشن می‌شود و نور جای همه وهمهای مه آلوده را می‌گیرد. می‌بینم اگر حجاب بسی خبری بگذارد، چهره اهورایی محبوب آشکارا مبهوتم می‌کند و همین بهت، دیگر فرصت اندیشیدن به غیر نمی‌دهد، چه رسد به مهملاتی که خودم باfte‌ام. دست یقین چلچراغی از امید در اتاق ظلمانی ذهن می‌آویزد و زیور اشک را بر این درخشش می‌افزاید؛ دلم قرص می‌شود. کلاح هم که باشی می‌توانی آنجا روی آن شاخه‌ها برای خودت گوشه‌ای برگزینی و همصدای قمریان، تو هم نغمة عاشقیت را ساز کنی و اینرا نه خودت خواسته‌ای. به پای خود اینجا نیامده‌ای؛ آمده‌ای تا بمانی. آمده‌ای تا با یاس تنفس کنی، با یاس بمیری و در خاک یاسخانه مدفون شوی.

این خاک، همان صعید طیب است که جز سعید پذیرا نمی‌شود و سعید جز آنکس نیست که طاعت وحید کرده باشد؛ آن وحید بی همتا، اویی که از اوییم. اما همین سرگردانیها در بیابان بیم نمی‌گذارد با او بمانیم.

بر می‌خیزم تا نگاهم را از خلوص سرخی خورشید شستشو دهم و باز همانند همه ثانیه‌های تصوّرم نقشی بر هزاران تابلویی که از لبخندش ترسیم کرده‌ام، بیفزایم. کمند همان ورد آسمانی را دوباره زبان گرفته است. طفل بهانه را راضی می‌کنم که این ذکر، درای کاروانسما است؛ کاروانی با یک ساربان و یک کاروانی! ورد آسمانیش سِحر همان سلامهایی است که هر کلمه‌اش را در بهشت به سبویی می‌کنند و در جزیره مجنون جنت به جرعه

نوشانی می‌دهند که جز نور نمی‌خورند و نمی‌آشامند. نور خواران و نور آشامان، مسافران همان مقصودند؛ مقصودی که خود، طلیعه است و خود، همراه، همپا، همدل.... کمند می‌کشاندم. اکنون که به بارگاهم پذیرفته‌اند، کبوتر خیال، سبکبال بار پرواز می‌گیرد. من از این هراس دارم که نکند دستان سیاه ابلیس، متربک نفس را در مزرعه سبز دوستیمان علم کند و دیگر لانه امانی برای پرنده‌گان نامه‌بر باقی نماند؛ همانها که پیغمبران بی‌ادعای دلدار بودند سوی دلداده. گذشت لحظه‌ها در پس وضوح یأسها و نویدها پنهان می‌شود و من هیچ نمی‌فهمم تا به گذر سروها می‌رسیم. این سروستان مصفا دفتر یادمان یاسخانه است. کمند می‌گوید: "هر سر سپرده‌گه به همنفسی گمندی تاینچه می‌رسد باید از آن نهالهای تازه پای سرو براین فک بنشاند؛ به نشانه پیمانی پیدارا" می‌روم گوشة باغ و نهالی را که نامم را بر آن حک کرده‌اند بغل می‌زنم در حالیکه در سایه روشن این منظره نو به دنبال مفهوم آن پیمان می‌گردم. به دلم برات شده این درخت، شجره عشقی است که یک پای ارادت بر خاک دارد و هزاران دست التماس رو به آسمان؛ یادبود بهاری‌ترین فصل زیستنم، مطلع مشنوی سعادتم. وقتی نگاهم از شیارهای قد و بالایش بالا می‌رود و ذهنم خط به خط ساقه‌های چروک خورده‌اش را می‌کاود، ناگاه چشم می‌افتد به جبروتی از جملات؛ قدری که غبارها را از سر و روی سرو می‌زدایم پرتو خطوط تازه آشکار می‌شود. آن عهد ناگستنی که کمند گفته بود و آن پیمان ناشکستنی که وعده‌اش را می‌داد و یادگاری که می‌خواست از این باغ برایم بماند، این پیغام آشنا بود و این الهام ماندگار. این نگاشته‌های بیاد ماندنی، این نوشته‌های شورانگیز و این دستخط نور خیز همه ساحت تأثیر اویند که با خانه زاد خویش سخن می‌گوید: "و ما با تو پیمان

می‌بندیم ای عاشق شوریده دل! ای دلداده آشفته سر! ای احساس خالص تازه رهیده! می‌ثاقی آنگونه که با دلباختگان پیشین در میان نهادیم. مادام که در پناهگاه حمایت مایی و غنچه حقیقت در بوستان ما می‌جویی؛ تا آنگاه که مرهم دلتنگیهاست شاخه‌های یاس باشد و تا آنزمان که در سکوت غار تنهاییت تنها نجوای ماست که می‌پیچد؛ دلت غمین مبادا من امین توأم و تو در امان منی، من سپر بلای عاشقم تا تیرهای فتنه، سینه دوستیش را نشکافد.

نترس! نهراس! نگریز!...<sup>۱</sup>

چشم در اشک نشسته‌ام را می‌گذارم بر این حروف؛ حروفی که از زبان او یک دنیا آرزو هدیه‌ام می‌دهند. اما توگویی فرصت بیش از این ایستادن ندارم. به تکاپو می‌افتم تا آخرین چشم انداز را از قامت والای سروم به یاد بسپارم و هیچگاه از خاطر نبرم این آیات را... .

باز هم کمند پنجه در پنجه‌ام می‌زند و تصویر تبسی نوشین از او را نشانم می‌دهد، پیش می‌آید و دستانم را که لحظه به لحظه با لطافتِ نداشته همراه می‌شود، به مهر خویش می‌شارد. آیا هنگامه آنست که پای در یاغی دیگر نهم؟ شاید. صدای نسیم کنار گوشم زمزمه می‌کند که از یاسخانه سوی سرایی دیگرم خوانده‌اند. کمند، لب بر بسته است و چشمان پاسخجوی مرا جوابی ندارد. آخر او به خود نیست؛ کس دیگرش می‌برد و هموست که میان من و او را پیوند زده. آن گردنبند یاس که او داده بود، هنوز دور گردنم می‌درخشد: دانه‌ای مروارید، غنچه‌ای یاس.... شاخه‌های یاس که سایه بان این راهند و ساقه‌های سرو که هر یک بر تن، نشانی به یادمان دارند، یک یک مرا بشرط می‌دهند به آن شهادتی که معشوقم داده است و شاد باشم می‌گویند پیمانی را

که او با من نو نموده. دری طلایی رنگ خط پایان یاسخانه است و ابتدای بینهایتی دیگر. هر گام که پا پیش می‌گذارم، انگار به قدر هزار فرسنگ از خودم فاصله می‌گیرم. دلم همچنان با تب و تابی شیرین دست به گریبان است و چشم‌مانم اینطرف و آنطرف را چون پرستویی که پی آشیانه باشد، می‌جویند. لبهايم باز خشکیده‌اند و همه باع، دور سرم می‌چرخد؛ قدری می‌نشینم.

\* \* \*

سر که از زانوی چمن بر می‌دارم، چشم به روی قافله‌ای باز می‌شود که بوم نیلی آسمان را معمصومانه سپید کرده‌اند. صدای دلنواز بال و پر زدن‌شان باز شعر شعف برایم می‌خوانند. وقت آن است که خود را بیرم در آغوش زیبائی این پرندگان قاصد و همه خستگی‌هايم را گم کنم. به زبان بی زیانی می‌خواهم بمانند تا من نیز بتوانم صفحه صفحه‌های آشفته دفتر تفکرم را مرتب کنم و راز و رمز دلتگی‌هايم را بیابم! آنوقت صفحه نانوشه‌ای را از این میان پیدا کنم، کلمات پراکنده را کنار هم بچینم و نامه‌ای خطاب به او و شاید به انشای خود او با قلم پلکها بنگارم. یاد باد آن روزگار که از دام رهیden و از بام پریدن، همه، شور بود و هیجان و رهایی؛ پرواز ابتدایش سر انگشتان دوست بود و سکوی پرگشودنش نگاه محبوب. از اوج این پرگشودن، چقدر همه چیز ناچیز می‌نماید به دیدگان! از یاسخانه که بگذری آنطرفها در دیار بی بند و بار دنیایی زیستن، همه زندگی را می‌شود از میان دو انگشت دید. دلت می‌سوزد برای آنان که پا بست شده‌اند. اما وقتی هبوط می‌کنی و در این هیچ هست شده پا می‌گذاری، دوباره تو می‌مانی و همه آن زندگی که هر ذره‌اش برایت بزرگ می‌شود و هر آنکه وابسته‌تر است، نزدت عزیزتر!....

مانده‌ام چه کنم که حسی دلگداز، دائم بال و پرم را آتش می‌زند و دردی

تاب سوز بر اندیشه‌ام چنگ می‌اندازد. تشنۀ‌ام؛ تشنۀ جویبار یاسخانه! نوای این رود، دستان عطش را به خویش می‌خواند؛ دست زیر آب می‌زنم. خنکای آب صورتم را می‌نوازد. می‌خواهم لب به آن تر کنم. یکباره همان کبوتر که نامه یاسخانه را آورده بود، از زمین بال می‌گشاید و میان دو دستم فرود می‌آید. نقش چهره‌اش می‌افتد در آب و من دلم نمی‌آید آب بر آب برینم؛ می‌ترسم دوباره پر بگیرد یا تصویر آرامش بخشش ناپدید گردد. اینبار این کبوتر است که به حرف می‌آید: "قرارمان این نبود که فکر بازگشتن کنی! نیندیش از راه که سختی طریق، کلبه ویران دلشده را می‌سازد! بر حذر مباش از کوچه معشوق که دیوارش جان می‌دهد برای سرگذاشتن و یک دریا گریستن. می‌دانم... می‌دانم خسته‌ای از سرگذاشتن بر بالش روزمزگی! می‌دانم توهم کرده‌ای روز و شب عاشقی دارد تکراری می‌شود. اما تو اکنون در آسمان اوست که پرگرفته‌ای و دور خانه اوست که می‌گردی. هر چه باشد او پدر است و پدر هرگز بر خاطره فرزندگرد فراموشی نمی‌پاشد. این لحظات پرواز هم برای خودش عالمی دارد؛ هر لحظه باید دور و برت را به تردید بنگری؛ هر ثانیه که می‌گزدد، عرصه پیکاری نو برابرت گشوده می‌شود؛ پیکار با خودت، با اینکه بیندیشی این تو هستی که اوج گرفته‌ای و این تو هستی که یارای رستن یافته‌ای. آوردنی دشوار که نکند شیفتۀ پرواز شوی و از صاحب سپهر و ابمانی؛ فریفتۀ تحسین باگستان گردی و از باغبان غفلت ورزی! یادت باشد جز این باغها هرگز کاشانه ایمنی نیست؛ که هر چه جز این، آتشی است نهفته در ظاهری آراسته! فرود را جز بر شانه او مپسند و دیده به صحنه‌ای مگر صورت او مدوز!..."

اینها که کبوتر می‌گوید، همه آن قصه تلخی است که ناله از نای قلبم

برآورده؛ همان سنگریزه‌هایی است که آبگینه دلم را نشانه رفته. سخت جا خورده‌ام که این داستان را نخوانده می‌داند و دانه دانه این سنگریزه‌ها را می‌شناسد. اما اینرا هم می‌دانم که نه ضمیر از آن من است و نه اخبار به خواست او. اینها را به او آموخته‌اند و او تنها تکرار کلام می‌کند. چرخی می‌زند و دوباره بال سیمگونش را می‌سپارد دست باد؛ سر می‌گرداند و دوباره بر ساحل برکه‌ای که دستانم ساخته‌اند می‌نشینند و لب از لب می‌گشاید: "می‌دانی چاره در ماندگیت چیست؟ می‌خواهی رمزگشایی دلخستگیت را هم بگوییم؟ آن در طلایی رنگ که می‌بینی، در روازه روزهای تازگی است؛ آن کاروان هم به پیش بازت آمده‌اند و من تنها پیک اویم؛ نامه‌ای بنگار! تو نیز عهدی با او بیند و پیمانی نو نما! بخواه دست مسعود پیش آرد تا بیعت معهود، دوباره کنی؛ بخواه نسیم نفسش از این سو وزیدن گیرد؛ بگو شبانگاه پیله گذشته و تو پروانه می‌خواهی به رقص سوختن آیی؛ بنگار که تو دیگر از آن خود نیستی؛ مال او شده‌ای.

این وقت برای تو غنیمت! برای او کودکی شو؛ پای بر زمین بکوب و قطره قطره کشت مروارید کن و به تمبا از او امید بیر تا تو را که مسافر - دیگر نه غریب که آشناي - این شهری، به وادی دیگر پذیرا شود؛ بااغی انباشته از شب بو، آغشته از زنبق، پرورده با پونه، همسایه با یاس، پوشیده از شقايق، رسیده به یاسمین: گلستان پیمان. گلشنی که فرصت تجدید پیمانی ماندنی است؛ همان میثاقی که در ازل با او بستی، همان قولی که به تقریر خود او دادی، همان وثیقه‌ای که به دستانش سپرده، همان ودیعه‌ای که بر لبانش نشاندی..." اینها را که می‌گوید، ناگاه شبنمی از گوشة چشم کوچکش فرو می‌غلتد و در آب می‌افتد. شاید می‌خواهد با این قطره بگوید: او اینگونه به تو می‌اندیشد، اینگونه به فکر توست و روز و شب، هول تو را دارد؛ خودش به

دنبالت می‌فرستد؛ خودش اشکت را به دامن می‌گیرد آنوقت تو... می‌پرسم  
یاسخانه چه می‌شود؟ من به این عطر خوکرده‌ام. دلم نمی‌آید رهایش کنم.  
می‌آید سخنی بگوید اما کمند به میان حرفش می‌پرد: "در، همیشه به رویت باز  
است؛ فنازهات اینجا هر کجا رفته شبهه بیگرد..." آن آب را به صورت می‌زنم.  
دیگر عطشم فرو نشست. وضویی زلال می‌گزارم تا نماز راز بر پا کنم؛ قلم را  
می‌گذارم بر قلب پاک و برای او می‌نگارم: بنام پروردگار بهار، خداوندگار  
کوهسار، کردگار آبشار، نگارگر شکوفه ریزان و بیدارگر درختان از برگ  
ریزان، به عنایت رحمان به عون رحیم اللهم رب النور العظیم...

\*

\*

\*

کلید باغ را همان لحظه بدمستم داد و بعد میان کاروانیانش فرود آمد. دلم  
تنگ شد برای عطر یاس! باز حریر لطیف گلبرگهاش را بر شامه نهادم و باز  
همه آنات آشنایی را در خاطرم مرور کردم؛ دوباره یاد تو افتادم و آن جمله‌ای  
که در غروب جدایی گفته بودی: "در هیچ حالت صورت مگردان از من!" من  
اعتراف می‌کنم که شراب غفلت نوشیده‌ام و سر خوشم با زیبائیهای پوسیده.  
من گناه کرده‌ام و می‌پذیرم. حالا می‌خواهم سر دوستیم را در پس عبای شرم  
بیرم و آرام از گذرگاه... نه عبور نمی‌کنم. گوشه‌ای می‌نشینم. سر افکنده را بر  
دیوار بی‌کسی می‌گذارم تا بیایی، از کنارم نگذری و دست مهریانت را ببری  
زیر چانه لرزانم و بگویی: "سرت را بالا بگیر! مرد که نباید گریه کند! غلام که  
نباشد! نباید پای پس بگذارد!..." پس دلم را جاروب می‌کنم، آب پاک بر راه  
می‌زنم و آنقدر سر راه می‌نشینم تا تحولم بگیری! مرا ببخش!... مرا ببخش!....

بسم الله النور، بسم الله نور النور، بسم الله نور على نور، به نام  
خداؤند تدبیرگر امور، او که نور را از نور آفرید، سپس از آن اوست که نور را از نور  
آفرید و بد طور نازل فرمود، در کتابی نگاشته بر صفحهٔ صفحات گسترده، به  
تقدیری محین بد پیامبری آراسته. سپس مرا و را که به عزت، مذکور است و به  
فخر، مشهور و در تلغیح کامی‌ها و شادمانی‌ها مخاطب زبانهای شکر و درود خدا بد  
سرور ما محمد ﷺ فَاندَانِ يَكَ أو بَادْ<sup>۱</sup>....

الها تو خود نوری و هم پروردگار نور، اما نه آنگونه که سنتی میان تو و  
این آفریده باشد؛ بل تو به کناری از تاریکی و منتهی از ظلمات، به لسان اهل  
وصی؛ هیچ شباهتی میان صانع و ساخته، بی‌کران و مصادر، رب و مربوب  
نیست؛ که تو ای منیر هادی زمینیانی و ساکنان سرزمینهای آسمان.

ای نور ای قدوس، تو را به ابرهای فراییر رحمت، به قوت بس قرین  
الوهیت، تو را به بلندای شکوهت، به فیضان عظمت، به سلطنه ملکوتی  
ملکت، تو را به صورتهای ماندنی از پس جانهای از هم پاشیدن، به نور و جهت  
که اضاء له کل شی<sup>۲</sup> بشنو از این فائی: ارنا نوره سرمدأ لا لیل فيه<sup>۳</sup>.

## اللّٰهُمَّ ربُّ النُّورِ الْعَظِيمِ

۱- حرز حضرت زهرا(س)، مهج الدعوات ص ۱۹

۲- دعای عصر جمعه، ملحقات مفاتیح الجنان

۳- دعای کمیل، مفاتیح الجنان

مرا یادت می‌آید؟ همانم! همان درودگوی دردکشیده، همان نفس بریده،  
 همان تنها. در برویم گشودی و در آغوشم فشدی. دانه دانه پیش پایم نهادی تا  
 قدم به قدم به دامت نزدیک شوم و حالا اینجا یم میان دام و گرسنهام صیاد!  
 منت نهادی و این سویم کشاندی و این جاذبه کار چشمها یت بود. می‌بینی که  
 مردمان سر در آخر عادات سخیف دارند! می‌بینی کبکی شده‌اند سر در برف!  
 هیچکس سرش را بالا نمی‌کند ببیند امروز آفتایی هست یا نه! چرا همه،  
 روزهای ابری، دوست دارند در بستر نخوت بمانند؟! چرا کسی با خورشید  
 میانه ندارد؟! بیا راویهات را کنار چشمۀ شوق ما بخوابان! بیا مرا هم با  
 عشايرت به کوچ بیر! بیا چاوشی بر آور تا از ییلاق قهر به قشلاق عشق بار  
 سفر بندیم.... آهای ماه هاشمی! می‌دانم تا آسمان چادر شب پر ستاره به سر  
 نگیرد و ستاره‌ها از سو سو نیفتند، تو نمی‌درخشی! می‌دانم تا همه سروهایت  
 سر بر خاک نسایند، نمی‌خرامی! آیا رواست تو باشی و گمکردگانت یک تن  
 برابر هزار خنجر آخته تمسخر بمانند؟ تو بجوشی، جاری شوی و تشنگانت  
 آواره این سو و آن سو گردند؟ دل اگر چه آباد است اما طوفان فتنه بیداد  
 می‌کند؛ غشوه تاریک شام بشکن به ناشئه لیل، نور عظیم!

تو آن آیتی که اگر حجاب برداری، صعق می‌افرینی! تو آن اشارتی که از من  
 می‌آغازی، از ما می‌گذری و به او می‌رسانی. فردوس، تحفه هستی از نور  
 حسین طیلۀ دارد و شمس و مهتاب از حسن طیلۀ؛ اینکه افلک، یخبدانی  
 متروک نمانده‌اند به گرمای اوست. فوج فرشتگان، بال و پر از ضیاء امیر طیلۀ

گرفته‌اند و اطباق سماوات و پهنه‌ه ارض، جان از روشنایی زهران<sup>۱</sup>؛ و همه اینها به مطاف عرش می‌گردند و عرش، گرد نور الانوار؛ او که شعاع روشنایی بخش نور خداست: رسولش! و سلام بر تو که از پس این پنج نور، رخشانترین نوری تابیده از منور النور؛<sup>۲</sup>

### السلام عليك يا نور الله الذي لا يطفئ<sup>۳</sup>

هر که اطفالی حريق گدازندهات را قصد کند، خودش به شرار رذالت‌ش می‌سوزد. قلبی که روی از توبگرداند، سنگین می‌شود و نگاهی که عاشقانه ات نبیند کورا! در این هزاره ضلالت، در این قرون دروغ، در این سالهای پستی، تنها افق را آشیان کرده‌ای. نیستی اما پرتو می‌پراکنی. نمی‌آیی اما می‌بری. ای نور ابصار الوری. چشمانمان را خاکستر انباشت؛ دیدگانمان به راه ماند.

رؤیای راستین جلوس بر اورنگ ظهور را تعبیر در کدامین زمانه نهفته‌اند؟

### آنی رأیت احد عشر كوكباً و الشّمس و القمر رأيتم لى ساجدين<sup>۴</sup>

کدام برادران حسادت، تو را با ثمن بخس، به قافله غربت فروختند؟ کدام گمانهای نیرنگ، پیراهن ظرافت را پاره کردند؟ کدام چاه جرأت کرد، ماه را به غروب بخواند؟ چرا رفتی؟ چرا یعقوب دلمان از تو غفلت ورزید؟... وقتی نگاه از خودمان گرفتیم، وقتی دلواپست شدیم، وقتی دلمان هوایت کرد، دیگر کار از کار گذشته بود. همه دستها، قمیص غیبت را به خون دروغین نبودت آلوده بودند؛ اما ما که می‌دانستیم! خودت به ما گفته بودی! این بود که نماندیم، راه افتادیم، از این دیار و آن دیار گذشتم، کنار هر سبزه، پیش هر چشمہ یادت کردیم، حتی در غارها هم نشان از تو جستیم و هر که

۱- بحار الانوار ج ۵۴ ص ۱۹۳

۲- زیارت سردار مظہر، مفاتیح الجنان: سلام بر تو ای نور خدا که خاموش نمی‌گردد.

۳- سوره یوسف آیه ۴: من یازده ستاره و خورشید و ماه را در خواب دیدم که بر من سجده می‌کردند.

سرزنشمان گفت پاسخ دادیم: ائنی لاجد ریح یوسف لولا ان تفندون<sup>۱</sup>.  
 رفتیم میان گندمزار، خوشهای بر چیدیم، از باغستانها دستهای سبزینه  
 برداشتیم، تا رسیدیم به مصر سلطنت تو. ایستاده بودی به منظر راز و هر کس  
 نامی می‌نوشت در زمرة خواستارانت. یکی دل آورده بود، دیگری سر، آن یکی  
 هستیش را. اما ما نه مرد راه بودیم و نه قدم عقب می‌نہادیم. آن خوشة گندم  
 و آن سبزینه دوستی، بضاعت ما بود و تو خود بهاین توشه ناچیز، دل را، سر را  
 و هستیمان را افزودی و اینگونه بود که بالا دست شدیم و گوهر سبقت  
 ربودیم. این ماییم زلیخای ویرانه نشین، بندگان نامردم، خریداران بی‌چیز،  
 خواستاران بی‌سرمایه؛ دست فرود آر و روحمن را تا آستانه‌ات فرا بر!.

۱- سوره یوسف آیه ۹۴: من بوی یوسف را می‌شنوم اگر مرا سرزنش نکنید.

ای محمد ستایش کران ا شکست‌ها از یک طرف، و امانت‌گران از سویی دیگر، جان رنجورمان را دوره کردند و هر یک زخمی از قهر می‌گذارند. ما هنوز گوئیم؛ رسم رزم با ابلیس نمی‌دانیم. ما را زره ذکر بپوشان و درمانمان را دوای صودت بنوشان! جوشن شجاعت عنایت کن و کلاه توکل!

ای یافته گمشده‌ان! از سر خواب آلوگی، سر آن نداریم که پشت قله سارهای تاریکی پی فورشید بگردیم. ما را اولوال‌العزم مستار آن شمس بازخ قرار دهیم!

یا مفرقاً بین النور و الدیحور<sup>۱</sup> اینک یاداست؛ شبی گویی بی پیان. اما هنوز شب به نیمه نرسیده، شمع طاقه‌مان دامن گشته‌د. این ظلمت خم انگیز، سرمه فواهد، این شب دلپریش، پگاه. الهی تویی که طعم اشتباق چشاندی! تویی که هیات، در ورید نبات دواندی! تویی که عروق اشجار را از شیرینی انباشتی! تویی که بذر مهر در این زمین بایر کاشتی! قضایت در وفایمان به عشق بی‌تغییر بدار

## و ربِ الْكَرْسَنِ الرَّفِيع

۱- دعای رجبیه از ناحیه مقدسۀ امام عصر علیهم السلام، مفاتیح الجنان: ای جداکننده بین نور و تاریکی محض!

رویی برایم نمانده که دیدارت آرزو کم! منی که در چنبره پستی خویش  
 گیر افتاده‌ام، منی که هنوز گرفتار تعلقات واهی خویشم، منی که محاط تردید  
 شده‌ام، چگونه انتظاری اینگونه همراه کنم و اینچنین امیدی در سر بپرورم؟  
 من، مردود ابتلائات دهرم؛ من از قافله عقب افتاده‌ام؛ تنها‌یم مگذار! من از  
 خویش به دادگاه محبت شاکیم! نفسم را محاکوم کن به اعدام اما متهم مدارم  
 به ادب‌ارا از آن روز که اقبال تو مرا بی خود کرد تاکنون لحظه‌ای به جدایی از  
 جذابیت لبخندت نیندیشیده‌ام. می‌دانم به سرپوش عصیان، نگذاشته‌ام کسی تو  
 را آشکارا ببیند؛ می‌دانم شاید زشتیهایم کسی را از تو زده باشد؛ می‌فهمم کس  
 اگر نداند تو کیستی، همین بودن من، برایت چیزی در کوله‌بار اعتبار نمی‌گذارد.  
 نفرین بر من! اما همه مرا به نام تو می‌شناسند. سنگلان مرا به خاطر تو آماج  
 قساوت ساخته‌اند و یارانت به شادمانی تو پذیرایم شده‌اند. کجا روم که  
 خانه‌ای جز توام نیست؟ الی من یذهب العبد الالی مولاه<sup>۱</sup>؟ من آن صغیرم  
 که پروردی، آن فروdstم که رفیع کردی؛ آن ترسانم که آسایش دادی! مبادا  
 برانیم از زادگاهم! مبادا تبعیدم کنی از وطنم! می‌رس انت ممن یرید الدنیا<sup>۲</sup>؟  
 یا اگر می‌پرسی، ختم بر دهانم منه! مگذار دل آگاهت کند! مگذار این  
 واقعیت تلغیت برایت مکشوف شود برایم مخوان یوم تبلی السّرائر<sup>۳</sup> را!  
 خدا را چه دیدی؟ شاید جان نیز با زیان همزبانی کرد! اگر سیه چرده‌ام،

۱- دعای ابو حمزه ثمالي، مفاتیح الجنان: بنده به کدام سوره جز سوی مولايش؟

۲- اشاره به فرمایش امام صادق علیه السلام، غیبت نعمانی باب ۲۵، ح۳: آیا تو از زمرة طالبان دنیايس؟

۳- سوره طارق، آیه ۹: روزی که اسرار هويدا می‌شود.

اگر تعفن معصیت به همراه دارم، اگر هیچکارهای در دریارت، اما بنده بی‌ریای توام! اگر یک شب تار دلمردگی، قدم به بی‌کسی ام رنجه کنی، صدای برآمده از ژرفای آشناهیم را می‌شنوی! آنقدر که فاصله گرفته‌ای، دیده‌ام معاینه نمی‌تواند بیا پیشتر تا اشکت را به رشک بشویم! بیا تا حسرتم را برایت به تصویر کشم! بر پشتیم برایت یک بار غفلت آورده‌ام و پیش رویم یک دامن ندامت! فریاد اگر نخواهیم! اگر برای خدمت خبرم نکنی! اگر ابریق رقیت از دستم بگیری! نه نسبی از طاعت دارم و نه حسبی از عبادت؛ نه نصیبی از نصاب صبر و نه کس و کاری در قبیله تقوی! فقط... فقط تو را دارم. منم عاشق سوخته سرا! منم کاروانی مقصود ندیده! و انیس رفیقم، صاحب انعامم، شهرتم، نسبم، نامم، مولایم و امیرم تویی تو! و نعم الامیر!... و نعم الامیر!...

تارک عرش که بر سریر نشسته‌ای، کرسی برایت حلقه‌ای است رها در بیابان و آن حلقه، خود بیابانی است گسترده زیر حلقة هفت سپهر<sup>۱</sup>. کرسی اریکه علم الله است به وسعت سماوات و ثری و عرش!<sup>۲</sup>...

و کان عرشه علی الماء<sup>۳</sup>. این آفریده، فُلکی است سوار بر دریای مواجه عطوفت تو. دلت که می‌گیرد، اقیانوس آرام، ناگاه طوفانی می‌شود. ابرها صیحه می‌زنند؛ ستاره‌ها از ترس، چشم می‌بندند؛ گرد باد، بادبانهای سفینه را به بازی می‌گیرد و عرش به لرزه می‌افتد.

آنچه مخلوق، خدای دارد سری به ارادت، سوی عرش فرو برده‌اند<sup>۴</sup>؛ آنجا که تو تکیه زده‌ای! نبض زمین در سینه تو می‌زند. افلاک از شهاب تا خورشید، دل به چشم شهلای تو خوش کرده‌اند! کهکشانها در سفر خویش، پای تخت تو

۱- بحار الانوار، ج ۵۵، ص ۵، ح ۴۷

۲- سوره هود، آیه ۷: عرش خدا بر روی آب بود.

۳- بحار الانوار، ج ۵۵، ص ۲۸، ح ۴۷

بار می‌نهند؛ ولی اینهمه را چرا کسی با آدمیان نمی‌گوید؟ چرا زنگ تحدیر به صدا نمی‌افتد؟ چرا رنگین کمان، رنگ و روی ندارد؟ آی انسانها! کسی به گوشتان نخواند یا نشنیدید؟ یا قفل بر قلبها تن زندن؟ دارد فراموش می‌شود؛ می‌فهمید؟! گاه انصار اسحاق هم حتی بیدار نیستند؛ مهاجرین مدینه‌اش هم به بیراهه می‌روند. تا کدامین دیار دور افتاده طردش کردید؟ از کی این بلا سرتان آمد؟ کجای این خراب شده از او گریختید؟ با کدام کور سیرتی همسفر شدید که الرّحیلش را نشنیده گرفتیدا!

هل علمتم ما فعلتم بیوسف<sup>۱</sup>؟ من فدای آن دل نازکت، آن بلور شکستنیات، من قربانیت! من اسماعیلت! آدمی تا این مرتبه رفت داشته باشد آنوقت آدمیان در خاطرشان از کرسی رفیعش به زیر کشند!  
 چقدر سوخته‌ای؟ الهی بسویم برایت! چقدر گوشه‌ای نشسته‌ای؟ چقدر در زندان سکوت زانوی بعض بغل زده‌ای؟ در را باز کن من هم بیایم صاحب سجن تو شوم؛ قول می‌دهم همدمی نباشم که ضجر بینی از دستم! اگر همه زندگی را به تجسم ترنمی از تو بدhem، می‌ارزد؛ همه عواطفم ارزانی یک لحظه آسودگیت! پدرم فدای سینه سینایت! مادرم فدای بازویان توانایت، قامت چهار شانه‌ات، ابروان به هم پیوسته‌ات، ساقه‌ای سیمگونت! عشیره‌ام فدای رخسار گندمگونت که از زنده داشتن شب به زردی نشسته است! نگاهم فدای ستاره شمردنت در اثنای رکوع و سجود، فدای قدمهای استوارت برابر لائیم<sup>۲</sup>!  
 قصه‌ای پدرانه بسرای بر بالینم! مادرانه لالیم بخوان برایم! دستی بر پیشانیم بنواز، دستم را به دست‌گیر ای تمامی لطافت!

۱- سوره یوسف آیه ۸۹: آیا دانستید که با یوسف چه کردید؟

۲- اشاره به دعای امام کاظم علیه السلام، در باره امام عصر علیه السلام، بحار الانوار، ج ۸۳، ص ۸۰

الهی عبدی عبدی! باز فرست بزآه سرد دعوت، گرمای اجابت را  
و ضحیفی صحیفیت بگشای گره از ریسمان افلاصم که گسته همه مبائل  
باطل! سایه بیفکن که کم شد از سرم دلگرمی هرچه سایه بی پایها  
مولای تری تحیری فی امری! من بینی تمیزم را! صراحت سینه‌ام را!  
من شنوی «الی متی احار فیک»! ام راه صدایم از ته چاه استخانه من آید؛ صرانم  
که هز باب بیت تو ب در دیگرم انلس نیست.

الهی دریابم که اگر آغوش نگشایی غریق گردابم؛ ت شمس عشقم از شفق  
فرو نیفتاده، همیایم ساز؛

الهی الهی! بداد قدمهای لخزیده برس! چراغ کشف به افهام ممکوب بخش  
جاوید! از آن دم که مهر به جان خردیم، دل به قاتم لباس بلا دوفت و از  
ثانیه‌ای که پریدم، خاطرم در اضطراب سقوط افروخت! ریاح رحمت را از بال و پر  
طیرانم دریخ مدار و این تن پوش دلخراش را به لطفت احساسم پیوند زن!

## و رب البحر المسجو

در گذرگاه کویر، برکه‌ای خشکیده، تشنگی بود و سراب، خاطری پوسیده -  
 باد بود و برهوت، صخره بود و خارا، ریگهای تفته، زوزه‌های صحرا - دیده‌ام  
 از آغاز، پی چشمی می‌گشت، پای بستی می‌خواست، چهره‌ای می‌جویید، پاک،  
 بی‌رنگ و زلال، بدرخشد چون روز، دل بخواهد چون راز - تا زپا افتادن  
 لحظه‌ای بیش نبود، پانمی آمد راه، طاقتم می‌فرسود - هاجر مهجوری، خاک را  
 می‌کاوید، جگرش سوخته بود، ابرها را پرسید: - راه دریایی بهار؟ جهت گنج  
 جمال؟ هیچکس هیچ نگفت، سایه یأس انگار، باز می‌شد تا دور، راه برگشت  
 نبود، بود آتشب دیجور - خستگی، خواب، شکست، از بیابانها بیم، آرزوهایی  
 پست - عطش جامی عشق، جرعه‌ای مروارید، نرمی ناز نسیم، دست افسانی  
 بید - این تمبا و خیال تاب برد از ماندن، وقت کوچیدن بود، تا گلستان سحر،  
 آمدی دستم را بستی آندم به کمند، لب گشودی گل سرخ! سختی در لبخند:  
 مکن از خار هراس، باغ ما دارد یاس ...

آن ثانیه‌ها، در و دیوار گواه، آه رسمی دشوار، بود بامن همراه! مرد  
 می‌خواست عبور، رنج می‌برد به خویش، بررسی منزلگاه - دره‌ها دهشتناک،  
 صحنه‌ها حیرتزا، در کمینت ابلیس، دامها بر سر راه، رستن از آن دشوار -  
 پرتگاه تردید، تله لنگیدن، تنگنای از عشق، سهم خود را دیدن - یأس از سحر  
 صبور، تا گریز از صیاد، نا سپاسی، غفلت، از جدایی فریاد - نفرت از چهره  
 شهر، تا بیابان رفتن، کوه را پیمودن، در خلوت بستن - باز هم صبح که شد  
 چشم تا کردم باز، خط به خط رخسار، می‌سرود این آواز: مکن از خار

هراس، باغ ما دارد یاس!...

بحر مسجور بیار؛ این حباب این کف را، بر لب خویش پذیرایی کن، دلم از آتش چشمان خود انباشه ساز؛ کاسه‌ام را البریز، از یم عاطفه کن! لحظه نفخه صور، که همه می‌میرند، باز از ژرفایت، قطره‌ای نور بر این صورت تاریک بپاش! زنده دارم باز آآ! نوشداروی پس از مرگ بده! برگ باش! شبنم اشک بغلتان بر روی! نفسم را به غبار قدمت جا آور! و مرا مثل همان اول راه، که به خود می‌خواندی، به تبسم واگو: من اگر از تو نگاه نگران، چشم بر هم زدنی بردارم، من اگر دامن خویش بکشم از دست، من اگر یاد تو را دست زمان بسپارم، من اگر بغض تو را بگذارم، بگذرم از اشکت، می‌گدازی از غم، می‌شکافی از ترس، می‌شوی نیست، تباه، پس کنارم بنشین، دل قوی دار به عشق، سر به پایم بگذار، خوف از فتنه مدار، مکن از خار هراس، باغ ما دارد یاس...

## اللّهُمَّ طالِ الانتظار!

ای پروردگار زمان! چه می‌شد اگر این ساعات، گذری شتابنده‌تر می‌داشت؟  
 ای خداوند آسمان! چه می‌شد اگر این سیه ابرها را کنار می‌زدی از بیاض جبهه  
 آفتاب؟ لحظات انتظار، هر یک به قدر سالها از برابرمان می‌گذرد، لبخند به نام  
 او شکسته، سفن از او را در دریا صندوقه‌هاست دیر شد..... دیر  
 شد!

## اللّهُمَّ اصلاحْ عبْدِكَ وَ خَلِيفَتِكَ!

آنگونه که راه بر هزاران گزیده‌ات گشودی، آنچنانکه تصویر صلاح به  
 سفیرانت نمایاندی، او را نیز نگاه فویش بدرقه راه کن! آغوش تأیید آسمانیان  
 را به پیشپازش روانه دار و روح القدس را ندیم تنهائیش ساز که خودت می‌دانی  
 صینای خاطر او هرگز روی سنگریزه شرک ندیدا خودت می‌دانی زانویش هرگز از  
 سجده‌گاه دوری نجست، زبانش از ذکر فاصله نگرفت و کرانه ایمانش ت آنسوی  
 کتب و رسول آسمانیت رسید.

## وَ هُنْزَلَ التَّوْرَاتُ وَ الْأَنْجِيلُ وَ الزَّبُورُ

- 
- ۱- زیارت سردار مطهر، مقابی الجنان: خدایا انتظار طولانی شد.
  - ۲- جمال الاسیوع ص ۴۱۳: خدایا امر ظهور بنده و خلیفه خودت را اصلاح کن. (دعای منقول از امام رضا علیه السلام)

بوستان یاس تصویرم امسال، بی نصیب از گل، به گوشة تشویش خزیده و تنها رزق من اینروزها، تک دانه‌هایی است که گاه، گلدان یاس رازقی بر دست می‌گیرد. تو هم که نیستی تا دستی بر سر اینهمه شاخسار بی بار بنوازی! انعکاس حق هق من در این دقایق طاقت شکن به گوشت می‌رسد؟ اگر نمی‌خواهی بشنوی، بگو دست کم، پرده‌داران سرایت مرا به بیرون در نرانند! همینکه اینجا بنشینم، این دیوارهایی که بوی تو را می‌دهند آنقدر با ناله‌هایم مأнос هستند که صدایم را ثبت کنند و هرگاه حوصله‌ام را داشتی برایت باز تابند. پیش از این، آنزمان که بر همه چیز این دنیا جز تو تکبیر زدم، می‌دانستم سر بر آستانه‌ات گذاشتن و غرق بوسه‌اش کردن، رخصتی نیست که به هر کس دهی؛ یعنی نه اینکه دلی را لیاقت این مواجهه باشد که تو خود، قلب بر می‌چیدی و دل می‌ربودی؛ چون کبوتری که از میان خاک و خُل، دانه بردارد..... و حالا که مرا از آستانه به اندرون برده‌ای، وقتی به این گذار خیال‌انگیز چشم می‌اندازم، از خودم خجل می‌شوم؛ تو که جای خود داری! رویم نمی‌شود نگاه در نگاهت دوزم؛ تویی که به هر بهانه‌ای برایم هدیه‌ای می‌فرستی و روز و شب، قلم جادویی تجلیت را بی منت بدستم می‌دهی و کلمات را انشا می‌کنی و پایان صفحه بی آنکه اندیشه من نقشی زده باشد، مُزدم را میان پر نیانی می‌گذاری و به همراهی لبان لبریز از گلخندت پیش می‌نهی: بیا قابل عشق را ندارد!..... و من غرق در عرق شرم اکنون میان صحن خانه کنار محبوبه‌ها نشسته‌ام و افسوس بر ناسپاسی خویش می‌خورم. سوز دل

آنگاه بیشتر می‌شود که سواران ابلیس بر خاک تازه بذر پاشیدهات، عزم ترکتازی کنند. آنگاه اگر تو هم نخوانده باشی و نخواسته باشی، راهی می‌ماند؟! باید ایستاد و مظلومانه به یغما رفتن هر چه اندوخته را تماشا کرد. اما اینها همه افکاری است مملو از وهم؛ و حقیقت، مرزبانی توست از آنانکه سر پناه محبت بر سر زمین صبوریت ساخته‌اند. ولی مگر این خیال مال من است؟ هزاران مدعی دارد؛ از نفس امّاره بگیر تا گرد صحنه‌ها و سخن‌هایی که تصلب شریانهایم را سبب شده‌اند. می‌دانم همه اینها از رکود است؛ اشکهای چلچراغ از سکون است که غبار می‌گیرند ورنه اگر از پا ننشیتم، اینهمه بیهودگی به پیکارم نمی‌آید. هور نورافشان من! دلم برایت یک ذره شده و این ذره را گر به سیمای صمیمت بنگری، نامش دیگر خورشید است؛ مرا معلق در هوای خویش نخواه! به انگشت اشاره بخوانم تا شتابان، مسافر شوم و تا قاف عشق رحلت کنم! این دیار که می‌بینی، بی تابستان آشنايان توست ورنه غریبه‌ها زندگیشان را می‌کنند؛ کارشان با کار تو نیست؛ رویشان بدان سوست. تمام حرف همین است: تو را سوگند به شکنج دلجوی زلفت کاری نکنی روزی بیاید با تو احساس غریبی کنیم!.....

گیرم پنجه تحریف، حنجره وحی را بفسارد اما با گشودن زبور، صوت دلکش داود نیوشیدن دارد! و این از آن روست که از تو می‌سراید؛ سرو دش معماریست آمده به مرمت دیوار فرو ریخته یقین. می‌خواند و می‌خواند و من ذوق می‌کنم که وعده آمدنت چه قدمتی دارد؟ «قومها را به انصاف داوری خواهد کرد، آسمان شادی کند و زمین مسرو رگردد، دریا و پری آن غرش نمایند، صحراء و هر چه در آنست به وجود آید، آنگاه تمام درختان جنگل را ترنم خواهد نمود به حضور خداوند، زیرا که می‌آید.... شریران منقطع

خواهند شد.... و صالحان را خداوند تأیید می کند»<sup>۱</sup> این داود دمی که تو داری، مرا یاد مناجات‌های نخلستانی می‌اندازد؛ حیف که بعض راه صدایت را بی رحمانه بسته است و صدایت در اشک از هم می‌درد؛ اما انگار نوای وجود آورت اینگونه با حال و روز من هم آهنگ‌تر است..... ای مسیحا زود است برای از اهل این خاکدان رستن و پا در طریق افلاک نهادن، همین جا کنار بسترم بنشین و برای بالا رفتن تب تقلایم دعا کن! اگر تا حالا نیامده‌ای ولی حواریون دست به دست، شقایق بشارت تو را تر و تازه به من رسانده‌اند: «همچنانکه برق از مشرق ساطع شده تا به مغرب ظاهر می‌شود و ظهور پسر انسان نیز چنین خواهد شد اما از آن روز و ساعت هیچکس اطلاع ندارد حتی ملائک آسمان..... پس شما حاضر باشید، زیرا در ساعتی که گمان نبرید، پسر انسان می‌آید»<sup>۲</sup> ..... «کمرهای خود را بسته، چراغهای خود را افروخته بدارید و شما مانند کسانی باشید که انتظار آقای خود را می‌کشند....»<sup>۳</sup>

عجب انگار این کلمات تنها خطاب به من دارد، نگاه کن! «خوشابه حال آنانکه آقای ایشان چون آید ایشان را بیدار یابد.....»<sup>۴</sup> گر حرارت بازدم تو نبود تا حال در این انجماد نام تو را نبردن، خون از رمق دویدن در رگها می‌افتد و پس از این، توبی که با سیلی ابتلا باید نگذاری به خواب روم و همانند این مردگان مانده در برف، زنده به گور شوم.

۱- زیور داود، مزمور ۶۹، بندهای ۱۰ تا ۱۳ و مزمور ۳۷ بندهای ۹ تا ۱۸

۲- انجیل متی، فصل ۲۴، بندهای ۲۷ تا ۴۵      ۳- انجیل توقا، فصل ۱۲، بندهای ۲۵ و ۲۶

۴- همان

## السلام عليك يا وعد الله الذي ضمنه<sup>۱</sup>

خدا خود، تضمین تو را از عالم ارواح و پیش از آن به ما داده و اکنون نیز که در رحم دنیایم، دل خوشی مان تنها همین است. بیا تا آیت سفر پیدایش تورات به تفسیر، پدیدار شود: [ای ابراهیم] به ذریت تو این زمین را می‌بخشم، تمام این زمین را که می‌بینی به تو و ذریت تو تا ابد خواهم بخشید....<sup>۲</sup> تو نیز به ما ببخش سرکشی را! بیا و دیده عفو بر هم گذار از بی‌معرفتیمان و ما درختان خشکیده را شکوفه به دامن ریز!<sup>۳</sup>

**عظمُ الذَّنْبِ مِنْ عَبْدِكَ فَلِيَحْسِنِ الْعَفْوُ مِنْ عَنْدِكَ يَا كَرِيمٌ؛<sup>۴</sup>**

۱- زیارت آل پس، مفاتیح الجنان: سلام بر تو ای وعده تضمین شده الهی.

۲- تورات سفر پیدایش، فصل ۱۲، بند ۷

۳- ذکر سجدہ پس از نماز زیارت کاظمین علیهم السلام، مفاتیح الجنان: گناه بنده بزرگ است پس باید عفوت نیکو باشد ای بزرگوار!

يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ!

ای که می‌دانی په می‌گزد در هزار توی ضمائر و بای خبری از صدقیقت فاطرها!  
ای حاضرِ هر غیاب و ای هشیارِ هر فراموشی این تویی که الشفاق آسمان به نور  
توست و جهت ضبه‌ها سوی تو فلك الحمد ربنا! <sup>۱</sup>

يَا حَيِّ الْمَوْتِ!

قلوب در قبضه توست و روز و شب، مشتیت پادشاهی تو و همین قلب  
تصدیق می‌کند که تو آوازه آرزویم را شنیده‌ای؛ از تو اتصال می‌جوییم و دیدار  
می‌طلیم، فلك الحمد ربنا!

يَا مَنْ يَحْوِلُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَ قَلْبِهِ! <sup>۲</sup>

دلمردگان را همان بخش و میان چشممان ما و شیاطین مانع شو؛ اینهمان  
دارت افتدن از خرابی دهر را تجربه نکنیم و طاقتمن عطا کن تا مرزا  
توانفرسای آزمون را به ذاته فوش داریم ای مقلب لیل و نهار و مسخر مهر و  
مهتاب، فلك الحمد ربنا!

**وَرَبُّ الظَّلَّ وَالْحَرُور**

۱- جمال الاسبوع، ص ۴۱۵ (دعای منقول از امام باقر علیہ السلام)

۲- وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۷۹ (دعای منقول از امام صادق علیہ السلام)

می بینی که آشکارا کم آورده ام و ناکام مانده ام از گفتار؟ اگر تو خود وصفی نسرايسی، کلمات خشکشان می زند؛ پیش نمی آیند؛ از خامه دوری می جويند و از دسترس فکر تم می گريزنند. هنوز حریر کلک تو را در آن شام تار بیاد دارم! آن شباهنگ که شباهنگ بر بام سرا پرده مردی از حله فرود آمد و کوبه کلبه اش از میهمانی ناخوانده اما خواسته خبر داد. دیدی خسته است؛ دیدی چشمهايش سنگین شده، نیمی از شام رفته و هنوز آنچه باید می نگاشته به نیمه هم نرسیده؛ دیدی در متن آرام جیرجر کها فریاد دادخواهی می زند؛ این بود که آمدی سراغش و تنها از او خواستی صفحه، صفحه سپیدار بذستت دهد تا تو خط به خط خاطره بنگاری. او هم مثل من تنها بود و تا سر زدن صبح باید همه حرفهايش را می گفت<sup>۱</sup>. عزیزم! نمی شود بیایی یک کلام هم برای من به سپید صفحه ها بسپاری؛ نمی شود برای من هم نگاشته ای بفرستی؛ اثربنگذاری؛.... می دانم..... می دانم با بودنم آزارت داده ام. می دانم راه آمدنت را خودم بسته ام؛ خودم نگذاشته ام امدادت به مداد سرشکسته ام برسد اما این را هم می دانم که تو خود پیمان وفا بسته ای و وعده تعاهد داده ای؛ کاری کن این کسالت در حلابت دستگیریت محو شود. چاره ای چوپان! باز مانده ام از حرکت و تا نیایی نمی روم. کاش بودی اینجا و من برایت یک سبد درد می آوردم دوا کنی! توطیب درد آشنا مگر می شود شربت شفانده! مگر می شود نیایی! خودت بهتر می دانی که من همه زندگیم را با

۱- نجم الثاقب، باب ۷، حکایت ۱۵، حکایت تشریف علامه حلی رحمة الله.

محبّت تو تاخت زدهام و تو را - و فقط تو را - نقطه عطف حیات خوش  
می‌دانم!

یا غریب! سیمین رنگ گمنامی را بر زمینه دل من هم بزن! خودت را به  
دستم بسپار و از این جماعت جاهلی فراریم ده!  
یا غیب! مرا به دور دست سعادت بخوان! آنجا که سرادق آسمانیت را بنا  
کرده‌ای.

یا عصرا مرا سرگردان صحرای خُران مپسند و به سایه بان تسلیم ببر!  
آتشی بیفشان دراین حرور و از سرتا به پایم بسوزان! آبدیده‌ام ساز! یک دل  
نه صد دل عاشقتم کن! منی که مال توام! دارایی توام! حیف است بروم از  
دست! حیف است بصیرت دوستیت را با کوری روی گردانی عوض کنم! اگر  
حیات از من بستانی، ساکن غفلتکده‌ای خواهم شد که فراموشیان عالم اموات  
ساخته‌اند! مرا یاد کن؛ حتی شده به خطابی که به ادراکم نیاید!....

بر ما چه شود گذری یارا	بر دیده ما بنهی پا را
از آتش هجر تو آب شدیم	دیگر مگداز دل ما را
ای یوسف مصر برای از غیب!	خاموش کن این، همه غوغای را!
سره‌اهمه بهر تو سرگردان	گردند ثری و ثریا را
دنیا همه عبد و تو مولایی	از جان طلبیم تو مولا را

معبد!! از تو اجازت دعا من فواهم و سؤال. تو آنکسی که فرائنت تمامی  
ندارد و بسیاری عطا هز بود و گرمت نه افزاید. یا عزیز، یا وهاب!  
سبحانک از منازعی که محاذات باشد،  
سبحانک از محینی که یاریت کند.

سید  
الطباطبائی  
طبری  
جعفر  
بن  
ابی  
الحسن  
السیّد  
الطباطبائی

سبیانک، از شباهت هیچ آفریده،  
 غفور! تو مرا خواندی و من پشت گردم؛ تو محبویم داشتی و من بدر تو  
 خشم گرفتم؛ تمھفه موذتی که برابر م نهادی نپذیرفتم و اینهمه باز هم تو را از  
 احسان و رحمت دور نداشت یا جواد، یا کریم!  
 آنکه انت اللہ اے شاهد هر نجوای، سامع هر صدایی؛  
 آنکه انت اللہ اے ظاهر مستور، باطن صیین؛  
 آنکه انت اللہ.... به عزّت او عزیزمان دار و به نصرت او یارمان باش، راه یسر  
 برایش بگش و اجعل له من لدنك سلطاناً نصیراً<sup>۱</sup>  
**و نزول القرآن العظيم**

---

۱- دعای افتتاح، مفاتیح الجنان: و برای او از جانب خود سلطه‌ای پیروز قرار ده!

بسم الله الرحمن الرحيم عافانا الله و اياكم من الفتنه و وهب لنا و لكم روح اليقين و اجارنا و اياكم من سوء المقلب<sup>۱</sup>.... وقتی به گوشت رسید عذهای از اردویت بیرون زده‌اند و سر از تو باز زده با دیو حیرت دست به گریبانند، دلت طاقت نیاورد رهایشان کنی به حال خودشان؛ دست بردی به قلم و پیک پدریت را سویشان روانه کردی : « خدا ما و شما را از فتنه‌ها به سلامت دارد و روح یقین به ما و شما موهبت کند و از سوء عاقبتمان پناه بخشد » آینگونه دعا کردی؛ خودت را در لفظ، کنار آنها نشاندی تا این لفظ در معنا جرقه‌ای زند و لهیب انباهشان سر بردارد.... آیا با ما خیمه نشینانت نیز چنین می‌کنی؛ دلت می‌خواهد نزدیکمان بیایی و با ما گرم بگیری؛ می‌ترسم..... می‌ترسم نتوانم بیم و امید را به یک بستر آورم؛ می‌ترسم مویی از سر عشقم کم شود. حس می‌کنم با افزودنی امید از تو توقع دارم و اگر انتظارم بر نیاوری راه را به بنبست یأس گم می‌کنم. آنسو بیم از راندن، مرا قدم به قدم عقب می‌راند و آنقدر پس می‌روم که دیگر تنها دورنمایی تار از تو باقی می‌ماند. اما من از تو توقع دارم، طلبکار که نیستم! و می‌دانم تویی که مرا به فرزندی گرفته‌ای، آنگونه می‌کنی که از من دلداده بسازی؛ دلداده‌ای که تو را برای خودت بخواهد و خودش را برای تو؛ نمی‌گوییم امیدوارانه دست در لجن ملاحتی می‌کنم که این گنداب، خود حجابی می‌شود و تو را از من می‌پوشاند و وقتی تو نباشی گاه

۱- توقیع امام عصر علیهم السلام در پاسخ به نامه جمعی از شیعیان، احتجاج ج ۲، ص ۲۷۸

جولان هر تباہی است. شبها که به خانه باز می آیم، دلم می خواهد تنها نگاهت را تقدیم به قلبم کنی و دیگر به هیچ ننگری؛ نه آنچه می انگارم شادمانست داشته و نه آنچه به جان جگر صد پارهات افتاده است. مرا بین و دل مشحون از مهرم را که آئینه وار، طلعت تو را حرف به حرف مرور می کند. می دانم در کم می کنی و می دانی اینروزها - روزهای آتش به کف داشتن - به منی که تازه دارم مشق سوختن می کنم، چقدر سخت می گذرد؛ یتیمی خیلی بد دردیست باورم کن؛!.... باشد بخاطر تو در این بلا و حرمان بی تابی نمی کنم. هر چه حزن دارم در مزرعه ضمیر می ریزم و بر آن بذر رضا می فشانم و در این میان : هَوَّنَ عَلَيَّ مَا نُزِّلَ بِيَ إِنَّهُ بِسْعِينَ اللَّهِ<sup>۱</sup> ای چشم خدا.... تو و پدرانت، همانهایی بودید که خداوند، همسفر قرآن عظیم در اطباقی از نور بر رسول الله ﷺ فرو آورد.<sup>۲</sup> از ناهمگن بودن با مردمان که به تنگ می آمد، یا کلامی از وحی باز می خواند یا بر در خانه فاطمه اش دست می کشید. همین دست بر در نهادن اگر چه صدایی آنگونه نداشت که اهل خانه را بر در بخواند اما آشنا بود و برای فاطمه ای که انتظار پدر می کشید، فراخواندنی. و لقد آتیناک سبعاً من المثاني و القرآن العظيم<sup>۳</sup> شمایان و کلامی که خداوند برای محبوبش آورد سترگترین ثقلهایی بودید که عالم والا نزد زمین سرنگون باقی گذاشت و خاک چه بد امانتداری بود!

قرآن غنا می بخشد و کسی که آنرا دارد با گمان برتری دیگری، به آنچه خداوند، عظیم می دارد به دیده حقارت نگریسته و خس بی ارزشی را بزرگ داشته<sup>۴</sup> و من یقین دارم آنکه تو را دارد نیز چنین است. بیرون از خانه تو مگر

۱- فرمایش حضرت سیدالشهدا در روز عاشورا، الکھوف ص ۶۶

۲- تفسیر کنز الدقائق، ج ۷ ص ۱۵۸

۳- تفسیر کنز الدقائق، ج ۷ ص ۱۵۹

۴- سوره حجر آیه ۸۷

خبری دیگر از شقايق و یاس می‌توانم یافت؟ مگر جز عدم، منظری دگر خواهم دید؛ وای اگر شجره خبیث قدر نشناشی در سرم پا بگیرد و با تو آن کنم که با قرآن کرده‌اند؛ آنوقت جواب پیامبر را فردا چه بدhem؟ در محضر نخست مهمان عزیز جبار چه می‌توانم گفت؟ کجا می‌توانم سفره گفتار بگشایم و از آنچه بر تو و قرآن تحمیل کرده‌ام سخنی بگویم، ما فعلتم بکتاب اللہ و اهل بیتی،<sup>۱</sup> و از من همچنان سکوت؛ سکوتی مرگبار و عذاب آور.... میان راه، توان رفتنم نیست و در بحبوحه آورد از پای افتادم. من بیدم؛ بیدی که تاب ایستادن برابر باد ندارد؛ تو باید خودت بیایی مرا پیش ببری! تو خود همسفری، بلد راهی، قافله سالاری؛ تو بی ستاره قطبی شب ظلمانی که اگر نباشی همه به بیراهه می‌زنیم.

به خودم می‌گویم نکند به زنجیر تذبذب گرفتار آمده باشم! نکند از پشت، خنجر تردید خورده باشم! نکند فکر بازگشت به سرم بزند؛!<sup>2</sup> پنجه‌ای در پنجه‌ام می‌افتد و نرمیش سرتا سرتن خشکی زده‌ام را فرا می‌گیرد؛ بویش آشناست، صدایش هم، قیافه‌اش هم این کدام ید باسطه رحمتی است که در این انقباض سرد، سخت مرا در بغل می‌فسردد؟ نه باورم نمی‌شود تو باشی آخر؟.... نه امکان ندارد!..... سمندی سپید بال سویمان می‌تازد؛ پیش می‌آید و آرام، سر به پایگاه تو می‌ساید؛ می‌خواهی سوارم کنی؛ تو عنانش را می‌گیری؛ ولگام را و دست معصومت را در دستم می‌نهی؛ دست دیگرت را بر چشم می‌کشی و رد اشکهایم را تا گونه‌ها دنبال می‌کنی و به نجوا می‌گویی: لم لا یمکن و کفه فی کفک؟!

۱- تفسیر کنز الدقائق، ج ۹ ص ۲۹۱

۲- اشاره به تشریف علّامة حلی رحمة الله عليه، الزام الناصب ج ۲ ص ۳۲

پیش از آن

این نقطه آغازی دیگر است و تو گوئی همه آنچه بیش از این رفت، کابوسی  
تلخ بود که با دیده گشودن به گل رویت نابود شد و رفت و هیچ نشانی هم باقی  
نگذاشت. ای بشر معطل ای قصر مشید! این همه همای هدایت می‌شود؛ پر  
می‌زنی؛ این سو و آن سو می‌روی؛ بالت خسته می‌شود؛ دیده بسی خوابت  
می‌سوزد و افسوس و صد افسوس که آدمیان از تو همین می‌دانند که روزی  
نامعلوم از فراز آسمانی تا قعر چاهی بیرون می‌آیی و عدالت می‌گسترن.  
نمی‌دانند! نمی‌شناسند! و فردا باید تقاض این وانهادنت را بدھند؛  
و يقول الرّسول يا ربّ ان قومی اتّخذوا هذا القرآن مهجوراً.<sup>۱</sup>

**اللّهم صلّ علیه و علیه السّلام و اردد الینا سلامه!**<sup>۲</sup>

کتاب بی انتهای کمال را الهم روزی هزاران صفحه برایش واقع بلن و نماز  
یادآوری لبها یمان را رو به مقام او - قبلهای گه سمتش نمی‌دانیم بازگردان ا  
**اللّهُمَّ شَرِفْ بَنِيَانَهُ!**<sup>۱</sup>

ستونهای استقامتمان را در این سیل، از شکنندگی نگاه دارا پایمان را  
ازکلیم قلمکار مهر بیرون مکش ا پشتمان را به او گرم ساز و پیش از همه اینها  
دست به تشریف بندهان او برا

**اللّهُمَّ.... اَعْلَمْ مَكَانَهُ وَ كَرَمَ فِي الْقِيَامَهِ مَقَامَهُ!**<sup>۲</sup>

مکان او را فراتر از آنها برکه سقف گردون می‌رسد. مبحوث شدگان را بعثت  
زدگان زیائیش، گزویان را تکبیرگوی عظمتش و زمینیان را ملت دار رحمتش  
قرار ده.

**اللّهُمَّ احْفَظْهُ مِلَائِكَةَ النَّصْرِ!**<sup>۳</sup>

او را از شرّ زخم خفیف‌مایگان، در حلقة حفظ فرشتگانت محفوف ساز  
و بر شیرین آن فالله خیر حافظاً که ما می‌خوانیم برای آسودن او به  
شاخه‌های اجابت بیاویز.

## و رب الملائكة المقربين والأنبياء والمرسلين

اگر شب قدر، شبی باشد که ملائک در محضر حجّة اللّه باریابند، همه شبهاً حضور تو شب قدر است. هبوط هزاران هزار ملک تماشایی است. همانها که در لرزش سفینه نوح، در سفر ابراهیم به گلستان آتش، آغوش گشایی نیل پیش روی بنی اسرائیل و هیبت رفت روح اللّه به مکان عالی، همنفس فرستادگان سپهر شدند. همانها که پشت در پشت و صف در صف در بدر شمشیر کشیدند و روز عاشورا نگاه حسین از دور و بر خیام پرواز شان داد تا تنها شعله به دامان فرشتگان کوچک خودش بگیرد؛ همانها... همانهایی که در حسرت فیاسیوف خذینی شنیدن و خود را فادی نکردن، تریتی نمور را در نینوا به گریه رقم زده‌اند؛ همانها.... پیشاپیش آنها مقریینشان با تواند همانگونه که زیر باران تیر و نمایش مردانگی امیر به همراهیش می‌رفتند؛ ولا ابرزة لمبارزة الا رأيت جبرئيل عن يمينه و ميكائيل عن يساره و ملك الموت عن امامه<sup>۱</sup>. درع حصین رسول خدا را به تن کرده‌ای و این زره چقدر به تو می‌آید! دیهیمت دستار او و پرندت ذوالفقار پدر و اینهمه آنوقت دیدنی‌تر می‌شود که رایت رسول را به بلندای بروج نور در کف بیضا بفساری؛ يالثارات الحسين<sup>۲</sup> ..... برو بر شانه بيت المقدس بايست تا همه ملائک گردا گردت حلقه زند و نماز طلیعه فتح بگزارند. هر یک را سراغ ناصری بفرست تا در خانه‌اش را بزنند، نسیم نرمی شود، برگهای زرد و مرده سیّئات را از میان شاخ و برگش فرو ریزد و آنگاه که اهليّت همراهی با تو یافت او را با خود به

تو ملحق کند یسْبَحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ يَؤْمِنُونَ بِهِ وَ يَسْغُفُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا<sup>۱</sup>  
 اینجا جز چشمۀ سار تسبیح و تهلیل و تکبیر، چیزی از دل خاک نمی‌جوشد.  
 فوج فوج در صعود و نزولند ملائک؛ و این اذکار را خود تو در منقارشان  
 تعییه کرده‌ای اما پیش از آن که گلبرگ‌های ریز نقش ذکر و تسبیح دمادم از  
 لبهاشان بشکفده، می‌آیند بال سر راهت می‌گسترند و تو راتحیت می‌دهند:  
**تحیّتُهِمْ فِيهَا سَلَامٌ**<sup>۲</sup> همهٔ سلامشان گویی انعکاس به جو امعَالَ السَّلَامِ می‌گیرد  
 با همهٔ درودها و جملةٰ سلامها.... بر این تصاویر وصف ناشدنی، دانه‌های ترد  
 باران راهم بیفزا و رنگین کمانی دوازده رنگ که هر رنگش را از شبیم پلک  
 امامی نمونه برداشته‌اند. می‌خواهی همهٔ ما را ببری آنجایی که عرصهٔ بلای  
 آدمی نامش داده‌اند؛ در خیمهٔ اختبار گردآوری و حجت تمام کنی. دیده که  
 می‌گشایم، باز هم تا چشم کار می‌کند فرشته است. از یکیشان می‌پرسم از  
 کدامین دیاری؟ می‌گوید: «من یک تنم از هفتاد هزاری که هر سپیده از پس  
 بیت المعمور دورادور کعبه می‌گردیم؛ به طواف حبیب الله می‌روم و امین  
 الله؛ و بعد از نجف می‌آیم به اینجا. گروهی در انتظار عروج ما بر دروازهٔ  
 آسمان ایستاده‌اند تا فرو آیند. سلام مرا به مولایمان برسان.....»<sup>۳</sup> آری اینجا  
 کربلاست؛ محور محک زدن ایمان بني آدم، دو راهی تقوی و فجور که آیا با  
 حسین می‌مانی یا..... آه از اختیاری که تو را از صاحب اختیارت دور اندازد؛  
 آه از مبتلایی که دیده‌اش بر سپیده بینندند! خدا نصیب نکند!.....

قرار است امشب که فردایش صبح جمعهٔ من و تو سر می‌زند، همهٔ انبیا و  
 رسول، دست در شبکه‌های این ضریح بیاویزند. اینست که دست هر کداممان

۱- سورهٔ مؤمن آیه ۷

۲- سورهٔ ابراهیم آیه ۲۳: درود آنان در آنجا سلام است.

۳- مضمون فرمایش امام صادق علیه السلام، بحار الانوار ج ۵۶ ص ۱۷۶ ح ۸

پیش از

پاره‌ای استبرق می‌دهی و کفی زلال کوثر تا غبار از چهره حريم برویم.  
معبران پروردگار یک به یک می‌آیند؛ بوسه‌ای بر چار چوب دخول می‌شانند  
و با دیده نمناک، خود رابه ضریح می‌رسانند؛ طواف می‌کنند و می‌شویند. همه  
آمده‌اند اما جای پیامبر ﷺ و فرزنداش خالیست! شما که می‌آئید راه را  
ملائک می‌گشایند تا از میان همه گزیدگان خداوند - که به حرمت شما بر  
پایند - بگذرید و دیداری از حسینتان تازه کنید. انبیا و مرسیین - چه آنانکه  
پیش از این تنها در رؤیاهای صادقه و چه اینان که در خود فرو ریخته،  
جبرئیل را دور از احلام نگیریسته‌اند - انگشت به دهان گرفته و مات، او و  
دیگر فرشتگان را دست به خدمت شما می‌بینند و ستایش شمایان می‌گویند. تو  
ایستاده‌ای رو به پدر؛ نوح و ابراهیم، عیسی و موسی در کنارت و نیایت -  
رسول خدا - پیشارویت. اینها سنگ آسیای وحیند و سرِ سفیران الهی<sup>۱</sup>. داشت  
یادم می‌رفت؛ اینها همان صاحبان عزم و همتند که احراز این مقام را به اقرار  
به تو مدیونند؛ اما تو مدهوش، تمام احساسات فرزندیت را پای این شش  
گوشه ضریح فرو هشته‌ای! انگار هیچکس را نمی‌بینی؛ عاشقانه با پدر، راز و  
نیاز می‌کنی؛ شیشه اشکت انگار ریزه ریزه شده، داری آب می‌شوی این را  
چشمانت می‌گویند:

السلام عليك سلام العارف بحرمتك.... سلام من لو كان معك  
بالطفوف لوفاك بنفسه حد السيف و بذل حشاشة دونك للهتف و  
جاهد بين يديك و نصرك على من بغى عليك و فداك بروحه و جسدك و  
ماله و ولده...<sup>۲</sup>

۱- اصول کافی، ج ۱ ص ۱۷۵

۲- زیارت ناحیه مقدسه، بحار الانوار ج ۹۸ ص ۲۲۷: سلام بر تو، سلام کسی که حرمت را می‌شناسد...  
سلام کسی که اگر با تو در میدان جنگ می‌بود، با جان خود تیزی شمشیرها را از تو نگه می‌داشت و

اگر شب قدر، شبی باشد که ملائک در محضر حجۃ اللہ بار یابند، همه شباهی حضور تو شب قدر است و این کلمات حزن خیز، امر تکوین است که تقدیر می‌شود. فردا روز ذوالفقار تو، تاوان اینهمه سال عقب ماندگی از آوردگاه طف را باز خواهد گرفت.....

---

باقیمانده عمرش را برای تو در معرض مرگ می‌انداخت و در پیش رویت می‌جنگید و تو را در برابر آنانی که بر تو شوریده بودند، یاری می‌کرد و روح و بدنه و مال و فرزندانش را فدای تو می‌نمود...

### اسئلک لذة النظر الى وجهك<sup>۱</sup> :

مرا در مرئیش، شبی به ضیافت بپذیر و لذت مناظره در رواق دیدار نمایان  
کن؛ تقدیرم را غم او و سرنوشتم را سرشتن از پسندش رقم زن و این سرنوشت  
و آن تقدیر را به قلم ابراهیم بنگرا

### اعوذ بجلال وجهك الکریم<sup>۲</sup> :

من کریزم زیر پندر تقارن که تگرگ تهاون بریدن گرفته است؛ آهنج وجه  
جلیلت گردهام و از همو - اگر قابلم - تمبلیل من جویم. آتش من بارد از جهنم  
جست، برق من زند تیز طاغوت، اشراق از سرگیر تی نور ستیزان سربه  
صحرای سیه بختی بگذارند.

### فارنا نور وجهك<sup>۳</sup> :

تو فود در غواصی مسرات سریرات غیوب پنهانی و بیرون از صور و جمود.  
ارادهات ام عزیز مهر انگیzman را وجه و مجیه خوانده است. به منتهای رحمتت  
سوگند من دهم که نور ساطع از وجه قدّوست را به پشمچانه تاریکمان برسان

**اللّهُمَّ انِّي اسْأَلُكْ بِوْجْهِكَ الْكَرِيمِ  
وَبِنُورِ وِجْهِكَ الْمُنْبِيِّ**

۱- بحار الانوار ج ۸۳ ص ۸۷: از تو لذت نظر کردن به وجهت را منی خواهم. (دعای منقول از حضرت زهرا علیها السلام)

۲- فروع کافی ج ۴ ص ۱۶۰: به جلال وجه با کرامت پناه منی برم. (دعای منقول از امام صادق علیه السلام)

۳- بحار الانوار ج ۸ ص ۲۱۴: نور وجهت را به ما پنمایان.

دلم را اگر از تو بذند، می‌برند به مسلح معاصری و بس آنکه آبیش بنوشانند با دشنهای دهشتناک شهوت، مثله‌اش می‌کنند. اما کجا بیدارتر از تو پرستاری پیدا می‌شود؟! مگر همین دیروز نبود که به هوای آب نمایی، تمام این عطشگاه بی‌آب و علف را یک نفس دویدم؟! تو، سرگردانیم را به سر منزل سر سپردگی رساندی؛ به تو که رسیدم، تازه سرچشمۀ کرشمه پیدا شد و دریافتم خوشۀ‌های آشتنی در غمزه‌زار کدامیں چشمندان می‌رویند! هنوز هم این خاک به دیم شبنم محتاج است و تنها وجهه مليح توست که از شوره‌زار بی‌ثمرش می‌رویاند و به خیزش حاصلش می‌کشاند. نه، انگار..... و نه انگار که به تصدیق قاصدک، چشمی باز داری و گوشی به آواز! با لطائف برخویش مرا به کاشت عشق زنده کردی و اکنون نوبه داشت مشتاقی است تا فردا، دامن دامن شمیم برداری! از سر پنجه و جدان تو معرفت تراواست و اخلاص با هرم نفشهای تو سرایت می‌کند و رُستن از مزرعه راهمین دو بس! چه شود اگر انوار قدست نیز از سراج لامع سیمایت پرتو اندازد؛ که آنگاه ره صد ساله را به یک دم می‌پیمایم و مگر اکنون نپیموده‌ام؟!...

نام تو را و شاید مرا در رقّ منشور نگاشته‌اند و سحرگاه «تبیض وجوه و تسود وجود<sup>۱</sup>» تو چون شمس ضحی و من همانند ماه لیله بدر می‌درخشیم و این درخشش از مشعلۀ نامی است که بر جریده آفرینش،

۱- اشاره به آیه ۱۰۶ سوره آل عمران: روزی که صورت‌هایی سپید و نورانی است و چهره‌هایی سیاه و تیره.

در سلک صحابی تو ثبت کرده‌ایم. سرمهٔ دوستیمان را تو کشیده‌ای و هیچ  
صبح تا غروبی دل زدودنش ندارد مگر آنکه به پای خودمان، خودمان را از  
خانهٔ منا بروز افکنیم. همین جاست که تا پا از پاشنه آنسو بگذاریم، دیگر نه  
به فاصلهٔ یک روز که با وزیدن لحظه‌ای، همهٔ چیزمان را می‌بازیم. حالا هم  
هر چه داریم، از آن توست و اگر کسی بخواهد راه خروجمان را سد کند،  
توبی! کار، کار توست!.... اینجا در ظلال مستدام سرایت، ورد دلشدگان است:  
اینما تولّوا فشم وجه اللَّه١ هر سو که دیده بگذارم، آماده‌ای اسرارم را موبه  
مو از حالت نگاهم بشنوی. و توای نور نابود ناشدنی! تندیس جلالی و اکرام؛  
اگر چه در ارادهٔ پروردگار فنا شده‌ای و رضایت را در کورهٔ قضای او ذوب  
کرده‌ای؛ ما را نیز به این کوره ببر تا از ما زُبُر حديد بسازد همان وصفی که  
از پای در رکاب زدگانت سروده‌اند<sup>۲</sup>....<sup>۳</sup>

پنهانی که بر پیشانی سجاد علیه السلام نشسته بود، با خدایش اینگونه مناجات  
می‌گفت: اَنَّمَا يَهْتَدِي الْمُهْتَدُونَ بِنُورِ وِجْهِكَ<sup>۳</sup>. لوای هدایت تنها در دستان  
شما آرام و قرار می‌گیرد ورنه هر بی سر و پایی که از گوشة گمراهی خویش  
سر بلند کند، بشریت را با پرچمهایی که در دست بادهای هلاکت تاب  
می‌خورند، سوی دره‌های تباہی می‌برد. راستی چه بود آن تغییر انسانی که این  
قوم گرفتار آن شد؟ آیا همین مهاجرت از وادی حمایت تو بود که در فضل  
رابست و پنجرهٔ عدل را گشود؟ آیا مایهٔ غصب خداوند لطیف، تغافل آدمی بود

۱- سورهٔ بقرهٔ آیه ۱۱۵: هر جار و کنید آنجا وجه الله است.

۲- بحار الانوار ج ۵۱ ص ۳۵ (مؤمنی نمی‌ماند مگر آنکه قلبش چون پاره‌های آهن است)

۳- دعای امام سجاد علیه السلام، صحیفة سجادیه، دعای پنجم: جز این نیست که هدایت یافتنگان به نور  
وجهت هدایت می‌یابند.

؟ آری. و چنین بود که تو از جوار ما محو شدی و با خود یک ایل ابر رحمت را کوچاندی و اگر این عصر با خشکسال عشق می‌گذرد و قحط حریت آمده است، به خاطر فاصله گرفتن بشر از توت؛ آنهم نه یک یا دو گام که صدها فرسخ! تو آن وجه الهی که فرش ابریشمین یادت هیچگاه در دل، نخ نما نمی‌شود و لباس اتصالت هرگز بر تنمان مندرس نمی‌گردد..... تا همیشه! تا قامت قیامت باقیست! السَّلامُ عَلَيْكَ يَا وَجْهَ اللَّهِ الَّذِي لَا يَهْلُكُ وَ لَا يُبْلِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ<sup>۱</sup> نفخه اماته را که اسرافیل می‌زند، جز نفخه زلف مجعد تو در باد نمی‌پیچد؛ همه جز چهارده نور، نیست می‌شوند و آنچه هست، شمایید و منورتان. پیش از شما جبرائیل، واپسین مخلوقی است که ناگزیر از مرگ، با این اعتراف، سر به سجده می‌گذارد و به حکم رب الارباب، روح ملکوتیش را تسليم می‌کند :

— من بقی؟

— تبارکت و تعالیت ذوالجلال و الاکرام و وجهك الباقی الدائم و جبرئیل المیت الفانی<sup>۲</sup> ...

باقی بقایت باد و جاوید وفای ما، ای تمامت غریب و ای غربت تمام! ای ساحل ای بیکران! تمام حجت مسلمانی من نام توتست و این حجت موجه به رغم مدعیان ابدآ روی فنا نمی‌بیند : کل من عليها فان و بقی وجه ربک ذوالجلال و الاکرام<sup>۳</sup>

زیاراتین؛ چقدر غریبی میان ما!

۱- زیارت سرداب مظہر، مفاتیح الجنان: سلام بر تو ای وجه خدا که تا قیامت هلاک و نابود نمی‌شود.

۲- بحار الانوار، ج ۷۹ ص ۱۵۸ ح ۳۰: «جه کسی باقی مانده است؟

- وجه پادشاه ای بلند مرتبه صاحب فرز و شوکت و جبرئیل فانی.

۳- سوره الرحمن آیه ۲۷: همه اهل زمین نابود می‌شوند و وجه پروردگارت که صاحب شکوه و فراست باقی می‌ماند.

آخر چرا؟ انگار خفته‌ایم! انگار مرده‌ایم!  
انگار رفته‌ای به بیابان بی کسی! گویی نشان نمانده از آن خیمه گاه نور!  
شاید گسته‌ای!...

نه ما تو را ز شهر تبعید کرده‌ایم!  
ما دلبریده مردم از عشق نا امید، ما مردم پلید!  
آه ای شرید! دل بسته‌ای چرا به شفق مهریان رفیق!  
اشکم به پای تو، از جان دردمند بگوییم برای تو! خورشید سبزپوش!  
دلگیر و خسته‌ای؟!  
مظلوم من! نام تو مرده است!  
نهایی تو را، اینروزها غروب هم از یاد برده است...

**مشکورا!!**

شکر فویش یادمان ده و پیش از آن از رموز عجز پرده بردارا زانوانمان را آشنا کن با مخصوص و گونه هایمان را ساییده کن به سبود، به روح رنگ و رو رفته  
مان صبغه اخلاص زن!

**مقصودا!!**

قصد ما را از این خطوط به نطا مزن، نیت نهایمان را به چراخانی انعام تنها  
خودت بینایی ده، ما را از این کهف مصبن دور مساز و بر این اخراج، دل بستن به  
کورسوم را برآن مکن!

**معروفا!**

به ما زودتر بشناسن، از بند انسامان ببر و به طومار تحریف بدوزا

**و ملکك القديم**

گاه بی آنکه سبیی بدانم، انگار غم همه عالم به یکباره در کلبة دلم جا می شود؛ گوشهای کز می کنم؛ سر می برم در گریبان گمان؛ هر جا که می گردم، خودم را می بینم و هزار هزار ماتم زده که دورم حلقه بسته اند. از تو می پرسم، حتما تو می دانی! می گویی : «اگر دلت را هجوم حزنی هست یا محفل فرحی، نه آنکه خودت بر سر خودت آورده باشی؛ که دل من و تو به هم راه دارد. تو را از من تنیده اند و اگر من به پنجه نویه گریبان چاک زده باشم، نه عجب اگر تو عزا بگیری و چاره‌ای نیابی جز اینکه این گره به های هایت بگشایی؛ اما دلت قرص باشد، تو مثل گلبرگ آفتاب گردانی؛ خواستم بروم، همه شعله هایی را که به گوش و کنار آویخته ام جمع می کنم؛ اهل و اولاد خویش را بدر می چینم؛ تو به من باز می گردی، ملحق می شوی و این الحاق، تو را با من یکی می کند»<sup>۱</sup>. آنوقت ها که دستم بوی لجن می داد و حالا که هر از گاهی لب به مرداب می زنم، از آلایش دشمنان توست که قدری از این خوش گل را به آن آلوده نهاد آمیخته اند! خسته ام از این طینت سخینی که تو را پشت هزار در قفل زده از من کتمان می کند.

بین که در و دیوار این روزگار، همگی زیان به انکارت گشوده اند؛ بگریز از محاصره تنها بی! بیا که ملال جز دوری تو بسیار است و تو خود باید نبودنت را تنها محنت من کنی! می اندیشم جاده دلمان یکسو دارد؛ نگو توهم آنگاه که بیماری مرا به ابتلا می بینی، خنده بر لبیت می میرد، مریض می شوی از دلمردگی من؛ بار رنج به دوش می بری از رمیدن من، در سکوتم دعایم می کنی و بر مناجات های نیم سوخته دلم آمین می گویی<sup>۲</sup>؛ تو چقدر خوبی! چقدر فکر مایی! تو نازدانه زنده دلانی! تو ترجمان تیک تاک ساعتی! تو اجابت

نجوای جیرجیرکی! کجا به سفر رفتی؟ کدام صحراء خیمه زده‌ای؟!  
 نیامدی و نگفتی، نهراها کجا به هم برسند؟!  
 نیامدی و نگفتی، درختان خاطر که سبز شوند؟!  
 نیامدی و نگفتی، گل رز به کدام انگیزه مفهوم عشق باشد؟!  
 نیامدی و نگفتی، مابرها سجاده‌شان را پیش پای که پهن کنند؟!  
 نیامدی و نگفتی، کوهسار به که تکیه کند، صخره‌ها به که بنازند؟!  
 نیامدی و نگفتی سرما چه می‌آید؟! می‌خواهند دست ما را از تو جدا  
 کنند؛ می‌خواهند بلا بی سرمان آورند که عشق را با اشتهاشی شیطانی اشتباه  
 بگیریم؛ محبت را به پای علفهای هرز بریزیم. می‌دانی که خیلی حرفهای  
 ناگفته دارم که به هیچکس نمی‌توانم گفت؛ تازه اگر بگویم چه می‌شود؛ مگر  
 کسی حاضر است دل به دل زخم‌دیده‌ام دهد؟! مگر کسی می‌آید بفهمد من چه  
 می‌کشم؟! تو که نیستی، صبر جمیل هم لبریز می‌شود؛ صبری که شکواندارد؛  
 مرا نگاه کن! در طوف ضریح نگاهت شیدائیم را به آغوش کش! خودت راضی  
 شو! من عرضه ندارم دلت را به دست آورم. لبهای داغمه بسته‌ام را تماشا کن!  
 پای تاول زده‌ام را بین! رحم کن بر من! انا فقدناک فقد الارض و ابلها<sup>۱</sup>.....  
 ملکا! دیریست که بر مکنون و ظاهر حکم می‌رانی!... - از آن زمان که  
 نخستین تمیک را بر ماهیت قدوس تو آوردند - آنکه عطای مُلک می‌کرد،  
 همه هستی را رعیت تو خواست و تو را کدخدای دهکده خلقت! و چه  
 کدخدایی با خدا! این بود من قدمی که بر سر آدمی نهادند و او را شکری  
 واجب آمد که اگر هر نفس الحمد لله گوید، عمرش به تلافی کفاف نمی‌دهد.

۱- ما تو را از دست داده‌ایم همچون زمین که باران را از دست می‌دهد... (اشارة به فرمایش حضرت  
 زهرا علیها السلام در فراق پیامبر اکرم ﷺ)

فتعالى الله الملك الحق ما و فرشتگان را در آن حال گفتی خدای من فراتر  
است از صفات و الهی جز او نیست؛ من عبد اویم و شما را مباد که جز او را  
بندگی کنید. لبخندی زدی و همانجا بود که تهلیل را به ما آموختی. همینگونه  
گفتی تکرار کنیم با تو تسبیح را، تکبیر را، حمد را و لا حول را. سجدة  
ملائک، تعظیم حملة عرش و بالاتر از همه اینها امر پروردگار به فرشتگانش  
جز برای شما نبود ورنه آدمی که از ماء و طین برآمده باشد، کجا لایق است  
که قبله آتش طینتان گردد؟ و امر الملائکة بالسجود له تعظیما لنا و اکراما<sup>۱</sup>

.....

خداوند تصرف در این مملکت را به تو وانهاده است؛ تو آن میعادی که  
هرگز تبدیل و تغییر نمی بینی؛ گویی هر دقیقه امضا شده ای. وقتی شده اعلی  
حضرتا؛ این فدویان فقیر مایه را گرد آور و قدری از خمیر مایه کریلائیان  
نصیشان فرما و بعد بر همه نامردیها بتاز! بایست و سوسن و یاسمن از کام  
شکوفا کن ای کلامت سلسلة الذهب رضا! ای سلامت گلابدان سیمین تسليم!

---

۱- علل الشرایع ج ۱ ص ۵: ملائکه را به سجده آدم امر فرمود به جهت بزرگداشت و اکرام ما... (فرمایش رسول اکرم ﷺ)

يَا مَنْ لَا يَنْزِلُ الْغَيْثَ إِلَّا هُوَ!

ابرها را بفواه به درخشش پشممان او اقتدا کنند و رعد عقاب او را فرید زنند.  
از سر شک او به سهاب ستون ریز و از آنها بر سر ما، برای او شب ما را شهاب  
پران کن!

يَا مَنْ لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ إِلَّا هُوَ!

ما را از دایه نامهربانِ محارب گیر و به مهر مادری مولامان بسپارا با ما هز  
به زبان تفضل سخنی مگوی؛ و از ما هز به نگاه تسامح نپذیرا

يَا مَنْ لَا يَخْلُقُ الْخَلْقَ إِلَّا هُوَ!

ما خلق خواب رفتہ بی بصیر، ما ره سر به هوا بی راعی کجا سرگذاریم؛ ما  
مردم نامردِ محشوق آزار، ما آدمیان نسیان زده فراموش آباد، راه خرگاهش از  
که سراغ گیریم ؟ استخفار میاءٰ استخفاری استخفار اقرارا

يَا مَنْ لَا يَصْرُفُ السَّوْءَ إِلَّا هُوَ !

و احرسه و امنعه من ان یوصل اليه بسوء !.....<sup>۲</sup>

## يَا حَسَنٌ يَا قَيْوَمٌ

۱- جملاتی از دعای بعد از زیارت امام رضا علیه السلام، مفاتیح الجنان

۲- دعای بعد از زیارت آل پس، مفاتیح الجنان: نگهبان او باش و باش دار از اینکه بدی به او رسد...

اینهمه معموم مباش شاهد من! یک فصل هم نوبت نرگس می‌رسد؛ یک وقت می‌رسد که بشیری در این قبرستان حرف از حیات بزند. صورتم را نمی‌خواهم ببینی که خراشیده، قلبت چنگ می‌خورد؛ جای آن با دلم یاری کن؛ نه اینجا هم نیا؛ می‌ترسم کنار بهار نارنج عشقمان، هنوز اثری از گل یخ مانده باشد و یاد سرما و سوز اندازد. چشمها یم بهتر است؛ آنجا لااقل یکی دو قطره اشک برای همنوایی با تو هست.... اما نه؛ نگاهی که سهم مسموم خورده، شاید تنها یت بگذارد. اینهمه معموم مباش شاهد من! دست من دیگر با توت؛ دستی که همیشه خمار خامه است ولی چه می‌دانم؛ شاید همین دست هم گاه، تبسمت را بریده باشد. می‌خواهم بگویم به کنارم بیا اما باز هم شک دارم بتوانی سنگواره قلبم را تحمل کنی. نه همه جا پر از ناخالصی است؛ انگار هیچ جایی نمانده که تنها تو باشی و هیچ نباشد؛ اینهمه معموم مباش شاهد من! ....

ذکرت، این مفتاحی که برای انس ساخته‌ای، حتم دارم افق‌های غروب زده را فتح می‌کند؛ طراوت سحر، همه ملاشه‌های به تاریخ پیوسته را می‌خیزاند، همه این گرد و غبار را از دامان روح‌مان می‌تکانند. جایی برایم باز کن که در خیل تو، به از من کم نیست و به کنارم کش تا جناتی از نخیل، ثمرم باشد؛ اگر صادقانه نمی‌شناسی سخنم را، از خودت راستی می‌خواهم. اگر بسی وفایم می‌دانی، خودت باید بازم داری از بد عهدی؛ تا تو با من باشی کسی قصد جانم نمی‌کند یعنی می‌هراسند از تو جنود تاریکی! هر که نزدیکت بیاید، از شعشه

تو سپر می‌افکند و آنگاه نمی‌تواند عاشقت نشود. یک دسته گل سلام که شبها  
 می‌فرستم، می‌رسد؟ یا میان راه، خودم پرتابش می‌کنم در کویر پرت این و آن؟!  
 حلالم کن، خیلی زحمت داده‌ام؛ خیلی در خیالم به تو تهمت بسی اعتنایی  
 زده‌ام! خودم با تو قهر می‌کنم و از تو چشم آشتنی دارم؛ خودم به تو پشت  
 می‌کنم و تو را به رو آوردن می‌خوانم. اما تو با همه‌اینها بر کودکیهای من  
 شکیبایی! خودت می‌آیی؛ ناز می‌کشی؛ باز می‌گردانی؛ دوستی از سر می‌گیری.  
 اشک من به سر انگشت لطیفت آشناست؛ با تمام وجود می‌خواهم احساساتم  
 را به تو ابراز کنم. اما چه سود؟! آنقدر واژه‌های دوست داشتن را به ابتدال  
 کشیده‌اند که هر چه بگوییم باز تقصیر است؛ رها کنم این حرفها را؛ دوست  
 دارم.....

**اللَّهُمَّ رَبَّ الْحَسِينِ!**

کجاست تکسواری که آوان <sup>ث</sup>الله می‌ستادند کو فوندوه مسین؟  
انتقام کش از رخدادگان به فون مسین؛ از شادمان شدگان به آوارگی مسین!....

**اللَّهُمَّ رَبَّ الْحَسِينِ!**

رهیل از عرفات برآور. ما را صفاصف در طف تفتیده، به مسلخ سیوف  
برهنهای بر که تشنگ اویندا ما را میزبان تیرهایی کن که قلبش را نشانه رفته‌اند  
و در عوض، او را به سلامت دارا

**اللَّهُمَّ رَبَّ الْحَسِينِ!**

صبری به آن فراخی که زینب <sup>علیها السلام</sup> داشت؛ دلی دلیر اما نازی آنکونه که میان  
دو پهلوی بالفضل بود، ندامتی آنچنان که بر مر سایه افکند، عطا فرماد پیرومان  
کن چون صبیب به پای محبوب؛ عاقبت زهید می‌فواهیم و ارادت نافع و یقینی  
به قوت سخید که تیرها را پیش از تن مولایش می‌رباییدا

**اللَّهُمَّ رَبَّ الْحَسِينِ! اشْفُ صَدْرَ الْحَسِينِ**

**اطلب بدم الحسين انتقم للحسين.**<sup>۱</sup>

**اسئلک باسمک الذی اشرقـتـ بـه السـموـاتـ وـ الـأـرـضـونـ وـ  
باـسـمـکـ الذـیـ يـصلـحـ بـهـ الـأـوـلـونـ وـ الـآـخـرـونـ...**

۱- بحار الانوار ج ۹۸ ص ۲۵۴: خدا با ای پروردگار حسین! سینه حسین را شفابخش، خونش را طلب کن  
و برایش انتقام بگیر.

تو آن نیی که دل از صحبت تو بر گیرند  
 و گر ملول شوی صاحبی دگر گیرند  
 و گر به قهر برانی طریق رفتن نیست  
 کجا روند که یار از تو خوبتر گیرند؟!  
 اگر روزی آمد که دلت را بدهست آوردم، لب به کفی از دریا یش تر می‌کنم و  
 در آینه بی ریایش، همه اندوهم را می‌نهم به امانت. از اینکه تک و تنها بی  
 کدام رنج دلگذارتر؟! دور از اهل و دیار؛ همه با تو غریبه! تو باید نقل کوچه و  
 بازار باشی؛ نام تو باید سر زیانها بیفتند؛ همه باید از تو بگویند و بشنوند؛ اما  
 افسوس و صد افسوس.... تو ای نعمت مکفر! لحظه‌ای بس کن انعام را تا این  
 خرابه نشینان یادشان بباید کجا نشسته‌اند! اینقدر نامت را از دیوار خاطرات  
 نشویند؛ اینقدر تو را از دیار یادها بیرون نرانند! آه که کسی از سطوت تو خبر  
 ندارد! وای که طنطنه عطر و بویت به مشام زکام زده‌شان نمی‌رسد! تو شاه کم  
 سپاه منی و برابرت سیاهه‌ای دمادم موج می‌زند؛ لشکری که انگار انتها ندارد!  
 دست به قبضه میر! اوّل مرا صدا کن! بگو برو خودت را بزن به سینه مسگ!  
 بگو درهم بربیز این ساز و برگ؛ تا من پیشاروی تو پیکار کنم و پیش پای تو بر  
 عهد وفا شده‌ام به شهادت گیرم؛ و قد وفیت بعهدک و میثاقک!....!  
 خونِ دلم را غم به شیشه کرده است و نشسته‌ام منتظر ایمای رخسار تا  
 همه‌اش را به استقبالت نثار کنم. وصیتم به همه سپیدارها اشاره به توست! به

۱- دعای بعد از زیارت آل یس، مفاتیح الجنان: در حالیکه به عهد و پیمانت وفا کرده باشم...

سارها گفته‌ام دسته دسته پیشانگت شوند! به آب سپرده‌ام حیرانت باشد!  
 بمان پیشم تا رفتن جان خویش به چشم نبینم! اگر صورت به صورتم بگذاری،  
 این بی نور را به بزم خوب رویان راه می‌دهند. واجب نیست بر تو وفا اماً بر  
 من زرد روی تکیده قامت چرا! آنقدر برایت خاک می‌خورم، آنقدر خفت  
 می‌کشم تا در دلت نگویی هیچکس را ندارم؛ نگویی کسی به فکرم نیست! یک  
 کلام بگو "حاموا عن هذه الحريم"<sup>۱</sup>؛ که می‌دانم گفته‌ای اما همه را گنگ  
 دیده‌ای! نه اسمت پیداست نه وصفت و نه کس نعت تو می‌گوید و اینها  
 غمگناهه‌تر است وقتی بدانم تو اشرف مخلوقاتی و اسم حسنی؛ کلمه تامه‌ای،  
 صفت علیایی و آیت عظمی؛ نه فقط در لفظ که در دایره تکوین! هر چه کمال  
 به هر که دهنده، از تو بر می‌تابد و آن نوری که خاور و باخترا را به روشنایی  
 نهارِ مبصره کرده، توبی: و اشرقت الارض بنورکم<sup>۲</sup>. اگر صلاح اوّلین و  
 آخرین باسم الله است، تو آن اسم مکنونی! و اگر معرفت الله، رأس این صلاح  
 باشد، از فروع توست. توبی آن اسمی که با آن بستگی عيون ناظران گشوده شد.  
 توبی آن اسمی که خدای، دستمایه تدبیر حکمت می‌کند و هر آنچه در عوالم  
 خلق اتفاق افتاد به همین اسم است: بکم فتح الله و بکم یختم<sup>۳</sup>

۱- فرمايش سيد الشهداء علیه السلام در روز عاشورا، مواعظ صفحه ۹۹: از این حریم دفاع کنید.

۲- زیارت جامعهٔ کبیره، مفاتیح الجنان: زمین به نور شمار وشن گشته.

۳- همان: خدا به واسطهٔ شما آغاز کرد و به واسطهٔ شما پایان می‌برد.

**يا اول کل شيء و آخره!**

تو آگاهی آنوقته فقط از وصل شنیده بودم و من دانی که آزمون عشق، اول  
چه آسان من نمودا تا پایی به محبت خانه اش گذاردم، دیدم آمدگان را سبوي  
تمحیص من دهند و جامه آورد به بر من گندان نه خود پایی این زهر مگر سوز  
من مانم و نه خود مرد این میدانها سرانجام من را، فتح کارم را گریز ننگاری

**يا مبدئ کل شيء و معیده!**

سپاهی او شده ام و به شوچ، ابتدا تردده ام؛ زرده ام پشت ندارد و گمانها به  
خون بازگشتنم تشنگاند؛ خونی که هیچ بها نداردا روزی را آور که رزق من سری  
شکسته باشد بر آرامش بالینش و شبی که فقط نم رویایی باشد گودگانه در صهد  
قنوتیش را

**يا محیی کل شيء و محیته!**

مردگی پاییزیم را بدل به زندگی سبز امروز گردی و مرا از پوسته سرفورگی  
در آوردی ابی الهی بار دیگر مرا در من بمیران و میان من و او از میانم بردارا تو  
بودی آنگاه که هیچ نبود و هستی پس از آنکه هیچ نباشد ممال که او در بر  
شیدائیم نشسته، پوچی نیستیش را نیست کن و خارهای بی بن سر راهم را به  
طوفان فنا بسپارا او را برای من و مرا برایش باقی بگذارا....

**يا حیاً قبل کل حیّ و يا حیاً بعد کل حیّ و يا حیاً  
حین لا حیّ يا محیی الموتی و محیت الاحیاء.**

قسم به ساحت صبح، قسم به شوکت شب، به چشم سرخ غروب، به گرگ  
و میش سحر / قسم به طاقت طوفان، بدبست نرم نسیم، به جای پنجه باران به  
روی پنجره‌ها، قسم به نقش گلیم / قسم به چشم غزال، به آشیانه عنقا، به  
بالهای پرستو، به کاکل هد هد، قسم به حق هق قمری، قسم به حق حق مرغ /  
قسم به تلخی صبر، به التیام تسلی به التهاب شکست، قسم به ظهر ظهور / به  
آرزو، به خیال، قسم به نوش تمنا به خط خاطره‌ها:

که باز بر سر دلدادگیت هم عهدیم

قسم به عشق کزین راه برنمی گردیم....

قسمت می‌دهم به بی پرواپی پروانه و شور بختی شمع که باورم کنی؛ بین  
که دوستی تنها حکایت قصه هاست! بین که عاطفه در پستوی اساطیر پنهان  
شده! بین مهر مرده! اگر صدای قدمهایت در این سرسرانپیچد، سکوت  
می‌کشدم؛ اگر قافله عشق در منزلگاهی رهایم کند، عطش از پای می‌اندازم!  
نمی‌گویم مرا بخواه؛ فقط بگذار بخواهمت! نمی‌گویم با من سخنی گوی؛ فقط  
رخصت بده بستایمت! دست رنجم این باشد که لحظه‌ای غصه هایت یادت  
برود. بعض نکن! من طاقت اشکت را ندارم! چهره در هم نکش؛ من غمزدگیت  
را نمی‌یارم! اگر چه با ابروی گره خورده هم زیبایی و شاید زیباتر! می‌خواهم  
قدر همه ناوданها زار بزنم اما مرام گریستن از یاد برده‌ام! می‌خواهم به  
صداقت برکه‌ها اقتدا کنم اما شیعگی فراموشم شده؛ دیگر نایی برایم نمانده؛  
خودت می‌دانی که دارم در عشق در جا می‌زنم؛ رشک می‌برم؛ حسرت

می خورم؛ کاش همه ماهها مهر بود! کاش شامهایم همه، ليلة الرغائب  
 می شدند! چرا استغاثه ام شکست می خورد؟! چرا فریادم جایی را برای آزاد  
 شدن پیدا نمی کند؟! همین شکوه های تنگما یه هم از نمایش احساس ناتوانند!  
 تو مولایی و من عبد، تو کریمی و من بخیل، تو مالکی و من مملوک، تو عظیمی  
 و من حقیر، تو دلیلی و من متحیر، تو عزیزی و من ذلیل، فهل یرحم الذلیل الا  
 العزیز<sup>۱</sup>؟! شاهد باش که تنها دلبستگیم تویی! راضی شو! رحم کن! من راه  
 خانه ات را نمی دانم اما تو که نشانی کلبه خرابه ام را بله! من خبر از رسیدن  
 نامه هایم به تو ندارم؛ برای تو که اجابت، آسان است! خاک بر سرم که  
 همه اش فکر خودم را می کنم! آنقدر همه چیز را از تو طلب دارم، انگار  
 زبانم لال من آقایم و تو خادم! نمی فهمم رنجها یت را! درک نمی کنم سرشکت  
 را! بی کسی سخت است نه؟! استخوانها یت دارد زیر بار غریت خُرد می شود و  
 من پی قسمت خویش می گردم؛ چشمها یت از بس خسته ای، کاسه خون است و  
 من به آتیه خویش می اندیشم؛ چقدر خود خواهم من! چقدر بی وفایم من!....

۱- مناجات مسجد کوفه، مقابع الجنان: آبا جز عزیز کسی بر ذلیل رحم می آورد؟

### هذا مقام البائس الفقير

دستم خالی از خلله تقواست و عربانم از قبای ایمانا برده بایم از نحلین  
ثبات و بی نوایم از زنان و نوای عذایت الهی هر آنچه از شکوه من شناختم، هر  
سراغی که از آراستگی داشتم، آورده ام سر راه او بیفشنام؛ دیگر چه بای اگر این  
و آن ندانند و نفهمند زبانم را از توانم آرزوست به هر طریق که خود من دانی  
این عریضهها به او برسانی ا

### هذا مقام الخائف المستجير

در هراسم از آنگاه که او میان اهل تورات به تورات مکم من گوید و با اهل  
انجیل و زیور و فرقان از کتب مسطورشان، سفن من راند. هول آن دارم که  
مخاطبیش نباشم در تورات مثبت و از او فقط و خالی نبینم از انجیل جمال و به  
آواز زیورش ناشنوا پاشم و آنگاه که فرقان، قرائت من کند به اشاره نفرینم  
گوید. نفواده چنین کند و بگو نفواده چنین کنی ا

### هذا مقام المهموم المغوم

خدایا دلم خراشیده، امساساتم مجرومند؛ همگان درهای صداقتshan را  
برویم بسته اند. من خمزدهام و غبار گرفته؛ نشسته ام کنه نمور بیچارگیم؛  
آواره ام، آواره و کس راهنم نموده در غرفه دوستیش را من تنها او را  
من فواهم از تو و نه دیگری را

هذا مقام المستوحش الفرق<sup>۱</sup>

حق داریم و مشت کنیم پروردگارا وقتی پدر بالای سرمان نیست.  
نمیتوانیم صحمد کنیم وقتی کسی زیر بال و پرمان نمیگیرد. دل نداریم الها پا  
به نبرد نهیم وقتی علمدار و فرمانروایمان پنهان است اندکار عقب بنشینیم  
اذن مفرما بیتاب شویم؛ با احساس صبورش، و مشتمان را در هم ریزا

**اللّهُمْ بَلِغْ مَوْلَيَا الْإِمَامِ الْهَادِيِّ الْمُهَدِّيِّ الْقَائِمِ  
بَا مَرْكَ صَلَاةُ اللّهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ عَنْ جَمِيعِ  
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُوْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغارِبِهَا  
سَهَلَهَا وَجَبَلَهَا وَبَرَّهَا وَبَحْرَهَا وَعَنْيَ وَعَنْ وَالدَّهْنِ مِنَ  
الصَّوَافِتِ زَنَةِ عَرْشِ اللّهِ وَمَدَادِ كَلَمَاتِهِ وَمَا أَحْصَاهُ  
عِلْمَهُ وَاحاطَ بِهِ كِتَابِهِ...**

تو آن خواجه‌ای که الحاح سائلت دوست می‌داری! نمی‌دهیش چون لحن  
مناجاتش برایت آشناست و نمی‌خواهی غریبه شود. نیازش را با ناز بدنیال  
خود می‌کشی؛ چون می‌خواهی گرفتارت باشد. ای سرو ناز! از ضمیر صامت  
من جز التماس می‌شنوی؟! مرا هم راه بده به دیار طرفداران! بیرونم کش از  
ناکجای نآباد منکران! در این افتضاح "کل حزب بمالدیهم فردون" <sup>۱</sup>، مرا  
تنها با ناقه خودت همسفر کن! کوچه‌های شهر ما ویران است و عشق تو  
بازاری بی سامان دارد! دیروز از کوکان گذرگاه برایت نرگس خریدم؛ میان  
همه این بوهای زمخت، شمیم لطیفی غنیمت بود؛ اما هنوز نرسیده به تو،  
گلبرگها از اینهمه سیاهی خشکشان زد. می‌بینی حتی نرگس هم....؟!

چرا مهدی نام گرفتی؛ سرّش اینست که شبیم هدایت، تنها از گلبرگ لبان  
تو می‌چکد؛ آنهم در خفا! تو دست راه گمکرده می‌گیری و بی‌آنکه خود بفهمد،  
می‌آوریش به جاده‌ای که می‌پسندی. آنکه خواست بی تو سیر کند یا سوای تو  
به سلوکی رود، هرگز روی مقصود نمی‌بیند؛ همه راه را در تاریکی است و دور  
نیست که به چاه افتند. اما او بی را که تو پا به پا می‌بری، همه زوایای زیبای این  
شمیستان، برایش به روشنی تو آشکار است؛ هم می‌داند از کجا می‌آغازد؛ هم  
قافله و ساربان را می‌شناسد و هم می‌داند که در کدام سر منزل باید اتراق کند؛  
سر منزلی که سبزه‌هایش خاک‌نشینان قدمهای تواند؛ سروهایش در سایه تو  
می‌زیند و لاله‌هایش جام بر کف به لب "یا ایها العزیز" دارند. پنج حس من

۱- اشاره به آیه ۵۳ از سوره مؤمنون: هر گروهی به آنچه نزدشان است مسروزند.

شرر زده اشارات تو اند؛ اما نمی‌گذارم ابلیس بمانم. دست از سرم بر نمی‌دارد؛ لحظه‌ای نیست که از وسوسه‌ام باز ماند. اگر سر راهم به تو را قلم گرفته است، حاضرم دگر هیچ صفحه‌ای را سیاه نکنم؛ اگر دیدگان است، لمس کردن صورت را با دیدن معاوضه می‌کنم؛ اگر زبان است، دهانم را می‌دوزم و می‌نشینم فقط نگاهت می‌کنم؛ اگر بودن است، حاضرم نباشم؛ بگو دیگر چیست بهای کامروایی من؟! اگر جان بود خریدارم! تن بیجان یادت را هیچکس تشیع نمی‌کند و از آنانکه پی تو راه افتاده‌اند، جز قلیلی نمانده‌اند. ارتداد را در بازار ناسپاسی، ارزان می‌فروشنند.... .

قائما برخیز! قامت بر فراز و قیامت کن! تو را می‌بینم بر نوک صخره‌ای ایستاده و امواج بی‌اختیار را که سربه سینه ساحل می‌شکنند تا مگر واپاشی از خود را به مهتاب گیرایت برسانند.... نمی‌رسند؛ دوباره باز می‌گردند؛ بر دوش هم می‌نشینند؛ از شانه هم بالا می‌روند؛ باد را به یاری می‌طلبند و دوباره تن به عدم می‌دهند؛ شاید به قدر یک قطره به تو بپیوندند. این جزرها را جلال جیانت، هدایت می‌کند و آن مدها به مدد مؤذن سرمهای است که بر منارة مژگانت "حتی علی المهدی" می‌گوید! حدیث پلکهای نقره فامت، چه خواندنی است به اعراب ابروانت و روایت یاقوت لیانت چه گفتنی است به زیر و زبر محاست! به این عرض حال که می‌نویسم قسم که حالم خوش نیست و جز پیوستن به تو دیگر هیچ راهی برای عاشق شدن نمانده است. سلام من، صلوات من، درود من، مدح و تحيیت و ثنای من پیشکش به تو؛ برابر منزلت عرش و وسعت کلمات در همه زبانها؛ مساوی آنچه علم پروردگار می‌شمرد و در احاطه کتاب آمده است. الله اکبر! بین کتاب فضل تو را بحر کفایت نمی‌کند که سرانگشت ترکنم و صفحه بشمارم:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قل لو کان البحر مداداً لکلمات ربی لنفد البحر قبل ان تنفذ  
کلمات ربی و لو جئنا بمثله مداداً.<sup>۱</sup>

گر به سر منزل سلمی رسی ای باد صبا  
چشم دارم که سلامی برسانی ز منش  
به ادب نافه گشایی کن از آن زلف سیاه  
جای دلهای عزیز است به هم بر مزنش

---

۱- سوره کهف آیه ۱۰۹: بگو اگر آب دریا جوهر شود برای نگاشتن کلمات پروردگارم، پیش از آنکه کلمات به پایان رسد، آب دریا تمام می شود هر چند مثل آن هم به آن اضافه شود.

ای خدای عهدهای نگستنی!  
 قدمه‌هامان را برای صداقت و ثبات، سرپنجه هامان را در تحد و وفا و  
 قلب‌هامان را در سرشاری مدام از مهدش مدد فرمای  
 ای خدای میثاق‌های ماندنی!  
 اطمینان ما را به او و یقینمان را به و تو قش بیفزای از ما شمشیر زنانی ساز  
 که نه در داغ فرمای زبان، نه در سوز برف ریزان و نه در پوسیدگی پاییز، ربیع  
 طراوتیش را با همیج متاعی محامله نکنیم،  
 ای خدای قولهای از یاد نلقتنی!  
 بد عهدی ما را سبب ساز سر شگستگی‌ها مخواه و ناسی‌سی‌ها یمان را سبب  
 سوز ترکمش مکن ا به ما بفهمان که نقض هر پیمانی پس از او رواست و  
 حالی‌مان کن که قرار عاشقی هماره پا بر جاست ا ما را از مصالحه بر سر او باز دار  
 و پایمان را گامزی گوچه‌اش بدارا و اقرن ثارنا بشاره<sup>۱</sup>

**اللّهُمَّ انْتَ اجْدَدُ لِهِ فِي صَبِيحةٍ يَوْمَى هَذَا وَ  
 مَا عَشْتَ مِنْ أَيَّامِي عَهْدًا وَ عَقْدًا وَ بِيَعْتَهْ لِهِ فِي عَنْقِي  
 لَا احْوَلُ عَنْهَا وَ لَا ازْوَلُ ابْدًا**

۱- مصباح المتهجد صفحه ۸۴۲: خون ما را قرین خون او کن.

صلی الله علیک یا نورا صلی الله علیک یا عزیزاً صلی الله علیک یا  
وفی! صلی الله علیک ادرکنی.... مرا دریاب که بوران، مرا از مرصد  
تصویرت دور انداخته است! و دیده‌ام سوی آمدنت نمی‌شناشد تا سیاهی خود  
به پایش سپید کندا! مرا دریاب تا ناقوس، رهایم را از قید تو فریاد نزنده؛ تا  
برای دمی آسودنت، حسرت به دل نمانم. مرا دریاب که در اجتهاد طاعت،  
شکست خورده‌ام و بگذار تکاپو از سر بگیرم! مرا دریاب که پابند هر که  
شدم، از سر خویش بازم کرد و حالا راه برگشت را هم نمی‌دانم.

کوچک بودم؛ تنها قدمی آنطرف برایم پیدا بود، اما تو تا عمق افق را  
می‌دیدی؛ روی زانو می‌نشستی و برایم از نورستانت می‌گفتی. خلعت خدمت  
را برم کردی اما وقتی راه می‌رفتم، به خاک می‌کشید؛ کوتاه بودم؛ زود بود  
برایم انگار! اما تو می‌دانستی روزی قد می‌کشم و آستین نصرت، از سر پنجه‌ام  
پیش نمی‌ماند؛ و من هنوز هم کوتاهی‌های امروز را می‌بینم و نمی‌فهمم اگر  
دلهره‌های تو نباشد، همین بُرده به پایم می‌پیچد و زمین می‌خورم. بگذار  
شکوفه شکوايم بر شمشاد نيوشایت جوانه زند؛ بعد هر چه می‌خواهي ملامتم  
کن! بگذار لبِ برچیده‌ام، بغضهای فرو خورده را بیرون بکشد؛ آنوقت اگر  
رغبت مرا نکرددی، بیرونم انداز! مرا با تو سخنی هست؛ اگر از رنجیدنت امام  
می‌دهی، می‌گوییم! حس می‌کنم دلت را زده‌ام و پایم دارد از میهمانیت می‌بُرده؛  
دروغ نمی‌گوییم! حالا که از زشتروئیم بری شده‌ای، عتابت را لمس می‌کنم!  
می‌فهمم اکنون که ماتم گرفته‌ای و مدام محزونی! ولی من نیز مدعای دروغین

ندارم؛ نمی‌گوییم اگر با هم از یک کوچه بگذریم، تنها رد پای توبه جا می‌ماند؛ لاف و فانزده‌ام؛ یقین کرده‌ام که هر سر تراشیده‌ای، رسم قلندری نمی‌داند و هر شبگردی، دلشدگی را تجربه نکرده است! من اگر سنگ تو را به سینه زده‌ام، اگر وقت و بی وقت برایت عریضه نوشته‌ام، اگر نام تو را از نامردمان کتمان کرده‌ام، همه از شوری است که از حقیقت مهر تو بر آشفته؛ همه‌اش از وفور آن سرزندگی است که از نفشهای عمیق در یاسخانه‌ات دارم؛ نه برای از کسی جز تو حتی مرحباً طلبیدن! مرا با تحويل نگرفتت تأدیب نکن! باور کن من از روی حماقت است که خویش به تغافل می‌زنم نه از سر تمزدا به من حق بد؛ کسی را در دربارت ندارم؛ یک سگه هم در توشه بارم نیست برای خریدن نازت! یا انیس! می‌ترسم از آینده‌ای که در هوای مه آلوده تقدیر، گم شده؛ هراس دارم! نکند مرا محکوم کنی به از دست دادن! نکند نابود شوم با هبوط از نینوایت!

### صلی اللہ علیک یا عشق ادرکنی!

پای برکهات قرار مان برای وعده‌ای که داده‌ای! برایم عقدی از ثریا بر چین تا عقدمان در نور، مستور بماند. باخت اگر لاله داشت، بیاور تا شمعدانش کنیم؛ آینه‌ای هم تا اگر نتوانستم خیرهات شوم، عکست را چشم انداز تماشا کنم! برقع از روی بینداز! نقاب از چهره برگیر و شکوه، هویدا کن! تو با سرکشی چون من عقد اخوت نبسته‌ای اما من روزی هزار بار بر بنوّت خویش سوگند خورده‌ام! تو من مسیئ را نمی‌پسندی اما من همه جا را گشته‌ام و تو محسن را گزیده‌ام! بیا اکنون که سپیده از فراز شانه شب سرک می‌کشد، با من سرِ سفره‌ای که با سلیقه خودم چیده‌ام، می‌ثاقی بدار! بیا و مرا از غل و زنجیرها با بیعت خویش ابیاع کن! بیا از قفایم بگیر و به مرزهای خودت

بسپار! مرا با حلقة یاس که دستم می‌کنی تحویل کن! زیر و رویم ساز!  
می‌خواهم آدم دیگری شوم! می‌خواهم بلندم کنی و راهم اندازی تو همانی که  
من می‌خواهم؛ بی‌تا! بی‌بدیل! بی‌نظیر!

## رضیتک یا مولای اماماً و هادیاً و ولیاً و مرشداً لا ابتنی بک بدلاً<sup>۱</sup>

اگر آن پیمان زرین و عهد عتیق نبود که دیروز در عالم زربستیم، کجا  
امروز خبر از جستاری عاشقانه بود؟ گفتند به ریویت اقرار کنم و گردن  
بگذارم طاعت تو را، آندم که پذیرا شدم، لؤلؤ شاهوار ولایت را پیشم به  
ودیعت دادند. چه نفرین شدگانند آنانکه نقض میثاق کنند! براستی عاقبتی را  
برایشان رقم نزده‌اند جز خانه‌هایی که از آن سعیر، زبانه می‌کشد! وقتی عهدت  
می‌شکنند، کامت تلغی می‌شود! با هر یک نفری که ابلیس از رکابت می‌ریاید،  
خیمه‌های سپید سپاهت تُنگ‌تر می‌شود. چیست دشواری این معاهده که  
غribال‌گون، خبیث را از طیب، تمیز می‌دهد؟ سختیش به تحمل طعنه‌هاست؛  
به قناعت در غنای تو را داشتن؛ به از جرگه غلامان عزلت نگزیدن؛ به  
تهمت دیوانگی شنیدن و سنگ طفلان خوردن؛ به خویشن را به پای تو پیر  
کردن و حیات را آلت مواسات تو دانستن.... و سر این شدائید را تنها آنانی در  
خواهند یافت که لب به لب مودت تو ترکرده باشند!

**انما يتذکر أولوا الالباب الذين يوفون بعهد الله  
و لا ينقضون الميثاق<sup>۲</sup>**

۱- زیارت سرداب مطهر، مفاتیح الجنان: مولای من راضیم به اینکه تو امام و هادی و ولی و راهنمای  
من باشی و جایگزینی برایت نمی‌جوییم.

۲- سوره رعد آیات ۱۹ و ۲۰: جز این نیست که صاحبان خرد تذکر می‌یابند همانان که به عهد خدا و فنا  
می‌کنند و پیمان را نمی‌شکنند.

کسی که می‌اندیشد ستودن تو آسودگی دارد، باید و از دور، می‌شمشی را بنگرد؛ بر چکاد دار ابتلا قصيدة وصل تو سرودن و مشنوی وصف تو خواندن؛ آسان نیست؛ خودت می‌دانی!....

حجرالاسود را می‌شناسم؛ نخست ملکی بود که مُقرّ به عهد است آمد تا پروردگارش میان مخلوقات، امین قرار دهد؛ او را بدل به سنگی ساختند ساکن در رکن بیت؛ تا حاجیان، تجدید قول و قرار نزد او امانت نهند. وای دل! غافل مباش که امین اللہ تو در مطاف است - همو که ثقل میثاقش را تسلیم حجر می‌کنی -.. نگاه کن! کعبه، تبرّک از استلام او می‌جوید! دیده به خانه دوختی، مات صاحبخانه هم باش! دست سوی او فراگیر و برکبریای او تکبیر گوی و آنگاه:

**امانتی ادیّتها و میثاقی تعاهدته لتشهد لی بالموافقة<sup>۱</sup>**

۱- فروع کافی ج ۴ ص ۱۸۴: امانتم را ادا کردم و میثاقم را از عهده برآمدم تا گواهی دهی به وفایم.  
(جمله‌ای که مستحب است حاجاج هنگام استلام حجر بخوانند)

## ای خدای آدم و هابیل!

قدری از طین منورش با گل ظلمانی ما بیامیزا ما در فردوس بربین او بیتوته  
کرده‌ایم و با خراب آباد، غریبه‌ایم. ما در بهشت شکوه او نشسته‌ایم و از فبائت  
عصیان، بری شده‌ایم. از تو امان می‌فواهیم و ایمنی می‌طلبیم که فود را به  
درخت فشکیده محمصیتش نزدیک کنیم و لب به گندم نامردمی زنیم. ما را به  
محصولیت هابیل بخش و با او تقاض از قabilیان بستان!

## ای خدای زکریا و یحییا

عصر یحیی از افق سرخ عاشورا دوپاره سرزده است؛ فون از دل گودال  
می‌جوشد و سر مسینیان بر سر نیزه‌های زیونان می‌رود. طنین صلاحتش را در این  
فضای پست، چاری کن. ستون خفلاتکده‌ها را فرو ریزا

## ای خدای ابوطالب و علی

او را از شعب تشنگی‌ها رهایی ده ما را شمشیر بسته به نگهبانیش بگذار  
در امداد تنها ماندنش. امروز که در هرای ناپیدای مناجاتش برایت دعای بحثت  
می‌فواند و فردا که با مسومین ملائک بر اریکه ظفرش می‌نشانی، لحظه لحظه  
بودنمان را به پا در رکاب بودنش رقم زنا

ای خدای مسین و علی اکبر!  
 چه می‌شد ما را جان نثار او می‌گردی. چه می‌شد وقتی شهقۀ شهادت  
 می‌زدیم، می‌آمد و صورت بدر صورتمن می‌نهاشد. چه می‌شد سنگینی سلاح را به  
 فاطرا و بدر شانه‌های عطش می‌گشیدیم.

### ای خدای مهدی و من!

هر چه پدری کرد، از احسان به او کم گذاشتم. هر چه برایم دل سوزاند، من  
 بیشتر زفمش را نمک زدم. او صبح تا شام برایم زحمت گشید و من بی فیکر از  
 همه چا بآ کودکی فویش سرگرم بودم؛ پیرش کردم. هر موی سپیدش قصه‌یکی  
 امتحان من است. دستم را ممکن گرفته و من به زور، فودم را از دستش  
 می‌گشم. عصای دستش نشدم که هیچ، باری شدم به دوشش. خدا! مرا لایق  
 فرزندیش کن! اینهمه عطا‌یش شایستگی می‌خواهد. قدر او بشناسان و منزلت  
 او نمایان کن!

**اللَّهُمْ اجْعِلْنِي مِنْ انصَارِهِ وَ اعْوَانِهِ  
 وَ الذَّائِبِينَ عَنْهُ وَ الْمَسَاوِينَ إِلَيْهِ فِي قِضَاءِ حَوَابِّهِ  
 وَ الْمُمْتَثِلِينَ لَا وَأْمَرْهُ وَ الْمَحَاكِمِينَ عَنْهُ  
 وَ السَّابِقِينَ إِلَى أَرَادَتِهِ وَ الْمُسْتَشْهَدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ.**

دستم نمی‌رفت به این مناجات آخری؛ اما وقتی بعض پشت چشمت تلمبار شده باشد، نمی‌توانی حرف دلت را نزنی. می‌گفتم؛ من تو را عاق کردم ولی تو نفرینم نکردی؛ عوضش آنقدر محل نگذاشتی تا خودم سر پشمیمانی به زیر اندازم و باز بیایم پیشت؛ آخر، تو مادر بودی. هر چقدر هم مرا از خود می‌راندی، باز شباهی سرد که روی ارادتم را پس می‌زدم، نمی‌گذاشتی سوز، بیمارم کنم. هر چه بود دلت نمی‌آمد شامها گرسنه از ذکرت خوابم ببرد. دوست نداشتی کثیف باشم. می‌بردیم هر سپیده در برکه مشرقی عشق، شستشویم می‌دادی و من باز هم کاری می‌کردم که پیش این و آن، خجالت مرا بکشی. یا نباید دم از مال تو بودن می‌زدم یا اینقدر برایت در این برهوت، بوته حزن نمی‌کاشتم.

که پسر سهروردی در سرمه می

چه سویش می سهروردی هر در سرمه

دل نیست از او تسریبده هر سر

اگر سخونه دل نیست بدیهی داشت

می‌بینی! به این وضوح، ناجوانمردی ما پیداست! که گفته تنها ماییم که خویشن به تو گره زده‌ایم و این توبی که با ما غریبی می‌کنی؟ ما غرق غفلت شده‌ایم. ما در فهم رافت تو عقیم مانده‌ایم. ما از وجودان وجد ناتوانیم - آن وجودی که تو در جود به ما داری -. چه می‌خواهیم بیش از اینکه ما را از خودمان دور کرده‌ای و به قرابت خویش شرف داده‌ای؟ چه می‌خواهیم بیش از اینکه دست از ما نمی‌داری؟ چه می‌گوییم؟ چرا زبانمان هم از آزار تو بی سهم نمانده است؟ نفرین برما!... چگونه بر تو سلام کنیم و تو از ما به سلامت

نیستی؟! چگونه نام تو را می‌بریم و نامه‌هایمان به تو را با ریا می‌آلاییم؟!  
 چگونه از شببه فاصله نمی‌گیریم و به تو مشکوکیم؟! چگونه...!  
 در هیاهوی هولناک دره‌ها گذرگاه عافیت، لغزان است و ما امّتی هستیم  
 اهل عافیت بی‌هیچ خاصیتی برای تو. ما اشیاه رجال بودیم برای تو. دریغ با تو  
 آنگونه که می‌خواستی تا نکردیم... کاش دست کم، من با تو می‌ماندم. کاش  
 اینقدر برای همسفری با تو مردّ نبودم. کاش می‌فهمیدم هستی بی تو به هیچ  
 نمی‌ارزد. کاش اصلاً به این دنیا نیامده بودم و روز اضطرارت را نمی‌دیدم.  
 یا لیتنی متّ قبل هذا و كنت نسیاً منسیاً.<sup>۱</sup>

غمت نباشد پدر! با همهٔ اینها وقتی در بستر سینه‌ام جستجو می‌کنم،  
 می‌بینم لبریز است از رحیق مختوم مهرت. این مجملی که برایت گفتم از قلب  
 شرحه شرحه به شرح صدن، پایان می‌دهی؟ قفل حرج را می‌شکنی؟ دوست  
 دارم به هر نشی که تا ختام عمر می‌نگارم، ناصرت باشم. شور می‌زنم که  
 برایت اعانه جمع کنم. قول می‌دهم تا من هستم، به زبان نیاوری: "هل من  
 ذاپ" را سرعتم را در برآوردن خواهشت فزوئی بخش و دستم را در سبقت  
 خدمت بگیر میان اوامرت با امثال من، حکمی "کن فیکونی" براان! همهٔ  
 همّتم حمایت از توست و جملة جوارحه در پیشگاهت توبه می‌کند تا  
 باردهی که در آبشار چشمت غسل سعادت کنم و در صحن تماشیت به  
 میهمانی شمشیرها روم؛ فی جملة اولیائک ...<sup>۲</sup>

۱- سوره مریم آیه ۲۳: ای کاش پیش از این می‌مردم و فراموش می‌شدم.

۲- اشاره به جمله‌ای از زیارت روز جمعه امام عصر (ع)، مفاتیح الجنان

### ای خدای مفتکان از یاد رفته‌ها

وقتی بادهای فراموشی، میان ما و نزدیکترین کسانمان، بستانهای اتصال  
را به شنوارهای بی‌نشانی بدل کرد؛ وقتی روزی آمد که انگار نه انگار روزگاری ما  
می‌زیسته‌ایم؛ وقتی جلاد اجل، طناب موت را به گردنمان اندافت و چهارپایه  
حیات را از زیر پایمان کشید؛ وقتی به همه التماس می‌گنیم که نروید اما  
صدایمان در شعله ناشنوائیشان می‌سوزد؛ دست‌گم نام ما را از لومح یاد او ممدو  
مکن،

### ای خدای استضوانهای بر باد رفته‌ها

فصل گرد افسانی، فاکستر رمیم ما را بنشان بر فرش بهار و سروی را از آن  
به نشانی بیخت ما با او برضیزان اتویی که اول بارمان از هیچ انسانه کرده‌ای؛ در  
این پوچی، بند بند ما را به هم بپیوند، گریبان گور را به اشتیاق او چاک زن و در  
گوش ما دعای سفر تنّیه بفوان ا بگو برضیزا برضیز ببین که آمدنا...

### ای خدای گفنهای پوسیدها

رگ و پی از عشق او در هم تنیده با ما، پوشاندن ملّه سپاهش بر تنمان با توا  
سر و جانی برای پیشمرگیش با ما، جهاز به میدان پا نهادن با توا مهرم صیقات  
او شدن و لب به تبیکش دادن با ما مهرم بیت الله او شدن و به گحبه‌اش  
رسیدن با توا

ای خدای شمشیرهای برکشیده!

امتداد ایادی ما را تیغه‌های بی نیام یاریش قرار ده و فرو افتادن نیزه هامان را نشانی شهداتمان بدان الهی آنچنان ما را مغلد خانه نشینی آشیانش کن که خراش هیچ گلوفی پرمان ندهد؛ ت آنده که بر بلندای دعوتش بال کشائیم؛

بقیة الله خير لكم ان كنتم مؤمنين،

انا بقیة الله في ارضه و حجته و خلیفة عليکم<sup>۱</sup>

**اللّٰهُمَّ أَنْ حَالْ بَيْنِي وَ بَيْنَهُ الْمَوْتُ الْذِي جَعَلْتَهُ  
 عَلَىٰ عَبْدِكَ حَتَّمًا مَقْضِيًّا فَاخْرُجْنِي مِنْ قَبْرِي  
 صَوْتِرًا كَفْنِي شَاهِرًا سِيفِي مَجْدًا قَنَاطِي  
 مُلْبِيًّا دُعْوَةَ الدَّاعِي فِي الْحَاضِرِ وَ الْبَادِي**

۱- اعلام الوری ص ۴۶۳: باقی گذاشته خدا برای شما خیر است اگر مؤمن باشد. من آن باقی گذاشته خدایین در زمینش و حجت او و جانشین او بر شما. (نخستین جمله‌ای که حضرتش در هنگام ظهور می‌فرماید).

اگر بپرسم کربلا کجاست، چه می‌گویی؟ بیابانی از رمل و ملال؟ صحراوی از سنگ و مصیبت؟ ساحت محک زدن محبت؟ میزان با عزت زیستن؟ شاید. اینهمه حقیقت است اما حقیقت، همه، این نیست. تو می‌گویی کربلا یعنی پای پیمان ایستان، یعنی بیرق یقین برافراشتن، یعنی محبوب را از تنها بی بدر آوردن؛ تو می‌گویی کربلا یعنی کفن فدا شدن به برکردن، یعنی شمشیر شهود بر کشیدن، یعنی به آب و آتش زدن. تو می‌گویی کربلا یعنی ماندن یعنی نرفتن... تو می‌گویی و می‌گویی؛ حرارت رگهایت بالا می‌گیرد و داغ دلت تازه می‌شود؛ زخم کهنه ات سر باز می‌کند؛ خشم در رخساره بر می‌آشوبد و از دریچه عاشورایی قلبت، از ناحیه نینوایی درونت، صدای صحیحه و نوحه می‌خیزد!

**السلام عليك سلام من قلبه بصابك مفروض و دمعه عند**

**ذكرك مسفوح سلام المفجوع الحزين الواله المستكين ۱**

زانو می‌زنی بر خاک و شمشیرت را در سینه زمین فرو می‌بری؛ به آن تکیه می‌دهی و سرت را میان دو دست می‌گیری؛ شانه هایت از گریه می‌لرزد؛ هر چه بیشتر یادت می‌آید زخت بیشتر نمک می‌خورد؛ دستی را مشت کرده‌ای و به قفسه سینه می‌کویی. صحنه‌ها یکی یکی توانت را می‌فرسایند؛ در خیمه گاه با زینب وداع می‌گویی؛ سرت را در فرق علی اکبر می‌شکافند؛ گلوی ظریف و معصوم تو و علی اصغر را با هم می‌درند؛ چشمانت را در نگاه عباس

۱- زیارت ناحیه، بحار الانوار ج ۱۰۱ ص ۳۱۷: سلام بر تو سلام کسی که دلش از مصیبت تو مجرروح است و اشکش هنگام یاد تو سرازیر. سلام کسی که مصیبت‌زده و اندوهگین و متھیر و بیچاره است.

به پیکانی از خیام حرم می‌دزدند؛ تنت را زیر سم ستوران له می‌کنند؛ در شام غریبان ذوب می‌شوی؛ زنجیر، منزل به منزل بیشتر آزارت می‌دهد؛ پشت دروازه ساعات معطل می‌شوی؛ سرت به میان قشت می‌رود و لب و دندانت چوب می‌خورد؛ روحت در خرابه پیش بابا از تن فاصله می‌گیرد... آه بس است! بس است! کاش هرگز تو را از کربلا نپرسیده بودم. پیشتر می‌آیم و زیر بغلهاست را می‌گیرم اما کوهی از کربلت، رمقی برای برخاستن باقی نگذاشته؛ با اینهمه به زور بر می‌خیزی. برایت قدری آب می‌آورم به صورت بزنی؛ اما چشمت که به مشک می‌افتد دوباره.... همه چیز برایت تداعی ماتم می‌کند؛ عزایت را نمی‌توانم تسکین دهم؛ تو سنت را بدنه تیمار کنم! بگذار برایت رکاب بگیرم! زرهت را گره بزنم! سيف شاهرت را به کف گیر! لجام بدست تا دروازه ظهور بدرقه ات می‌کنم. از آنجا تو تیغ می‌جنبانی و همه را با خبر می‌کنم! بس است آستین به دهان گرفتن و اشک ریختن! بس است در سرداب، شکایت از نیستی ناصر کردن؛ الا یا اهل العالم ان جدی الحسین قتل مظلوماً<sup>۱</sup>. خارستان را تا آنجا درو می‌کنی که تنگ نظران، در قتال مسرفت می‌دانند، اما این جوی خون گندابیست که از ابدان امت نفرین شده جوشیده است امّتی که "سمعت بذلك فرضيت به"<sup>۲</sup>. نه؛ جلوی چشمت را خون نگرفته است؛ نفوذ نگاهت قعر قلبها را می‌نگرد و اگر بیینی از حسین به پایی بسی تفاوتی فرار کرده‌اند، اگر بیینی هل من ناصر شنیده‌اند و تکانی نخورده‌اند، درنگ نمی‌کنم! هر که خنجر جحد برداشته، از سر راهت بر می‌داری؛ هر که کمر به انکار

۱- الزام الناصب ص ۲۸۲؛ آی اهل عالم! بدانید که جدم حسین مظلومانه کشته شد.

۲- اشاره به عبارت زیارت وارث، مفاتیح الجنان: [خدانفرین کند امّتی را که] شنید خبر آن را و به آن راضی گشت.

بسته، از میان می‌بری؛ لشکری را که نان نکراء می‌خورد، در هم می‌شکنی؛ سیاهه‌ای که دل دخترکان حسین علی‌الله را بزرگاند، بر زمین می‌کوبی و بعد... به ما که می‌رسی چه می‌کنی؟... پیش از آن بگذار دلتنگیم را بکنم:

من نه اکنون که دیریست تو را به تو شناخته‌ام و اگر نبودی کجا چون توبی می‌یافتم؟ صبر کن! نرو! درست است؛ استحقاق ندارم به من گوش کنی اما وثوق و سکونم به تو، صدایم را به تو می‌رساند. می‌خوانمت به زیانی که در فضای ذنوب به لکنت افتاده است. با تو مناجات می‌کنم با قلبی اسیر در دام قساوت! تو را می‌خوانم در گریز از تازیانت و با رغبت پابوست! به تو امید بسته‌ام و از تو بیم دارم؛ اگر عفو کنی، چه نیکو رحم کرده‌ای و اگر عذاب کنی، مُقرم که ظلم نیست! می‌دانم از تو حیان‌کرده‌ام و به تو جری شده‌ام اما از خطر توبیخت می‌ترسم؛ من از عقوبت می‌هراسم! مرا به قبح اسائه‌ام مجازات مکن! اگر هم عذاب می‌کنی بگو کیف اصبر علی فراقک؟! بگو چگونه می‌توانم در اطباق عذاب تو غوطه بخورم و بینم ترکم می‌کنی؟ نه؛ هوای حلمت بهاری‌تر از آنست که مرا با خزان خطایم مقایسه کنی.

فالعفو فالعفو فالعفو! سیدی سیدی سیدی!

راستش، واقعاً نمی‌دانم خاتمه‌ام، عاقبتم چه می‌شود؟ یا وقتی می‌بینم چه خواهی کرد. اما نمی‌خواهم به تیغ برانست و سر فرو افتاده‌ام بیندیشم؛ دلم می‌خواهد گردن باریکم را فراز گیرم تا در مسلح کربلای عشق ببرند؛ چون تو را از سر خویش بیشتر دوست دارم! وقتی دست به عصیانست می‌بردم، به خودت قسم نمی‌خواستم فرمانت را خفیف بشمارم؛ نمی‌خواستم به بزرگواریت تعدی کنم. وقتی بی معرفت می‌شدم، جفا به تو روا می‌کردم، باور کن برابر وعیدت، تهاون به خرج نمی‌دادم؛ داستانم این نبود! ابلیس می‌آمد و

برایم زینت می‌بست؛ هوايم غلبه می‌کرد و شقاوتم نیز به کمکشان می‌آمد؛ مرا غرّه می‌کردند به چشم پوشی تو. حالا جز خودت که مرا از لهیب غضب خلاص کند و به حبل کدام حامی بیاویزم اگر از من بیُری؟ باشد؛ من آماده‌ام این من و این تیزی خنجرت! این من و این برنده‌گی شمشیرت! این سر من و این جانی که از من می‌ستانی پیش بیا:

### يَا أَبْتَ أَفْعُلْ مَا تَؤْمِنْ سَتْجَدْنِيْ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ<sup>۱</sup>

بـه تـیـغـمـ گـرـ کـشـدـ دـسـتـشـ نـگـیرـمـ      وـگـرـ تـیـرـمـ زـنـدـ مـنـتـ پـذـیرـمـ  
 کـمـانـ اـبـرـوـیـتـ رـاـگـوـ بـزـنـ تـیـرـ      کـهـ پـیـشـ دـسـتـ وـ باـزوـیـتـ بـمـیـرـمـ  
 غـمـ گـیـتـیـ چـوـ اـزـ پـایـمـ درـ آـرـدـ      بـجـزـ سـاـغـرـ کـهـ باـشـدـ دـسـتـگـیرـمـ  
 بـرـآـ اـیـ آـفـتـابـ صـبـحـ اـمـیدـ      کـهـ درـ دـسـتـ شـبـ هـجـرـانـ اـسـیـرـمـ  
 نـهـ توـ باـ منـ چـنـینـ مـیـکـنـیـ! توـ بـقـدـرـ هـمـةـ شـبـهـایـ جـمـعـهـ کـهـ زـیـارتـ کـرـدـهـامـ،  
 اـمـانـ نـامـهـامـ دـادـهـایـ وـ یـقـینـ مـیـدانـمـ عـشـقـیـ کـهـ مـیـانـ مـاـسـتـ،ـ چـاقـوـیـ توـ رـاـکـنـدـ  
 مـیـکـنـدـ؛ـ جـایـشـ بـهـ منـ قـوـچـیـ اـزـ بـهـشتـ مـیـدـهـیـ تـاـ بـرـایـ عـافـیـتـ قـرـیـانـیـ کـنـمـ؛ـ  
 دـسـتـ رـاـ بـگـیرـمـ اـزـ روـخـونـشـ بـگـذـرـانـمـتـ تـاـ آـسـیـبـیـ نـزـدـیـکـتـ نـیـایـدـ...

یـکـرـوزـ مرـگـ -ـ اـیـنـ حـتـمـ مـقـضـیـ -ـ مـرـاـ تـاـ قـبـرـسـتـانـ عـدـمـ،ـ کـشـانـ کـشـانـ مـیـبـرـدـ؛ـ  
 آـنـوقـتـ لـبـهـایـمـ رـاـ بـرـایـ ثـنـایـ توـ باـخـتـهـامـ وـ دـیـگـرـ قـلمـ یـاـشـبـوـیـمـ رـمـقـ دـسـتـافـشـانـیـ  
 نـدارـدـ.ـ هـمـهـ چـیـزـ تـمـامـ مـیـشـودـ؟ـ هـمـهـ آـنـ بـوـسـهـهـاـ کـهـ بـرـ پـیـشـانـیـمـ زـدـهـایـ!ـ هـمـهـ آـنـ  
 نـامـهـهـایـ فـدـایـتـ شـوـمـ کـهـ بـیـ پـاسـخـ مـانـدـنـدـ!ـ هـمـهـ آـنـ دـیدـهـ بـهـ هـمـ دـوـخـتنـ وـ  
 گـفـتـگـوـهـایـ بـیـ سـرـ وـ صـدـاـ!ـ نـهـ مـنـ تـازـهـ آـمـدـهـامـ ضـیـفـ توـ شـدـهـامـ درـ اـیـنـ بـلـدـ مـیـتـ!  
 یـادـتـ هـسـتـ کـهـ گـفـتـهـ بـوـدـمـ:ـ ضـیـفـکـ حـیـثـ کـنـتـ مـنـ الـبـلـادـ!ـ<sup>۲</sup>ـ پـسـ اـکـنـونـ کـهـ

۱- سوره صافات آیه ۱۰۲: پـدرـاـ آـنـچـهـ بـدانـ اـمـرـ شـدـهـایـ اـنـجـامـ بـدـهـ.ـ انـشـاءـالـهـ مـرـاـ اـزـ صـاـبـرـانـ خـواـهـیـ يـافتـ.

۲- درـ هـرـ سـرـزـمـینـ کـهـ بـاـشـمـ،ـ مـیـهـمـانـ تـوـامـ.

دُھلَهای هیبت را فرشتگان، بدرقهٔ پیشکراولانت می‌کنند، من یادت نروم!  
 می‌شود من را هم به رجعت، دعوت کنی؟ می‌شود روی حسین علیہ السلام را که اول  
 بازگردیده است، با آن شیب خضیب در نورش ببینم؟ بیا مرا از این سور و  
 مارها دور بدار! از داغی این اژدهای دهان گشوده راحتی ده و بعد تا می‌رسیم  
 به عرصه سوارانت، ماجرای کبری یک غیبت را برایم تعریف کن. آه که قتل  
 الانسان ما اکفره!<sup>۱</sup> اما امروز گویی خدای تعالی آن انسان مقتول و آن عطیه  
 کفران شده را باز آورده است و امیر علیہ السلام آمده تا امر نیمه تمام پروردگارش را  
 قضا کند و رو در رو به تو می‌گوید: بابی ابن خیرة الاماء!<sup>۲</sup> ....

اینها را نشانم دادی اما نگفتی چه کنم! می‌خواهم با تو باشم ولی اگر  
 نمی‌خواهی مرکبی به من بیخشی، حاضرم تمام این دنیا را دنبالت بدم و از  
 هیچ صحرایی هراس نکنم! آخر من دیگر به حرم عشق رسیده‌ام؛ سهل است  
 بیابانها پیش چشم! همان کفنه که از نجف مجاورت برایم سوغاتی آورده  
 بودی، بدہ تا به تن کنم. چرا؟!... برای اینکه آمده‌ام جوانمرگ تو شوم! بین  
 دستان تو آمده‌ام به استشهاد! می‌خواهم تو برگردهام بزنی و راهی میدانم کنم!  
 آمده‌ام نه یک بار که صدها بار به تعداد امتحانهایی که در غربال فراق تو پس  
 دادم، جان هم برایت بدهم؛ هر بار زنده شوم و دوباره.... و این بارها که پایان  
 گرفت، خاکسترم را به دریاهای آزاد بریزند تا به اقیانوس تو متصلم کند!  
 شمشیر را خودت دستم بدہ و دست تیغ گرفته‌ام را بفشار! حالا می‌فهمم چه  
 جا هلانه می‌خواستند دارایی‌های بشر را با تو قیاس کنند! اگر آدمی، سفینه‌ای  
 ساخته که آسمان پیمایی کند، اگر سلاحها پرداخته که انفجار انگیزند و آتش

۱- اشاره به حدیث ذیل آیه فوق در سوره عبس آیه ۱۷، بحار الانوار ج ۵۳ ص ۹۹ ح ۱۱۹: انسان کشته شد. چقدر مورد کفران و ناسپاسی قرار گرفت.

۲- اصول کافی ج ۱ ص ۳۲۲: پدرم فدای آنکه فرزند بهترین کنیزان است.

ریزند؛ اما در این کارزار، برتری با توست! بیایند و ببینند که هفت آسمان به فرمان کیست و آتش از گدازه‌های کدام دل سرشته است! کجا بایند برای تماشای این مناظر؟! رعدها و تندرها، موجها و صخره‌ها، گسلهای زمین، سنگریزه‌های کوهستانها، دانه‌های شن، قطره‌های آب، بازها، سارها، عقابها، سیمرغها، درختان سر به فلک زده، خارهای نشسته به ساقه‌ها همه و همه منتظرند تو لبی تر کنی تا حضمی را برابرت بر پهنه کره ارض نگذارند! این رعب که به نصرت تو آمده است، آنقدر عربه‌های عداوت با تو را عقب می‌راند که تا بستر نیل از هم شکافته پس روند و آنوقت عصای موسایی تو همه را غرقه قهرت کند. می‌بینی چه تصویرها از آمدنت نقش می‌زنم؟ می‌دانی؟! همه‌اش برای اینست که قدر تمام محبتم به تو مستاقم غلبه تو را بر طواحيت ببینم....

خدا ناصرين تو را در دفینه اعصار، ذخیره کرده است؛ آنان از صلب پدرانشان و رحم مادرانشان پای بر زمین تو نهاده‌اند و در مشارق و مغارب این سیاره، در سایه سیاه چادرها، در چهار دیواری کپرها، در دامن روستاهای سرزمین‌ها، در بر مرزها و بومها برای همپائیت بار آمده‌اند و حالا که تو آنان را در پیشگاه خویش به رکوع می‌خوانی، به طرفه العینی خود را به تو می‌رسانند:

يا معاشر نقابي و اهل خاصّتی و من ذخرهم الله لنصرتی  
قبل ظهوری على وجه الارض ائتونی طائعين!

يا داعي الله! آیا مرا نیز می‌خواهی یا آنقدر بدبوی و سیاهرویم که با

۱- بحار الانوار ج ۵۳ ص ۷: ای برگزیدگان و نزدیکان من و آنانکه خدا برای نصرتم پیش از ظهور من بر روی زمین آنها را ذخیره کرده است! با حال میل و رغبت بیایید به سوی من.

پیغمبر  
رسانی  
میراث

محجلین تو جمع نمی‌توانم شد؟... جواب این پرسش بماند با تو و همه آن  
 روبانهای آرزو که به تبرّک تو گره زده‌ام... غایت "اللَّهُمَّ عَرْفْنِي حَجَّتْكَ" آن  
 پگاهیت که هاتفان و منادیان افلاکی، دهان به دهان تو را برای همه فطرتها  
 تعریف می‌کند و آنوقت باید از کربلا پرسید تو کیستی؟  
**یا عشر الخلائق هذا مهدی آل محمد ﷺ....!**

ای خدای دیده بی فروع ای خدای وعده نادروغ  
 اویی را که پیش پیش را تاریخند، کجا قدرت آنست که یار بیندا نظری که در  
 دهليز هوا گرفتار افتاده باشد، کجا سراغ از دالان ولا دارد؟ آدمی را که پیر چشم  
 شهوات باشد که من تواند جوانی دهد؟ به یک نظر به فوب رویم، سرمه بجاید به  
 مژگانم بگذارا

ای خدای زلف عنبرین و موی مشکین ا  
 ب نهایاندنش به پری رویان، غبیطه بیاموز و فرشته فویان را دیده به او بدویزا  
 نسفعه رویش، نزد نقاش بر ت از صورتگری توبه آرد و جین آفتاب گردانش را  
 نشان آسمان بده تا ناهید به شرمیسری، هلال گون از هم بشکند.

**اللّهُمَّ ارْسِلْ لِطَّاعَةَ الرَّشِيدِ وَ الْغَرَّةَ الْحَمِيدةَ  
 وَ اكْحُلْ نَاظِرَيِّ بِنَظَرَةِ مَنِّي إِلَيْهِ**

تن اینجاست و جان پیش تو! و تا تن به جانان نرسد، از خمودیش خلاص  
نیست. تو خانه دار دلی! از سفر برگرد و سرایت را تکانی بده تا نخوت رقیب  
بیش از این خاک آلودها ش نکند! گفتم رقیب، یادم آمد نمی‌خواستم تو را به  
کسی بدهم یا با کسی در عشق، شریک شوم؛ حرفم این بود که دیگری چون من  
خاطر خواه تو نیست و تو باید فقط مرا ملک خود بدانی.

دلم آب می‌شدگاه و بیگاه، وقتی می‌دیدم غیر من لذید مناجات را  
می‌چشد و فهمش به مهابت تو فتح می‌شود؛ حسودیم می‌شد به مردمی که کیش  
تو را پیشه می‌کردند و از من به تو پیشتر می‌افتدند. اما چیزی که تو  
می‌خواستی این نبود! تو می‌گفتی تنها آنانی چنین می‌گویند که به اسارت مجاز  
آمده‌اند و زیان آنهاست که اینگونه می‌چرخد:

غیرتم کشت که محبوب جهانه زلیکش عربیده با خلق خدا نتوان کرد  
عاشق صادق برای تو آن بود که جور عتابت را بکشد و تو را سر هر گذر  
جار بزند؛ تو دنبال رعیتی بودی که مزد نطلبید؛ فکر و ذکرش اربابش باشد؛  
برایت مهم بود فاش نبودن شور اما پیش از آن، پی اثری عیان بودی تا تو را در  
سر اپرده سینه‌ها جا کند اگر چه: فی ذلك فليتنافس المتنافسون...<sup>۱</sup>.

اتفاق زیر شیروانیم را می‌دهم به تو؛ ایوانش دیدنیست! می‌شود بنشینی آنجا  
و دفترهایی که برایت پر کرده‌ام، بارها بخوانی؛ فرشی سر راهت گسترده‌ام  
باfte از پلکهایم؛ هر چه از تو پا بخورد، قیمتی تر می‌شود! گنجه هایم را

۱- اشاره به آیه ۲۶ از سوره مطففين: در طلب چنین نعمتی باید رقابت کنندگان بکوشند.

انباشتہام از سپید صفحه‌ها و کوزه‌های سبزه را چیده‌ام لب بام؛ آمدی، یادت باشد به همهٔ زاویه‌ها سری بزنی؛ فقدان تو با تفقد خودت دوا می‌شود. سر شمعدانی‌ها دستی بکش! نرو؛ پیشم بمان! اگر نخواستی علاقه‌ات به مرا رو به رو بگویی، دستخطی پشت قرآن بگذار برایم! و آنجا بگو دوست داریم! می‌دانی؟! خیلی درد دارد بی خاطره زیستن! تجسمی که از تو ندارم؛ نامت را بر دیوارها تحریر کرده‌ام! اما نه به ثلث؛ به تمامت. اسمت را از نسخ گرفته‌ام و همه را منسونخ کرده‌ام. تو را شکسته نمی‌خواهم؛ جایش از میم و حاء و میم و دال، چلیپایی ساخته‌ام. ساعتها سیاه مشق کرده‌ام:

### السلام عليك ايها العلي عن نقص الاوصاف<sup>۱</sup>

هیچ سپید ناصیه‌ای نیست که وامدار پیشانی رخسان تو نیست و تا رشادت تو - ولو به یک نظر - طالع نشود، رعنایی معنا ندارد! سویی برای دیده‌ام نمانده؛ عصا بر دست، زمین را می‌کاوم و هیچکس حتی مقصود مرا کنجهکاوی نمی‌کند. تو مقلّب قلوب و ابصار باشی و من کور بمانم! خاک پای عزیز تو برخیزد و من محتاج گردی از تربت قدمت باشم! تو چهره در آینه بیارایی و مردمک من خالی از تصویر بخشکد! هیهات.... هیهات..... وقتی تو نامرئی شدی، من خیلی عذاب کشیدم. این چشم را دیگر می‌خواستم چه کار؟ آخر دیده را فایده آنست که دلبر ببیند! اصلاً یک اربعین "و اکحل ناظری" گفته‌ام تا بدانی این نگاه را می‌خواهم چه کنم!

به تو لبیک می‌گویم اما اگر لالبیک بگویی، سر به کدام سجده بگذارم؟ اگر حنای مهرم پیشت رنگ نداشته باشد! اگر ظرف سفالین ارادتم خرد شود! وا غوثا... وا غوثا.... دروغ نمی‌گویم که معشوق منی؛ دروغ نمی‌گویم که آکنده

۱- از زیارت کاظمین علیهم السلام، مفاتیح الجنان: سلام بر تو ای کسی که از کوئاهمی توصیف‌ها برتری!

از توام؛ هر چند حق داری وقتی خود را کمر بسته طاعت بدانم، کذا بام  
بخوانی. هدیه‌ای آورده‌ام برایت! برای آنکه مرا از قلم عنایت نیندازی.  
قربانیست! تا با هم عید اضحی بگیریم! آمده‌ام علایق‌م را، خواسته‌هایم را،  
تعلق‌هایم را، دنیا‌ایم را، آورده‌ام تا کارد به گلویشان بفشارم و داغشان را با  
رضابه قضای تو بر دل خودم بگذارم! آری راست می‌گویی! نباید در داشتنها  
فرحناک می‌شدم و نباید تأسف نداریها بسو زانَدم!  
من بندۀ توام و میان دستهای تو! هر چه کنی نکوست! هر چه گویی  
سزاست!

صبر کن ای دل که صبر، سیرت اهل صفات  
چاره عشق احتمال، شرط محبت وفات  
مالک رد و قبول هر چه کند پادشاه است  
گر بزند حاکم است ور بنوازد رواست  
گر چه بخواند هنوز، دست جزع بر دعاست  
ور چه براند هنوز روی امید از قفاست  
از در خویشم مران کین نه طریق وفات  
در همه شهری غریب در همه ملکی گداست  
با همه جرم امید با همه خوفم رجاست  
گر درم ما مس است لطف شما کیمیاست

### یا ذالنعمة السابعة

نعمت سایخه‌ای را که در باطن تقدیر، پنهان گردیده‌ای، بر سرمان بیارا

### یا ذالمنة السابقة

از همان ازل که ما به دلجهوئیش بلی گفتیم؛ عیون عشقش را سویمان سرازیر گردی و ساقه آشنا نیمان را با او به این قدمت رساندی و اینها نبود متر به اراده متنی که من فوایستی بر سر ما بگذاری؛ این اکرام را به تلاقی با او اکمال بخشی.

### یا ذالحجۃ البالغة<sup>۱</sup>

تو فتم اسرار، هنگ مکن تا سیه چرده نهانیم و دمادم به سید صورتان رشک نبریم.

تو سند و عمامد ما را روکن تا سرمان برابر مسند پست مایگان به زیر نهاند.

تو آن مجت بالخه برسان به بارقه‌ای که شهاب تاقب من زند.

## و عجل فرجه و سهل مخرجه و اوسع منهجه و اسلک بس صحّته

۱- عباراتی از دعای جوشن کبیر، مفاتیح الجنان.

پایم که به ساحل رسید، تازه رنگ و روی آسمان، باز شده بود؛ تو پر نیان پر توهایت را پهن کرده بودی روی آب و هر قطره ستاره‌ای شده بود برای خودش. از وقتی در دهکده سوت و کور ما، باران نزدیک بود، دستم عادت داشت به تنگی! از زندگی بقدر یک بیابان می‌فهمیدم و از زمین زیر پایم، شیارهای تشنگ و دهان گشوده. اما حالا من بودم و نمناکی ماسه‌ها که چقدر دلم می‌خواست روی آنها غلت بزنم! پاها یم پیش از من می‌آمد؛ دریا با همه آرامشش مرا به خود می‌خواند؛ دریایی مهر تو!

یک به یک موجها با من معانقه می‌کردند و نسیم نمی‌گذاشت آب در دلم تکان بخورد؛ تو را هم می‌دیدم که دیدهات را به من پیوند زده‌ای و دستی از دور برایم تکان می‌دهی: سکوت چه بدیخت ربا بودا! ولی منی که اینهمه نعمت، یکجا ندیده بودم، منی که تازه به دوران منورت رسیده بودم، من بادیه نشین که تا آن موقع، چیزی از ممتازت مدینه‌ات نمی‌دانستم، مات و مبهوت، دیده از تو گرفتم و گرم این مناظر شدم. آرام آرام، عطای تو داشت بی آنکه بفهم لقای تو را دشوارتر می‌کرد؛ آب تا سینه‌ام رسیده بود... نسیم، دست از گردنم باز کرد و رفت؛ گفتم بیم نیست؛ موج، مهربان است. اما او رفته بود که طوفان بیاورد و مرا از امداد همه چیز و همه کس ناامید کند. زیر پایم یکباره خالی شد؛ گردباد، دنیا را پیش چشم تیره و تار می‌کرد؛ هر چه دست و پا می‌زدم، تنها تر می‌شدم. دلم می‌گفت نکند فریب خورده‌ای! اما نه، من خیس سخاوت تو بودم؛ اطمینان داشتم از بیراهه نیامده‌ام؛ خودت مرا آورده بودی

آخر! می‌فهمیدم؛ تو داشتی دنیا را بر سرم خراب می‌کردی تا خوب احساس بی نوایی کنم؛ این بی نوایی مرا به استیصال اندازد و این اضطرار، زورقی بادبانی شود و تا اسکلة تکلم با توام بر ساند؛ داشتی از من آزمون صداقت می‌گرفتی اما خودت پاسخها را می‌رساندی! الهام می‌کردی شکیبایی را! من بی رمق در آشفته بازار ذلت، این سو و آن سو می‌رفتم؛ همه مرا به عقب می‌راندند؛ خروش موج، دست رد به سینه‌ام می‌زد، اما این را به حساب تو نگذاشتیم. عوضش قلمی رو اتر از آن پهنه یافتم. گفتم "اذکرنی عند ربک <sup>۱</sup>" و پرتابش کردم طرف افق. نمی‌دانم یادش ماند یا او هم مثل بقیه مرا واگذارد. ابرهای تیره نامردمیم تو را در محاقد غربت بر دند؛ کس و ناکس به من تهمت ارتداد می‌زند؛ تگرگ بدگمانی شلاقم می‌زد؛ حالا اگر تو دورم را نمی‌گرفتی و نگیری دلم را به که خوش کنم؟ به کدام همراه، دست اعتماد دهم؟ پشت سر کدام مراد، راه بیفتم؛ مرا با خودت محشور کن؛ این دنیا صحرای محشر است! همه کلاه خود چسبیده‌اند تا باد نبرد؛ کسی به فکر من نیست؛ برای کسی اهمیت ندارم. اصلاً چرا داشته باشم، مگر که‌ام؟ که گفته باید برای من فاتحه منفعتشان را بخوانند؟ که گفته از غمزدگی من باید احساس بازندگی کنند؟ و من برای هزار میلیون بار، وجدان می‌کنم هر که دلبست غیر تو باشد به خط ارتفه است و هر که جز تو را معتبر پنasd، باید بداند که تاریخ اعتنای این و آن، زود می‌گذرد! آن تبسی که اصالت دارد، آن تشکری که به طوطی شکر خوار می‌چسبد، آن حمایتی که هرگز بی‌پناه را از سر خود وانمی‌کند، از آن توست و من همین را می‌خواهم!. خدا به خروجگاهت، سهولت بخشد! خدا اگر گشائیست را از تعلل باز دارد! خدا کند اگر جز شاهراه تو را سالک شدم،

۱- اشاره به آیه ۴۲ از سوره یوسف: مرا پیش پروردگارت باد کن.

شاھرگم از هم بدرد! خدا کند به هر که بی تو پیوستم، بگسلد! می بینی چقدر  
دلم برایت پر پر می زند؟! می بینی چه خدا خدایی می کنم برایت؟!....

... لختی که درنگ تأمل می کنم، می بینم دارم گزافه می گویم! کدام خدا  
خدا؟! کی خویشتن را به زبانه های تضرع زدم؟ کی در دعا برای تو از شاخه  
گونه ای به شاخه نحوه ای دگر پریدم؟ اویی که در طلب بسوزد، دعايش کارگر  
می شود. اما درد اینست که ما درد نداریم! از سر سیری استغاثه می کنیم نه از  
روی درد! اگر آنقدر که برای این دو روزه بودنمان بر باب حوانج می کوتفیم،  
یک بار پای تو می ایستادیم و تا تو را نمی دادند، باز نمی گشتم؛ اگر کتاب دعا  
را در جستجوی تو زیر و رو می کردیم؛ اگر همه کس را از همه جا فرا  
می خواندیم؛ اگر می گذاشتند صوت هر رسانه ای و بانگ هر تبلیغی، صورتهای  
آفتاب سوخته را به نماز استسقاء بخواند؛ آنوقت ما نیز چون بنی اسرائیل  
زودتر از شر فرعون عوام فریب می رستیم. کلیم الله، قرار بود از پس پرده  
ضجری چهار صد ساله برون آید اما صد و هفتاد سال آمدن او پیش افتاد؛ تنها  
به مخاطر آن چهل صباح که مردمان زار گریستند و ناجی طلبیدند! دریغ!  
نایابند آنانکه این هشدار ابو عبدالله بترساندشان:

"هکذا انتم، لو فعلتم لفرّج الله عنّا فاما اذا لم تكونوا فانَ الامر  
ينتهي الى منتهاه ."

مصلحت دید من آنست که یاران همه کار

بگذارند و سر طرة یاری گیرند

باید تو در هر "نسئلک اللہم" بر هر چه هست مقدم باشی؛ اهالی این

۱- بخار الانوار ج ۵۲ ص ۳۴؛ شما نیز چنین هستید. اگر چنان کنید خدا از مارفع گرفتاری می کند و گرنم امر ما به منتهای خود می رسد.

مغاک باید دست از تلویح بردارند و نام تو را به صراحة برند! باید فرج تو را  
جلو اندازند؛ باید برآوردن خواسته یکدیگر را - که فقط تو باشی - از خدای،  
ادعونی گفته تمثاً کنند یا از مسبب الاسباب، رفع مانع تو را تقاضاً گویند یا  
غفران معاصیشان را که میان تو و آنان دیواری قطور کشیده بجویند یا اصلاً  
برای هم، توفیق یک اللهم عجل لولیک الفرج را التماس کنند. اما چه سود  
که دست به همه اینها ببرند ولی این تحرّک، از ژرفای جانشان نجوشیده باشد  
و تو باز بگویی!

طبیب عشق مسیحادم است و مشفق لیک

چو درد را در تو نبیند چه را دوا بکند؟

مرا به کشتی خود میهمان کن و در عرشة تشریف، به برم گیر؛ قول می‌دهم  
دیگر دریا زده نشوم. آه! کاش بدور فکرم پرچینی می‌کشیدی و هیچکس را راه  
نمی‌دادی! کاش مرا دوباره از قوم و قبیله نقمت، می‌بیouth می‌کردی! کاش  
لحظه‌ای به تزویر نمی‌افتدام و خود را از سحوری اخلاص که می‌دادی محروم  
نمی‌کردم؛ کاش.... اینها دیگر دارد برایم آرزو می‌شود؛ اما وقتی به گل نشسته‌ها  
را می‌بینم، وقتی سر در گمی رفته‌ها، شور بختی بریده‌ها، تلنگرم می‌زند،  
حالیم می‌شود که مهر تو هرگز تحلیل نرفته است و کسی جرأت تحری بـه  
تجمل کاروان ما ندارد؛ چون سوای تو هیچکس عرضه نداشت مرا دریابی  
کند!....

**اللّهُمَّ يَا عَظِيمَ بِحَقِّكَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الصَّادِقِينَ وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الصَّادِقِينَ عَلَيْكَ!**

چهارده نوچ، ما را به سفینه فویش می‌خواهند. ما را باز دارگه جای چشم  
داشت نجات از آنها، پناه به قله‌های پست برمی‌خوییم - قله هایی که زود سر در آب  
می‌کنند - و عوض اتک به آلان، خبر آمدن سیل را انکار نمی‌خوییم.

**اللّهُمَّ بِحَقِّكَ عَلَى عَلِيٍّ وَبِحَقِّ عَلِيٍّ عَلَيْكَ!**

ما را در عزوه صبورش، حاضر برآق پیشنازی کن! په در فتح مکه هاک، په در  
صلح مدینه مکمت، ما را به تحقیب قدومش ترغیب فرمای شیهای زیستنمان را  
یگسره، لیله المیت تدافع او قرار ده!

**اللّهُمَّ بِحَقِّكَ عَلَى فَاطِمَةَ وَبِحَقِّ فَاطِمَةَ عَلَيْكَ!**

خواهرانمان را، زنانمان را از کام تجمل بگیر و به سبزه زار تممل راه ده از  
دسترس اسراف، محفوظ بشاش و در جهاد قناعت پیشیان ا شهرتشان را به  
نشانی، جمالشان را به مجب، تک پویشان را به عاشق او پروردن، آراسته ساز  
ت سهم خویش با صبوری از سفره نصرت برگیرند.

**اللّهُمَّ بِحَقِّكَ عَلَى الْحَسَنِ وَبِحَقِّ الْحَسَنِ عَلَيْكَ!**

دلمان می‌خواهد هماره هشیار استعد لسفرک و حصل زادک قبل حلول

اجلک<sup>۱</sup> باشیم تا هیچ کیسه‌زی نتواند از هم رکابی او پیاده مان کندا ریبع عمرمان را آنچنان به غربت بقیحش آغشته نمای که هیچ غنچه‌ای در ذهن نشکفده مگر آنکه ظرافت او را فریاد کندا

**اللّهُمَّ بِحَقِّكَ عَلَى الْخَسِينِ وَ بِحَقِّ الْخَسِينِ عَلَيْكَ**

سرمان را تا سپیدی آفرین ممیش بر کتیبه‌های بکاء نهای پاک‌های ما را تا برش فون، زخمی ضجه بدارا آنکونه ارادتی عطا فرمای که قطره‌ای آب، قبل محبوب ننوشیم و آنکونه اطاعتی که خود نفواده‌یم گونه غلامی محین کنیم؛ که گار به صاحب گار بگذاریم. اگر آزمودنمان به این بودی که با همه شهامت و شیر شکنی، از ما برای گودکان فشکیده لب، آب آوری فواستند، الهی توکلی ده که شمشیر بگذاریم و مشک برداریم

**وَ انْفَذْ أَصْرَهُ وَ اشْدَدْ أَزْرَهُ وَ اعْمَرْ  
اللّهُمَّ بِهِ بِلَادَكَ وَ احْسِنْ بِهِ عَبَادَكَ**

۱- فرمایش امام حسن مجتبی علیه السلام، بحار الانوار ج ۴۴ ص ۱۳۸، آماده سفرت باش و پیش از پایان مهلنت زاد و توشه را فراهم کن.

پرسیدم: مهتاب کدامین آسمان خانه ساخته‌ای؟! نسیم یاسینیات گفت:

والقمر قدرناه منازل حتی عاد<sup>۱</sup>... گفتم: تو و آفتاب هر دو می‌تابید انگار! نجابت جانفرایت جواب داد: آینه را رسم است که انا الشمس بگوید! گفتی: تو که از تبار مغیلان نبودی پس "دلازاری" چرا؟ به اخفات پاسخ گفتم: اما برای داشتن، منت هزار خار کشیدم! گفتی: من اگر نخواهم صحبت تو را... گفتم باورم نمی‌آید اما من همانم که از جلوت زباله دانهایه خلوت خُلت آوردی! گفتم چیزی نمی‌فرمایی؟ فرمودی: تو کم اشتھایی! گفتم لااقل بگو به دوستی قبولم داری. گفتی: "فَتَمْنَوَا الْمَوْتُ أَنْ كَتَمْ صَادِقِينَ"<sup>۲</sup>! گفتم از من خوشت نمی‌آید؟ گفتی!... اما دیگر هیچ نگفتی، تنها رویت را به پنجره گرداندی و آهت مه آلوده‌اش کرد! آمدم پیشتر، از هرم شرم رنگم شده بود مثل گچ! دستهایم پیخ کرده بود، کلنگ لکنت به جان کوهسار کلامم افتاده بود؛ بریده بریده صدایت زدم: من... من آخر داشتم تازه... یعنی کوزه گلین دلم هنوز نیخته بود در کوره مهرت که زمین خوردم و از هم پاشیدم! من مكسور را می‌خواهی به کدام کوزه گربسپاری؟! از من چه می‌ماند جز تنى گروگان گور و روحی که زندان برزخ باشد؟ پس کسی می‌خواهی مرا از آخرین مدار منظومه‌ات جلو اندازی و مصاف نابرابر مرا با خویش به بهارستان صلح و سلم رسانی؟! دست روی دلم بگذار که کباب است! هیهات که طوفان صدفه،

۱- اشاره به آیه ۳۹ از سوره یس: و برای ماه منزل‌هایی تقدیر کردیم تا اینکه برگشت...

۲- اشاره به آیه ۶ از سوره جمعه: اگر راست می‌گویید مرگ را آرزو کنید.

مرا تا اینجا آورده باشد! خطانگفته‌ام که مرا خواسته‌ای! اصلاً چه می‌دانستم که کعبه را با همه دستی که در تو آویخته بود، جاگذاشته‌ای و راحلهات به استقبال قبله قلبها - کربلا - می‌رود؟ هیچکس هم نگفته بود تو از دل افگاران کدام را می‌خواهی! خودت مرا کشاندی و به جاذبه ات شتاب دادی و من آدم اگر چه هیئت کودکی را داشتم تاتی کنان! تو اگر بخواهی پیش بیفتی و پشت سرت را هم نگاه نکنی، می‌توانی! اما من آنقدر نیستم که یارای پس افتادنم باشد! وقتی با رفیقی می‌روم و می‌آیم؛ وقتی ملک مودت را به نام کسی می‌کنم؛ وقتی خانه دوستی را برای همپائی ستون می‌زنم؛ هنوز چشم بر هم نزده‌ام که برایشان تکراری می‌شوم و هر چه چراغدان سر راهشان می‌آویزم، خودم بیشتر به تاریکی فرو می‌روم! دنبالشان که می‌افتم، اطلسی‌های علاقه‌شان را بر طاقچه تکبر می‌گذارند تا دستم نرسد؛ سراغشان را که می‌گیرم از هویدایی ابا می‌کنند؛ ماهی امیدم را به دریاهاشان راه نمی‌دهند؛ از صداقت مأیوسم می‌کنند و گُرز بدگمانی بر سرم می‌کوبند. راستی یار جانی میان بُنی آدم جستن، حماقت است و کسی که جبل سپهر آویز تو را به نرdbانهای کوتاه و بلند مردم بدهد، استخوانش سخت می‌شکند! من آمده‌ام از تنها‌ی بدرت آورم؛ آمده‌ام پشت گرمی تو باشم و از دلسردی خودم خلاص شوم. من به دنبال انفاذ فرمان توام و اجرای دستورت! الهی آن خدایی که بشیر را به امیر مظاہرت داد؛ آن خدایی که ابالفضل را جانمایه اطمینان ابا عبدالله نمود؛ توفیق در قفای تو رفتن را افاضه کند! رایی بدهد مؤثر صفاتی با عاقبت نباختن! نایی بدهد از نسل نیستانت برای از تو نواختن! و پایی تاول خورده بیابانت برای بر خائنان تو تاختن! باید ساعت به ساعت بر ارادتمان بیفزاید و ثانیه به ثانیه درخت اراده‌مان را برگ و بر دهد. حتی تخرق ابصار القلوب حجب

النور!....

این صفحات را خیمه‌ای گیر در عرفات بیتوته و سپید چادر مرا سرافراز  
کن به تشریفت! می‌خواهم برایت روضه سقا بخوانم: چه زخمی بر دلش  
چنگ می‌زد؟ کدام بار بر گرده‌اش سنگینی می‌کرد؟ چرا کلافه بود؟ آیا تلظی  
رضیع صغیر را می‌دید یا چشمش به زلف سرنگون بنششه‌ها افتاده بود یانه،  
آنقدر صبر زینب در گرماگرم بود که طاقت ایستادن بر ریگهای تفتیده را  
ذوب می‌کرد؟ تقصیر خودش نبود آخر دیشب، او اولین کسی بود که سفره فناء  
فی الحسین شدن را گشوده بود و حالا می‌دید که تنها او و برادر مانده‌اند و  
همه میهمانان تا غایة الغایات لا جوردی معراج، اوج گرفته‌اند و شاید حق نیز  
همین بود؛ آخر میزبانی را هم به او داده بودند و میزبان اگر کم و کسری آب  
بینند، خودش باید سقاوی کند! این بود که مشکها دست به دامنش شدند برای  
نوشیدن از فرات و وا اسفا که کسی نگفته بودشان اگر یک وقت دستی برای  
حائل کردن نباشد، شجره رشید عباس چگونه باید زمین بخورد؟... وقتی  
کوران بکاء حسین خبر رسان انکسارش شد و قلت حیلت خویش دریافت،  
یک لحظه از نظرش گذراند روزهای پیشین را! یکراست رفت به یوم التّرویة  
و عباسش را دید بر بلندای بیت الله. تا برادر فهمید حرامزاگان به احرام رفته،  
خدنگ هاشان را برای حسین آخته‌اند؛ با سنان زبانش راهی پیکار شد:  
**ایها الكفرة الفجرة اتصدّون طريق البيت لامام البررة؟<sup>۲</sup>**

عباس طیلله انذار می‌کرد که اگر اسرار علیه و اختبار خفیه پروردگار نبود،  
می‌دیدید که بیت به طواف حسین می‌آید و حجر به دست بوس او سبقت

۱- از مناجات شعبانیه، مفاتیح الجنان: تا اینکه چشمان قلوب، حجاب‌های نور را کثار زند...

۲- خطبهٔ حضرت ابوالفضل طیلله بر فراز کعبه، خطیب کعبه ص ۴۵: ای ناسپستان بدکار! آیا راه کعبه را  
بر امام نیکان می‌بندید؟

می‌گیرد؛ وای بر شمایان که اگر او ظرف مشیت رحمان نبود و لوح محفوظ، غیوب شهادت ما را رازداری نمی‌کرد، چونان باز تیزبین که به صید در میان جو جگان بیفتند، بر سرتان فرود می‌آمدم! آیا به خوف موت بازم می‌دارید در آن حال که می‌دانید، مرگ در کودکی گویچه‌ای بود به بازی در مشتم؟ چه رسد به اکنون که شمشیر هاشمیان با نهیب من به خشم می‌آید.....

خشتهای مسجدالحرام با هر کلمه عباس، تلبیه می‌گفتند و صدای او در گند می‌پیچید تا همه گرگها را از بر حسین بتاراند. او این گله را از هم پراکند تا ظاهر برادر در امان بماند و در باطن به او ثابت شود که سایه عباس، سر پناه همیشه‌اش خواهد ماند! او را آفریده بودند برای به حسین بند شدن، چون زره به او چسبیدن و چاره او شدن؛ او زنده بود برای گره گشایی از ابروان حسین و مأمور بود که علم قافلة عشق، ایستاده بمیرد. فنعم الاخ المواسی!.... فنعم الاخ المواسی!.... اینچنین اگر قرار بود سر حسین برابر فرزندان روپیان بر نی شود، پیش از آن باید از پیکر پاره پاره عباس می‌گذشتند.... ماه را دیده‌ای که روشی از خورشید می‌گیرد؛ اگر بخواهی به منبع نور بررسی، باید از نور گیر عبور کنی و سر اینکه عباس را قمر بنی‌هاشم خوانده‌اند همین است!.... حالا من می‌خواهم دنبال او راه بیفتم و با جملات او اگر چه طوطی‌وار، معادیان تو را خطاب کنم: و کیف یمکن لكم قتل ابی عبدالله الحسین ما دمت حیاً سلیلاً؟ تعالوا اخبرکم بسیله! بادردا قتلی و اضربوا عنقی

لیحصل مرادکم!<sup>۱</sup>

چگونه قتال با حسین آخرالزمانی من برایتان می‌سور باشد مادام که من بر

۱- خطبهٔ حضرت ابوالفضل علیه السلام بسر فراز کعبه، خطیب کعبه ص ۴۶: چگونه می‌توانید ابا عبدالله الحسین را بکشید تا موقعی که من زنده‌ام؟ باید به شما خبر دهم که راهش چیست! برای قتل من بشتابید و گردنم را بزنید تا مرادتان حاصل شود.

پایم! بیایید تا راه هجوم بر او را نشانتان دهم! تدبیر مرگ من کنید و گردن  
مرا به صلیب سیوف بیاویزید تا به مراد خویش برسید. من تا زنده باشم میدان  
شدائد را برای تشدید عقبه او خالی نمی‌کنم! بخاطر او از هیچ خدمتی، اگر چه  
در نظر دیگران پست باشد، دست بردار نیستم! من تا او اجازت ندهد، حرفی  
با کسی ندارم؛ اگر چه عموزاده‌ام باشد! من دنیایم پلکان تا او رسیدن می‌دانم و  
عقبایم را به او امید دارم و این هر دو را به او سپرده‌ام! حاضرم هز برای  
سیراب شدن از سجده‌هایش و بلعیدن دعاها یش مهلت بگیرم و اینگونه:

### لا اری الموت الا سعاده<sup>۱</sup>

هر نفّسی که با یاد تو فرو رود، تسبیح است و چون با بندگی تو بر آید،  
نفّسی پاک بر جای نهاده؛ زوار تو بودن، تنها پاداشش این است که دل پینه  
بسته را می‌سایند و آدمی، آدم می‌شود آنسان که از چشمانش پیداست در دلش  
چه می‌گذرد؛ زلالِ زلال "کیوم ولدته امّه"<sup>۲</sup> اینست احیاء عباد و اگر زن و  
مرد این دیار به جای سرگرم گندابها شدن، برای غربت تو شمع روشن  
می‌کردد و یکدله برای تو بار الها می‌گفتند، سیاره زمین نظاره گر عمران بلاد  
هم می‌شد... بگذرم؛ ضحاک بن عبد الله، تمام عاشورا را در رکاب امام عشق،  
شمشیر زد اما جرمش این بود که بندگی به شرط مزد می‌کرد؛ در گیر و دار  
نبرد، حسین را یکه گذاشت و از جبهه محبت گریخت تا دو روزه دنیا را به  
کف آورد و این بود که قابلیت بلاگیر شدن از دستش رفت! همه واهمه من از  
این سرنوشت است و می‌دانم اینگونه عاقبتی را مرقوم نمی‌فرمایی و امضا  
نخواهی کرد... انت اکرم من ان تضییع من ربیه...<sup>۳</sup>.

۱- تحف العقول ص ۲۴۵: مرگ را جز سعادت نمی‌بینم. (اشاره به جمله‌ای منقول از سید الشهداء علیہ السلام)

۲- اشاره به فرمایش پیامبر اکرم ﷺ التَّهْذِيب ج ۶ ص ۲۲: مانند روزی که مادرش او را زاده.

۳- از دعای کمیل، مفاتیح الجنان: تو کریم تر از آنی که پروردۀ خود را ضایع کنی.

یا من ارقدنی فی مهاد امنه و امانه!<sup>۱</sup>

اگر تو مسن توفیق، ابتدانمی‌گردی، کجا این طریق، وضعیتی یافت؟ و اگر تو همنفس کاروان ننمی‌شدی، کجا گذر از گردنه سلوک آسان نمی‌شد؟ تو مرا در گهواره رعایت خواباندی و به نوای تمدن، بیدار گردی و لب دریا گزار دل او راه بردی و بآنکه او را شناخته باشم، در دامانش نشاندی. از این پس نیز قلبم را مثل موسم در گفشن نرم فرم و جوارهم را در پلایشگاه ملایمتش صاف کن!

**و افتح اللہم لنا مصاریع الصّبّاح بِغَافِتِیحِ الرّجْمَةِ الْفَلَاحِ<sup>۲</sup>**

اللہم فود می‌دانی که را مفتاح فلامح فویش می‌دانیم و آنکه همچ تو ملائک را به پاسبانی گدام دربار گماشتگاهی و مقادیر امور را به گدام بیت، هبوط می‌دهی و با گزار زدن گدام مضرع، صبح را صادر می‌کنیابی و انشقاق آسمانها را به تشنح شورانگیز او و اکذارا

خدایا! می‌ترسم زالوهای آلایش به پروری فون عاشقیم بپیمندا خدایا! من آنقدر نیستم که به این نفس محیوب، مخلوب هوا پرستی نشوم و به این عقل نارس از پس تمریک انحراف برآیم و کیف حیلتی؟ مجازاتکه منای فویش از تو گدایی کنم؟ تو فودت به مرمت ملامت او از شور بفتحیم محافظت کن!

**فَإِنَّكَ قَلْتَ وَقُولُكَ الْحَقُّ: ظُلْمُ الرُّفَسَادِ فِي الْبَرِّ  
وَالْبَرِّ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيهِ النَّاسُ.**

۱- جملاتی از دعای صباح، مفاتیح الجنان: ای آنکه مرا در گاهواره امن و امان خود خوابانده‌ای.

۲- همان: خدایا! دریچه‌های صبحدم را با کلیدهای رستگاری بر ما بگشا.

حیا را بارها در شهر ما نحر کرده‌اند؛ غیرت را سر بریده‌اند؛ عفاف را از پا در آورده‌اند؛ چشمها در مرتع شهوات می‌چرد و گوشها آوای برآمده از هر زخم‌های را حلال می‌شمرد؛ عقاید در درّه افکار، سقوط کرده و روایت تو از معرفت، در دل کتابهای خطی خاک می‌خورد. به ما هم که می‌نگری، می‌بینی رفیق قرابت شده‌ایم اما شریک شرارت شیطانیم! صدف التفاتت را نصیبمان کرده‌ای اما درینگ از قطره اشکی که به تمنای مروارید بسیزیم. وقتی سوز دعایمان را تأثیر می‌بخشد، خیر خود می‌خواهیم و تو را در انتهای طلبمان جا می‌گذاریم؛ ما عرض خویش، نزد تو بردۀ ایم و زحمت تو افزوده‌ایم! حق داشتی علم برداری؛ محمل بریندی و راه کوچ، پیش‌گیری! حق داشتی لرز کنی؛ دامن از میانمان برجینی و به ثور استغاثه‌هات بخزی! فخرج منها خائفاً

### یترقبَ قال ربَ نجْنِي منَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ<sup>۱</sup>

نمی‌دانم کدام آستانه سر به پایت نهاده یا کدام جاده در کار معاشقه با قدمهای توست! برس که دیگر از این مدنیت متوجه، حالم به هم می‌خورد! کوچه بنی هاشم را نشانم بده که از این تمدن جاهلی فراریم! جایی در میانه صحرا نشسته‌ای و دور تا دورت شمعها، آتش دل را سر دست گرفته‌اند و بر غریبیت می‌گریند؛ دست خودت نیست و گرنه بیش از آن، این تویی که نیامدن را آزار می‌کشی؛ دل معشوق هم از دوری عاشق خون است!... تو با آن ترنم عاطرت نمی‌توانی بنشینی و عفن فساد را تاب آوری! می‌سوزد دلت از کنافتی

۱- قصص آیه ۲۱: ترسان و مراقب از شهر خارج شد. گفت: پروردگارا مرا از قوم ستمکار نجات ده.

که مردمان بر و بحر، اکتساب می‌کنند و خویش را با هزار قوت توجیه،  
شایسته تخطیه ات نمی‌دانند! جای آن است که خون موج زند در دلت از این  
بازار شکنی که خزف می‌کند! راستی این جماعت را چه رفته است که به  
قهرای حقارت افتاده‌اند؟ چرا خودشان را به کوری زده‌اند تا تو را نبینند؟  
چرا برای تو همتا گزیده‌اند؟ چرا نامحرمان را بر جای تو نشانده‌اند؟ اینها  
دیگر از جان تو چه می‌خواهند؟ این همان کابوس صادقی است که بوزینگان  
را بر فراز منبر وعظ به پیامبر نمایاند؟... بیچارگی امروز ما را در سقیفه رقم  
زدند؛ لجن همه این تباھیها از آن گنداب، جاری شده و نبودن تو هم علتی  
است مزید! یکسو آناند که وباي جاهليت و معشوق نشناسي به هلاکتشان  
افکنده و دیگر سو، ما که از اين واگير جان به در برده‌ایم اما میانمان زنده دلی  
نمی‌یابی! از آنکه تو را دست بسته ناپیدایی می‌بینیم و به بند کشیده در  
تاریکخانه مصیبت! از فکر اینکه تو با کدام تاب می‌خواهی بار اینهمه فغان را  
بکشی، اینچنین شوریده‌ایم!

گفتم از دوری رویت دل ما خون گشته

گفت دانی که زغم حالت ما چون گشته

بس غم آلوده و آشفته بود لیلى هم

گر که شوریده و ماتم زده مجنون گشته

رویت از سختی هجرانم اگر زرد شده

رحم از خون جگر بین که چه گلگون گشته

دلم از ناله دل سوختگان می‌شکند

اشکم از گریه شباهی تو افزون گشته

وای بر من! با تو چه کرده‌اند؟! محبوب! من همانم؛ او بی که تو را ستاره

اقبال خویش می‌داند! من دیوانه توام دلارام! توام فرسوده است؛ آفتاب لب  
 بامم اگر نتابی به من! چرا به تو سنگ می‌زنند؟ چرا با اسبهای اهانت، سوی تو  
 می‌تازند؟ چرا؟ مگر تو با این مردم چه کرده‌ای؟ کدام لطفی هست که روا  
 نکرده باشی؟ کدام عطا‌ایی هست که نبخشیده باشی؟ چرا خیانت به تو را بر  
 خویش حلال کرده‌اند؟ اینان کدام میهمان طلبانند که حتی دستهای دعا‌یشان را  
 از تو مضایقه می‌کنند؟ چه می‌کشی فدایت شوم! اینهمه مصیبت برایت بس  
 نیست؟ کافی نیست اینهمه زخمی که دلت را شرحه شرحه آشته است! خاک  
 بر سر من که اسیر خور و خوابم و تو در تب و تاب می‌گدازی! اف بر من که  
 بی‌کیست را می‌فهمم و دورت را خالی کرده‌ام! تو را مرتقب خائف می‌خوانم  
 و در کومه ایمنی می‌زیم! دارد دیر می‌شود! باید کاری کنم! از دستم بر می‌آید  
 که غصه تو را سر آورم؟ باید... باید ابتدا به تو لبیک گویم:  
**لبیک داعی الله! ان کان لم یحیک بدئی فقد اجابت قلبی و شعری**  
**و بشری و هوای علی التسلیم!**<sup>۱</sup>

۱- کامل الزیارات ص ۲۱۶: لبیک ای دعوت‌کننده الهی! اگر بدنم تو را اجابت نکرد هم اینک قلب و مو  
 و پوست و خواسته‌ام تو را با تسلیم، اجابت می‌کند.

اللّهم... انزل علينا بركته و اذلّ له من نواه و انصره على من عاداه! <sup>۱</sup>

پروردگر را برابر ش رایتی را برافراشته مدار و علمدار ممیتی را زنده مگذارا  
پرالهها هد الفتی را که زیان او فواهد، به تفرق برسان و بنیه بدفواهانش به تزلزل  
بکشان!

اللّهم... اخلف به ظنون القاطین من رحمتك و الآيسین منه! <sup>۲</sup>  
به آنان که من انگارند او جمیع فویزی است، بفهمان که او نحیم مهورزی  
است و به تاریک فکرانی که او را منفور من دارند، نشان بده که او با عشق است  
و عشق پا او و هر کجا او ایستاده مطاف محبت است!

اللّهم... اجعلنا سبباً من اسبابه و علماء من اعلامه! <sup>۳</sup>  
ما را دستمایه برکت او ساز و او را سرمایه نصرت ما به ما مردانگی  
میدانش عطا کن و ما را عده اعلان نامش و عده پا بر جای سلامش گیرا  
الله روز طلایی عدل را به نور سرمد او درخشندگی بفشان

۱- خدایا! ... برکتش را بر ما نازل فرما و مخالفانش را ذلیل او گردان و او را بر دشمنش یاری ده.

۲- خدایا! ... بوسیله او گمانهای نامیدان از رحمت را جایگزین کن.

۳- خدایا! ... ما را از کارگزاران او و از نشانهایش قرار ده.

ج

ل

ه

ب

**اللّهُمَّ نَصْرٌ وَجْوَاهْنَا بِتَحْلِيَّتِهِ وَأَكْرَمْنَا بِنَصْرَتِهِ!**

بـ آذين رضایش ما را بـ بـ ایـ طـمع مـمـبـت او رـا تـمـهـید اـطـمـینـان ماـکـن وـ درـ  
اـقامـة رـسـم وـ سـنـتـشـ یـارـمـانـ باـشـ اـضـمـیرـ ما رـا کـنـدـمـزـارـ بـآـفـتـ بـذـرـ اـفـشـانـیـشـ  
تـقـدـیرـکـنـ

**فـاظـلـهـرـ اللـهـمـ لـنـاـ وـلـیـکـ وـ اـبـنـ بـنـتـ نـبـیـکـ**  
**الـمـسـمـیـ باـسـمـ وـسـوـلـکـ حـتـیـ لـاـیـظـلـفـ بـشـیـءـ صـنـ**  
**الـبـاطـلـ الـاـ صـرـقـهـ وـ يـحـقـ الدـقـ وـ يـدـقـقـهـ**

۱- از فنوت امام حسن عسکری علیه السلام مهج الدعوات ص ۶۲ خدا یا! ... صورتهای ما را با زیور او  
فاژگی بخشن و ما را با یاریش گرامی بدار.

چقدر دوست داشتی عبد اوّاب تو بودم اما دیدی دست و پایش را ندارم!  
 سوغات سعادت زیاده‌ام کرد؛ نتوانستم دین قول لیست را ادا کنم! سبحة  
 استغفار به دست داشتم اما پرستار آتشکده کبائر هم بودم! محض رضای تو  
 نشد پگاه، نمازم ستاره‌ها را بدرقه کند و غروب به پیش بازشان بستا بد. خودم  
 با پای خودم به الیم لعنت تو آمدم و از مقرّ استغفار به مفرّ نافرمانی زدم!  
 چقدر دوست داشتم تمام رمه دارائیم را به یک "سبوح قدوس" تو انفاق  
 کنم؛ اما به گوشم آوایی نرساندی! می‌دانستی اگر نپائیم، با تو بودن، دیری  
 نمی‌پاید ولی دیگر میلت رانمی کشیدم و درک می‌کردم این مصیبت "فبما  
 کسبت ایدیکم" است نه عقاب "عزیز ذو انتقام"<sup>۲</sup>! تو با همه ظرافت مرا  
 به سینه چسباندی اما درین که نمی‌از خلق عظیم تو بر نگرفتم و حسن تو را  
 به ارث نبردم. چه می‌شد از این خواب منحوس می‌خاستم! چه می‌شد وقتی تو  
 را محبوب سیاه‌چال هجر می‌دیدم، از حال می‌رفتم! چقدر دوست داشتم از  
 غیبت تو دق می‌کردم!.... دست کم اگر می‌دانستم حکمت پنهانی تو چیست،  
 آرام می‌گرفتم؛ اما چه کنم که راههای جستجو مسدود است! وجه محجوبی  
 تو سرّ مکنونی است که در محراب سجات غیب، سربه مهر برده و گفته‌اند که  
 "لاینکشاف الا بعد ظهوره"<sup>۳</sup> و همه گذازی که در انتظار جاگرفته از سوز  
 این استثناء است الا بعد ظهوره... الا بعد ظهوره.

۱- اشاره به آیه ۳۰ از سوره شوری

۲- کمال الدین ج ۲ ص ۴۸۱

۳- اشاره به آیه ۴ از سوره آل عمران: جز پس از ظهورش حکمت غیبت او آشکار نمی‌گردد.

نیامدنت از حضور حاضر ندیدن است؟ برای سلامت ماندنت از بیعت  
 سلاطین است؟ از پا پیش نگذاردن یاران به عدد اصحاب بدر است؟ برای  
 حفاظت از گزند ظلم است؟ هیچکس نمی‌داند! عقل پیر همچنان باید آرزو  
 بدل فتح این سلسله جبال بماند و ژرفای تعمق اینجاست که باید درمانگی را  
 تجربه کند... آه که بی لیاقتی فرزند آدم، نعیم تو را سلب کرده و غصب و قهر  
 پروردگار به ما، تو را به قلعه‌های سر به آسمان برده خفا رانده است. اشیاع  
 تو - که ما باشیم - سر به هوای لعب و لهو دنیا دارند و از اجتماع قلوب بر سر  
 تو سرباز زده‌اند؛ خوب می‌کنی که یُمن لقائت را به تأخیر انداخته‌ای و شهد  
 مشاهده‌ات را به کندوهای نکبتستان نمی‌رسانی! تو اربابی! سلوک این رعیت  
 متأثرت می‌کند و از سبک مسلمانیشان کراحت داری! ولی دلت از گلبرگ  
 نازک‌تر است و اگر گریه خونرنگی به پایت ریزند، حیفت می‌آید چانه  
 لرزانشان را پذیرایی نکنی و به ژولیدگی سرو وضعشان انجام ندهی؛ با ژاله  
 پلکهایت و شانه‌ای که از سر انگشتات می‌سازی! وقتی همه رو بر می‌تابند و  
 با کم لطفی هایشان به آدم نارو می‌زنند؛ آنگاه که بی کسی همه جا را فرا  
 می‌گیرد و سرمای تنها بی خشکم می‌کند! آن لحظاتی که یک دنیا حرف دارم  
 اما کسی پیدا نمی‌شود؛ بشنو؛ آن موقع باید اجازه دهی به پایت بیفتم! آنوقت  
 باید خم شوی تا پشت خمیده‌ام، راست کنم؛ همان هنگام است که باید از  
 هنگامه برهانیم....

و لتدمعنَ عليه عيون المؤمنين<sup>۱</sup>. اگر شفق آدینه بر تابلوی دلها، صبغة  
 غم می‌زند و دموع عشاق را دامن می‌فشدند، از آن است که تو دلگرفته‌ای

۱- اشاره به فرمایش امام صادق (ع)، اصول کافی ج ۱ ص ۲۳۶؛ چشمان همه مؤمنان بر او می‌گردید.

و من به پای تو می‌گریم با دیده ندیدهات و با های هایی به وسعت حیرانی و سرگردانیم... چقدر دوست داشتم با هم برویم کربلا و در مقام علقمهات، جای الهه حزن را خالی کنیم - مامت را می‌گوییم - برهنه پای، جوش حسین را بزئیم؛ از باب مراد تا سرادقات عرشی آن قبة سامیه پر بگیرم و یک دون، سوره حسین را از والفجر تا وادخلی جنتی، ختم کنیم. تو را می‌پرسم از کرور کرور ملکی که از عصر عاشور شصت و یک هجری، صباح و مسae هر روز، حلقه حلقه بدور قبر او می‌گردند و با سر پنجه افسوسشان به صورتهای غبارآلوده، لطمه می‌زنند؛ مگر چیزی جز جنون، میان آنان، ولوله مویه انداخته است؟ من از این دیوانگی، قسمت می‌خواهم! آنهم در جدایی تو! برای آنکه اشک، صفحه رخسارم بساید، از کاسه سرم دود اندوه بسر خیزد و گرسنگی را تنها با روی زردم به یاد آورم؛ برای آنکه از زیر دست بیچارگی، آزاد شوم و تسلط استیصال، از سرم بیفتدم؛ برای آنکه عاشق بمانم و عاشقانه بمیرم.... اگر می‌خواهی با روان کردن کلمات، مرا از "مؤلفة قلوبهم" بشماری چنین مکن! می‌ارزد که غوغای تو در نه توی سینه به راه افتاد و هیچ بانگی از حنجره‌ام، سر بلند نکند؛ تا اینکه این گفتار، سخن دل نباشد! می‌خواهی بیازمائیم؟ می‌خواهی ببینی اگر، آهی در نهاد نداشته باشم، برایت چه می‌کنم؟ می‌خواهی مرا بانداری رو برو کنی تا تار و پود توسلم از هم نگسلد؟ یا اصلاً من مال اینکار نیستم؛ باید بروم مثل باقی آدمها زندگیم را بکنم! خدا را این چه سودائیست با من؟ اگر سر مستم نکرده بودی از نکهت بی‌خودی حرفي نبود؛ ولی حالا که دستهای موی سپید کرده دارم در آسیایت و کلک‌ها فرسوده‌ام در مغازله با تو، حالا اگر بگویی لازم نکرده این سرسران را آب و

جاروب کنی، هیچ جانپناهی ندارم؛ باور کن! کجا برود فرزند آشته  
 حال اگر پدر، راهش ندهد؛ غلام تو در این کوی و برزن غریب است! چه کس  
 در این دیار ناشناس، در برویش می‌گشاید؟ کجا حاضرند او را کفایت کنند و  
 شادابی بخشنند؟ تو را به حق آن اوقات که در گوش نوزادیم اذان جاذبه  
 می‌گفتی، یک کلام به این عز و التماس من محل بگذار! تو مرا می‌شناسی، سالها  
 با من زندگی کرده‌ای، ایام خوش من با تو گذشته، می‌دانی هر جا کثی و  
 ناراستی دیده‌ام یا از دغل و حیله رنجیده‌ام، ذکر تو گفته‌ام و دنبال تو گشته‌ام!  
 اما...

از وقتی مرض قلب گرفته‌ام، انگار طور دیگری نگاهم می‌کنی؛ لابد داری  
 از من ناامید می‌شوی یا غصه می‌خوری که چرا با خود اینگونه کرده‌ام! می‌بینی  
 اویی که شهره آشنایی توست، اصلاً با تواش نسبتی نیست، دلش با تو هست اما  
 سپاهیان سیاهیش سر راهت را گرفته‌اند؛ مردمان به چشم آب می‌بینندش اما  
 قدر یک قطره پیش آبرو ندارد! این بیمار تو هر چه اطرافش را وارسی  
 می‌کند، دمسازی را نمی‌بیند که به عیادت آمده باشد؛ همه می‌دانند این عفونت  
 بدخیم، خردش کرده اما باز روحیه‌اش می‌دهند؛ کاش هم اینگونه می‌ماند ولی  
 تازگیها همین را هم دریغ کرده‌اند. از ترس سرایت، سری به بستر سرخوردگیم  
 نمی‌زند؛ تو هم که پیدایت نیست تا دست به پیشانیم بگذاری و حمد شفا  
 بخوانی! آن پنجره فولادکه رو به ضریح تو باز می‌شود، کجاست؟ بگو تا خودم  
 را دخیل آن کنم! جایی را سراغ داشتم که می‌شد اثری از تو جست؛ بر در  
 گوش ایستادم شاید نجوانی یا حسیسی نصیبم شود اما سکوت، مثل همیشه  
 استخوان لای زخم گذارد. پله‌های صبوریش را پایین آمدم. دست به دیوار

نگرفتم؛ شاید اگر افتادم تو به برم گیری. مشعلی نیز همراه نکردم بلکه شباویز تو، شب تاب شود. اطاقک چوبین تو بود با کاشی هایی رنگ گرفته آهنگت. مشت برابر دهان بردم و گلویم را صاف کردم؛ شاید توجه تو را پیش بکشم، اما باز هم من بودم و نفسهای به شماره افتاده‌ام! اینجا سرداب تو بود؛ سردابی که سالها بویت در آن پیچیده بود؛ سردابی لبریز از ماء معین چشمهاست... فریاد می‌زنم؛ به تو اعتراض می‌کنم؛ شکوه‌هایی را که روی هم انباشته‌ام بیرون می‌ریزم؛ نمی‌فهمم؛ حالم دست خودم نیست؛ ضعف، تحمل را تراشیده است؛ دیگر باید مرا ملاقاتی خود بدانی! راه دیگری ندارم، اگر همین امروز و فردا نیایی، قبض روح می‌شوم. اینهمه که خودم را به در و دیوار قفس می‌کویم، تو را وانمی‌دارد که میان دو دستت بگیریم؟ مقصد من تویی، پرواز نیست که قفس شکسته بهتر باشد! من مأوایم را در کوچ نمی‌جویم و همین است که از ویرانی لانه‌ام می‌هراسم! عشایر اشعار مرا باید در سرای سکونت، اسکان دهی و گرنۀ خسوف و سیل و صاعقه، نیست و نابودم می‌کند.

اگر از من منفک شوی، در کنف حفظ احدهای نمی‌روم. سرزنشهای تو برایم شنیدنی است؛ بگو و شعله‌ورم کن! و انتم قوم تجّبنا بقلوبکم و یخالف ذلك فعلکم !....

افرای به هم تافتۀ بارگاهت، مرا یاد ایوان مقصوره می‌اندازد با آن منبر منیر که برای تو بنا کرده‌اند. این چوبهای نقش خورده و به هم پیوسته را رازی است که اگر پرده نشینی بس کنی، بر ملا می‌شود. صحن گوهر شاد، پای افزار تو را می‌شناسد و روضه نور خیز رضوی، وصف تو را از زبان علی

۱- بحار الانوار ج ۵۲ ص ۱۱۰: شما گروهی هستید که با دلها یتان ما را دوست می‌دارید ولی عملتان با آن مخالفت دارد. (فرمایش امام رضا علیه السلام)

ج

بن موسی علیه السلام شنوده است: "پدر و مادرم فدای آنکه نامدار نیای من است، شبیه من و شبیه موسی بن عمران او را جیوبی از نور است که از شهابع ضیاء قدس، پرتو من انگیزد...".<sup>۱</sup>

بابی و امی سمیٰ جدی! تو بر ذروه کدام عزّت بر نشسته‌ای و بر فراز کدام فخرِ علوی قدم نهاده‌ای که پدر، اینگونه تصدّقت می‌رود؟ آری تو به او رفته‌ای؛ تو هزاران آهوی رمیده را ضامن شده‌ای؛ تو از تبار رافت اویی. اگر میهمان را بخوانی برای رفتن، یاریش نمی‌کنی. تو سریع الرضایی و زودتر از آنچه عاصی می‌اندیشد از او دیده می‌پوشی! با نظری به آسمان، نماز باران می‌خوانی! از دست مأمونهای نیرنگ، مسمومی و در مرو دور افتاده قلبها مدفون! چرا؟ آخر چرا؟ این خبر صادق علیه السلام که "لا بدله فی غیبته من عزلة"<sup>۲</sup> می‌دانی با ما چه می‌کند؟ این چه هلاکتی است که خلیل تو را به منجنیق رنج گذارد و عنقریب به آذر ذلت می‌سپاردش. "و اتممناها بعشر"<sup>۳</sup> کی تأویل می‌شود؟ کی بتها زمین می‌خورند و حضور تو، وفور دیدار می‌آورد. درست است که میانمان در تردّی، در بازارهای ره می‌سپری و فرشه‌ای را با عبور، رفوی حریر می‌کنی؛ اما یکی را از ما نشان بده که تو را به جا آورده باشد! تو محیر دلسوزتگانی و منور شب زدگان! به به از این عشق خوش مهدوی که در گوشه گوشہ گمانمان رسوخ داده‌ای! هی هی از این نام غلام مهدی که بر مانهاده‌ای! می‌فهم این خطورهایی که حامل پیغام تو نیستند، رو به موتم کرده! یعنی آنروز می‌رسد؟! یعنی می‌شود ببینمت یکبار و بعد بمیرم!

۱- عيون الاخبار الرضا علیه السلام ج ۲ ص ۶

۲- همان، پدر و مادرم فدای آنکه همنام جدّ من است. (فرمایش امام رضا علیه السلام)

۳- غیبت نعمانی ص ۱۸۸ ج ۴۱: چاره‌ای از این نیست که او در غیبت گوشه گیری اختیار کند.

۴- سوره اعراف آیه ۱۴۲: وعده با او را با ده روز به اتمام رسانیدیم.

وقتش شده؟! به همین زودیها خدا به اظهار تو راضی می‌شود؟ تا دنیا دنیاست،  
ما بی تو مردگی می‌کنیم! عجین حزین و قرین غم! ناشنواهیم به شیون تو تا  
دلآسایمان نشوی! ما اسیر یأسیم تا آن زمان که رخصت فرمایی! و زمانش هم  
الآن است مگر نه اینکه "انما يبحى ء الفرج على اليأس"<sup>۱</sup> پس بسم الله! لقمة  
سفره ما گلوگیر نیست؛ خودت روزیمان کرده‌ای! صدایت دارد از سر دشت‌ها  
و دره‌ها سفر می‌کند! در جوانه‌ها می‌روید و با گنج‌ها از دل خاک بیرون  
می‌ریزد. دارکوب‌ها نقش تو را بر تنۀ درختان حک می‌کنند و ابابیل سلطه تو  
بر عالم و آدم حکم می‌رانند و ما به خوان خدمت دعوت می‌شویم با آوای  
دلنواز تو و زمزم زمزمه‌ای که انگار از کنار گوشمان جوشیده است:  
"قد نودوا نداء" يُسمع من بعد كما يُسمع من قرب يكون رحمة على  
المؤمنين...<sup>۲</sup>.

چقدر دوست داشتم با هم برویم کربلا و در مقام علقمه‌ات، جای الله  
حزن را خالی کنیم - مامت را می‌گوییم - جانی عمومی معین آنجا مرو! اگر  
مصیبت با تو تنها شود، جانت می‌خراسد! یک طرف باید عزای عباس را  
بگیری و یک طرف برای مادر به سر بکویی! این نهر با در خود غلتیدنش، با  
نیلوفرهای رنگ و رو رفته‌اش، با خزه‌های روئیده بر کناره‌اش، با همه  
چیزش، تو را تا مسجد النبی می‌کشاند و لحظه‌ای را برایت تصویر می‌کند که  
چشمان مصدوم و گودافتاده مادر و دیده زخمی از خار پدر، به هم بر  
می‌خورند. مشقت می‌کشی که چرا از حال خویش حرفی نمی‌زنند؛ شرحی از

۱- بحار الانوار ج ۵۲ ص ۱۱۰: جز این نیست که گشايش پس از ناامبدی در می‌رسد. (فرمایش امام رضا علیه السلام)

۲- عبیون الاخبار الرضا علیه السلام ج ۲ ص ۶: ندایی بلند می‌شود که از دور و نزدیک شنیده می‌شود. او رحمت بر مؤمنان است.

پریشانیش نمی‌گوید؛ ماجرای کوچه را به روی علی نمی‌آورد. می‌بینی همه دردهایش یادش می‌رود و برای محبوش غزل "روحی لروحک الفداء" می‌گوید و بعد: "ان کنت فی خیر کنث معک و ان کنت فی شر کنث معک<sup>۱</sup> یا مدرک الشار البدار البدار!<sup>۲</sup> آنروز که سنان قصاص را در سینه جبت و طاغوت می‌شکنی و پیکر لطیف پیامبر را از مصاحبیت لاشه‌های نحسشان راحت می‌کنی! آنروز که گریان نجاستشان را می‌گیری و تقاض طاهره را می‌خواهی! آندمی که به همه ثابت می‌کنی ایندو چشم زدنی موحد نبوده‌اند! گدازه‌های غضبیت بیرون می‌زنند تا هرگز به سردی ننشینند! آخر داستان در خاکستر شده و محسن نیامده رفته نمی‌گذارد از پای بنشینی؛ لات و عزی، داغی فاطمی بر دلت نهاده‌اند؛ آنگونه که تو هم مثل علی می‌گریبی از اینکه چرا زنده‌ای! اگر چه بر آمدنت، مطلع الفجر تاریخ خلقت است؛ اما روز سیاه تو از سوختن پروانه‌گون مادر و آتشی که از دیدن ابدان بلا اکفان به جانت فتاده، تا یوم نشور، روشنی نمی‌گیرد و تا قیامت، سرد و سلامت نمی‌شود! بی خود نیست که سر به کوه و بیابان گذاشته‌ای! آخر نمی‌دانی این حرفها را به که بگویی! اینهمه صبر کرده‌ای؛ اکنون نوبت ظفر توست! آنقدر ولایت تو برای هر ذره پذیرفتی است که سلاح هیچ بطلای برابرت کارا نیست و هیچ قهرمانی نیست که از همینهات خویش را نبازد! همه در برابر تو به تعظیم می‌آیند و طوعاً یا کرهاً خود را به احراق حق تو تسليم می‌کنند؛ بلندی و پستی ناسوت، جولانگاه تو می‌شود! تویی که آمده‌ای سرای آسمانسای حق را به پا کنی و همه اهل ارض را در آن سکنا دهی! تویی که بُرندۀ حبائل افترائی و

۱-الکوکب الدَّرِی ص ۱۹۶ (محمد مهدی حایری): در خوبی و بدی با تو بوده‌ام.

۲-از شعر سید صالح حلی، فاطمة الزهراء بهجه قلب المصطفی ص ۶۰۶: ای خونخواه! بشتا بشتا!

مستأصل عفاریت الحاد! تو بی که به انهدام اینبیه نفاق آمده‌ای و از ازاله عدوان را قصد کرده‌ای. تو منتظری، انتظار تو عبادت ماست و جن و انس را آفریده‌اند برای عبادت! خرد بر درهای بسته غیب، توقف کرده است تا روزی که خودت برایمان این آیه را معنا کنی: فقل آئما الغیب لله فانتظروا آئی معکم من المتنظرین<sup>۱</sup>.

۱- سوره یونس آیه ۲۰: پس بگو همانا غیب فقط از آن خداست. پس منتظر باشید که من نیز با شما از منتظرانم.

يا رَأَدْ يوْسُفَ إِلَى يَعْقُوبَ يَا كَاشِفَ ضَرَّ اَيُّوبَ يَا غَافِرَ ذَنْبِ  
داود!۱

آنقدر در افتراق‌مان از او نگریسته‌ایم که دیده هامان به سیاهی زده، نباید با  
نبودن او آب خوش از گلویمان پایین می‌رفت اما می‌رودا نباید در فراق،  
قرارمان باشد اما هست! الهی بفاطر ناکامیش نخوشی ده و بمنیش بسی  
قراری!.

يا رافع عیسی بن مریم و منجیه من أیدی اليهود! ۲  
تو او را به آسمانها نبردهای اما همه سمات هستی را جهولانگی‌هاش  
ساختهای و آنقدر مرتبت او را رفعت دادهای تا مسیح در پس او به نهاد ایستادا  
او را از دست یهودیان نقاب دار به سلامت دار و به صوم سکوت فاطمه، نقطه  
افطار بگذارا

يا من اتّخذ موسی كليماً و اتّخذ محمدًا ﷺ حبيباً! ۳  
ما را به هوا قبس نور افشن شجره‌اش از صوریث سپید پوش مدیثش  
بالابر و در وادی ایمن مصلایش به مکالمه بآ او برانگیزا می‌را از اقربین  
ساقییش قرار ده و در صیهمانی دعوتش به شهادت ایمانمان آورا

۱- ای برگرداننده یوسف بسوی یعقوب! ای بر طرف کننده گرفتاری ایوب! ای آمرزنده گناه داؤد!

۲- ای بالا برندۀ عیسی بن مریم و نجات‌بخش او از دست یهودیان!

۳- ای آنکه موسی را کلیم خود گرفتی و محمد ﷺ را حبیب خود اختیار کردی.

یا من اعطی الخضر الحیوة و رد لیوشع بن نون الشمس بعد  
غروبها<sup>۱</sup>

آن شموس طالع و اقمار متیرکه در شفق عاشورا مفتند، همه در سر، فیال  
سپیده دم او من پروردند. تا او سر از بالین صبع صادق برندارد، هر روز کارگربت  
و گدازه مصیبت بالا من گیرد. پس در این رد الشمس اعجاز، تحمل فرمای  
من دانم خضر، قطع هیچ مرحله بی همدره او نگرده است؛ اصلاً آب می‌آشیش  
داده‌ای تا همدم ابدی او باشد. اما در صدر فهم این سر مردسر فواهم  
سومت که ب این حال پیکونه او هنوز هم مطرود و تنها مانده است)

**و اجعله اللّهُم مفزعاً لمظلوم عبادك و ناصراً لمن  
لا يجد له ناصراً غيرك و مجدداً لما عطل من احكام  
كتابك و مشيداً لما ورد من اعلام دينك و سنن نبيك.**

۱- جملاتی از دعای مثلول، مهج الدعوات ص ۱۵۵: ای آنکه به خضر حبات بخشدی و خورشید را  
پس از غروب برای بوشع بن نون برگرداندی.

بر سر در خرید گاهت نوشته‌ای: «پس از خرید باز پس نمی‌دهم مگر آن که فروشنده خودش بخواهد پس بگیرد!» و همه‌امید ابلیس، به همین "مگر" است؛ به صرافت افتاده مرا به جایی بکشد که هوس پس گرفتن کنم؛ بی مزوت بدرجوری احاطه‌ام کرده و اگر از گرد راه نرسی، خدای نکرده مرا از تو می‌گیرد! اگر با من وداع کنی، را کد می‌مانم؛ اگر گیسوی مواجهت را پوشانی، می‌گندم؛ اگر دست از من بداری، خویش را از فاجعه هیچ خبائشی بری نمی‌شرم! تو که بروی، به دنبالت سرمایه انسانیت از کف می‌رود و تجارت یاس و رمی‌شکندا! مرا از جنات کجاوهات بیرون مینداز! با تمام قوّتم می‌دوم؛ دست و پا می‌زنم؛ هر چه داد می‌کشم و واگوّثاه می‌گویم، خبری نمی‌شود! می‌برندم و نعشم را گوشة مزیله‌ها رها می‌کنند و من باز باید نعش توجههم به تو را بر دوش بکشم تا دوباره زخمهاش را یک به یک مداوا کنی و باز..... نایستادی تا از تو توشه بردارم؛ نماندی تا برای باقی طریق از تو رمق بگیرم. آه من قله الزاد و طول الطّریق!<sup>۱</sup>؛ من دعاگوی توام اما سوز دعای تو در من اثر نکرده است؛ شاید من از جمود تجزی به تو سنگ شده‌ام یا شاید التماس دعایم را تعارف انگاشته‌ای. اما نه چنین نیست؛ که تقصیر بر گردن خود من است خودم به خط‌اللنّه تن دادم و از تو حیا نکردم؛ خودم نمک کرامت را خوردم و نمکدان ارادتت را شکستم! این من بودم که به لابه همدلم و قعی ننهادم! من بودم که محاوره با تو را به فردا حواله کردم! من بودم که خنکای حدیقه تو را از

۱- بحار الانوار ج ۲۴ ص ۲۸۴: آه از کمی توشه و درازی راه! (فرمایش امیر المؤمنین علیهم السلام)

خودم دریغ کردم با حرارت صحرای غیر تو! من یکی دیگر از جان تو چه می‌خواهم؟!

خان و مان خدمتگار، شعله اشتیاق به مطبخ ندارد و شالیزار دلدادگی، از دست خودم به خشکسال دلزدگی نزدیک می‌شود. نمی‌دانم چرا تنوع تعاون تو دارد برابر تلّون تناول از این مردار، رنگ می‌بازد و نشاط از بر تو نمو کردن، پلاسیده است؟ تو را سوگند به آیاتی که در حرای بعثت یادم دادی، راه را بر بُشگری نفس امّاره بیندا! مرا به آنوقت‌ها که نگاهم بر بال مردمکت می‌نشست، از چشم خود مینداز! با جگر تفتیده‌ام مدارا کن! با همین ته عاطفه‌ای که مانده راه بیا!.

ترسیم سیمایت، دوباره برایم دشوار شده و نام تو می‌ترسم که معرفه نماند! خود نفرین شده‌ام رفته‌ام به ایوان نیرنگ؛ می‌بینم در حیاط گل پروریت چه غوغاست! اما نمی‌کنم خودم را فرو افکنم تا لاقل این کوزه ترک خورده - دلم را می‌گویم - متلاشی سازم و سر بر چمنزار تو از سراچه ترکیب بیرون زنم! وضیت می‌کنم اگر بو بردی از تعفّن، نگذاری مردگیم دیری بپایدا! مرا تا نفس از گاهواره لای لای تو بر می‌خیزد، زنده بدار! جان را داده‌اند برای خرج تو کردن؛ سر را داده‌اند برای صرف تو داشتن؛ زبان را برای مناجات با تو آفریده‌اند نه برای مجیز اجانب گفتن! استعداد اگر ادای دین به تو نکند، به چه کار می‌آید؟ اگر دمی آرمانی مگر تو اینها را به تحرک وا داشت، آن سر را به باده ده؛ آن زبان را از حلقوم برون کش! آن استعداد را نابود کن و آن روح را به مفارقت از تن بخوان! به خود جان آفرینست، من هستی بسی‌هویت نمی‌خواهم! اگر دار این قالی را بر پایه تو به پا نکنند، از بوریا بی‌بهادر است! کتاب عمر اگر شالوده‌اش تو نباشی دور ریختنی است! دیگر اینکه از آن حنوط

بهشتی که از رد پایت سرشه‌ای، بر دیدگانم بگذار! خودت صورتم را با خاک آشناکن و خودت به لحد بسپار که وقتی آمدی، از هم بشکافد و اجازه دهد پیشت بیایم! از اینها که فارغ شدی، هیچ نشانی جز در خاطر خودت از من مگذار و تنها بر سنگ مقبره‌ام بنگار؛ و کلبهم باسط ذراعیه بالوصید.....!  
راستی یادم رفت بگویم یکباره سر بزرگ نیندازی و بروی؛ هفت بار برو و برگرد و بار هفتم دیگر از پیشم پا نشو! کور خوانده‌اند جنود ابلیس! مگر من بی‌صاحب؟! مگر حصن تو محسن برویم بسته است؟ مگر پشت و پناه ندارم؟! هرگز.... تو برای من زنده‌تر از همه‌ای و خودت خواسته‌ای در حومه حمایت بمانم! روز فرع اکبر، فریاد رسی من یادت نرود! تو مفزعی، دادگاهی، دادستانی! تو بی که تصریح را می‌شنوی و جزع را می‌پذیری! تو بی که پرستوی مویه را بر شاخصار نوازشت آشیان می‌دهی و فاخته ندبه را به گند عزّت می‌همان می‌کنی! تو یاری برای آنکه تنها تنها تو را دارد! تو نصرت می‌کنی او بی را که "ثبت اقدامنا" بگوید، چون خودت گفته‌ای : و اللہ انا ارحم بکم منکم بانفسکم.<sup>۱</sup>

تو امر خویشتن را بالغی اگر چه همه ممکنات، بر سر حرفی دگر باشند؛ تو پیشتر از مظلوم می‌ایستی و دست را میان او و ستم حائل می‌کنی! اسباب ظاهر، تافته اراده تواند و اگر تو نخواهی، هیچ سببی افاقه نمی‌کند! اینگونه او بی که از تو دادگری می‌خواهد و به تو تظلم و مشتکا می‌گوید، خود را یکباره در پناهگاه نگاهت می‌یابد و از تگرگ تجاوز ایمن می‌ماند! وقتی اعتدال را به بالای دلفریب تو بشناسند، دیگر در عهد حکام سلسلة مویت،

۱- سوره کهف آیه ۱۸: سگ اصحاب کهف، دو دست بر در آن غار، گستردۀ داشت.

۲- بحار الانوار ج ۴۷ ص ۳۴۳. بخدا قسم من از شما به خود شما مهر بانترم.

جور کشیده‌ای نمی‌ماند و اگر هم نادر کسی، زخمیده اختیار آدمیان گردد، شکل شیرین تو مشکل گشائیش می‌کند. از وقتی رفتی، بومهای بدعت بنای مشیید تو را ویران کردند و گرگهای میش‌نما هر روز به بهانه‌ای پیکر دین را دندان گرفتند و از تو چه پنهان، از آن جز نامی و از سنن پیامبرش جز نمازی غراب‌وار که آنرا هم به عادت می‌گزارند، نماند! سفينة اسلام را به گل نشاندند و مذهب تو در قلبها رو به احتضار رفت! حالا هم که نحله‌های ملحد ریشه می‌دوانند؛ نهالهای نحس به پا می‌شوند؛ عرفانی که بویی از تو نبرده، بازاری داغ دارد و پروانه عشق در تار عنکبوت شهوت، گیر افتاده است! اینگونه است که به خوش‌چینان خرمانت افترای دزدی می‌زنند! بدختها نمی‌دانند که خودت کیل را در توشه‌مان می‌گذاری تا از بقیه سوایمان کنی! تو که به علم قاعده‌ای داده‌ای، نگذار احکام کتاب را تعطیل کنند، تو خود از هفت بطن این متن، نوزادهای وحی را بدر آر و خودت برای اوامر و نواهی زنده به گور پروردگار "نفخت فیه من روحی<sup>۱</sup>" بخوان! هر سوره‌ای خود معدنی است که تنها مدنی برقع و مکّی نقاب تو یارای استخراج از آن دارد! معارف عترت را تو باید تعلیم دهی و علوم اهل‌البیت به اظهار تو مکاتب بشر ساخته را نیست می‌کند! تویی که با قناتِ حدود، همه زمین‌های لَه لَه زده را سیراب می‌کنی و رودخانه رضا و سخط معبد را بر جلگه جانها جریان می‌دهی! تو راست "الملک یومئذ الحق للرحمٰن"<sup>۲</sup> و تویی برهان قاطع "لارطب و لا یابس الا فی کتاب مبین"<sup>۳</sup>.....

بین هر کس و ناکس می‌خواهد عهد حسین با خداش را پرده برداری کند

۱- سوره حجر آیه ۲۹: از روح (مخلوق) خودم در او دمیدم.

۲- سوره فرقان آیه ۲۶: مالکیت حقیقی در آن روز از آن خدای رحمان است.

۳- سوره انعام آیه ۵۹: هیچ ترو خشکی نیست مگر آنکه در کتابی آشکار وجود دارد.

! ببین که قصد رازآمیز او به قربانگاه فلسفه بافیها می‌رود و در این هیاهو تو از  
همه غریب‌تری! حتی غریب‌تر از غربت! تو غریب الغربای منی که دور از  
موطن و مأوایت از قدر ناشناسیم ضجر می‌کشی! اظهار عجز از سپاس تو به  
کنار! یکی نمی‌آید حلقة امتنان از تو برگیرد. سرازیر کردن نهر خیر و خدمت  
سوی تو هیچ؛ کسی پیدا نمی‌شود از آزار تو انصراف دهد؛ وقتی نیایت درد  
خویش با چاه می‌گفت، نخلها می‌دانستند روزی علی در ژرفای چاههای  
گمنامی می‌افتد و امروز تو افتاده‌ای! آنها که با تو ادعای برادری داشتند،  
می‌خواستند یعقوب‌های تو را عزایت بنشانند و نشانده‌اند؛ تو را کجا برده‌اند؟  
در کدام مصر سکنایت داده‌اند؟ خدا کند خبر نیامدنت راست نباشد؛ نیست؛  
می‌دانم! چه حاجت که برای اثبات تو از معمرینت بدانند؟ همه بدانند! همه  
آگاه باشند که زمان بر تو نگذاشته است بلکه این توبی که بر زمان عبور  
کرده‌ای و در گوشه تاریخ، حیرانش نهاده‌ای! تو خود، حقیقتی! حقیقت  
مهجور! - و عشق، قلمرو قدسی کمنداندازی توست! پس محی الدین و بایزید و  
عطار و فلان و بهمان را بگو دست از بازی بالفظ بردارند که هفت شهر عشق  
، یکی از فتوحات دلبستگان توست و پاهای از خار خلیده بازماندگان،  
تذكرة الاولیا را بر پهنه بیابانها با خون نوشته است.... با خون!....

یا من ربط علی قلب امّ موسی و احسن فرج مریم ابنت عمران<sup>۱</sup>  
 عدوّق ما را ب او مرتبط سازا او را بفرست به قصر فرعون تکبیرتا ما را در بر  
 تواضیحش بگیردا فودت من دائی تا ما در نیاید در گنار هیچ دایهای آرام  
 نصیتی‌ریمه به او بگو دست نبویش را بر قفسه جانمان بگذارد و بفواهد: اللهم  
 طهر قلبه و اغفر ذنبه و حسن فرجه<sup>۲</sup> و گرنه فودت من دائی ما نرا احتیش  
 را هم تاب نصی آوریم په رسد به آزار دیدنش را.

یا من حسن یحیی ابن زکریا من الذّنب و سکن عن موسی  
 الغضب<sup>۳</sup>

ذرات تن او همه، بلورهای کلمه لا اله الا الله و همان مصنی که پروانه  
 ورودش نیز خود اوست، باب این مصارف را بر ما بگشای تا در او مهوشویم و دیگر  
 دست هیچ سینه‌ای به ما نرسدا ما را از غصبنگی در عذابت باز دار به تسکین  
 "الحمد لله على كل حال"<sup>۴</sup>.

یا من فدا اسماعیل من الذبح بذبح العظیم!<sup>۵</sup>  
 او ذبیح ما است در عذرها بدتراز گناه‌مان، در دست درازی‌ها یمان، در  
 تفاههایمان الهی آن گن که او را مستودع صندوق په ھامان باشد و نام او

۱- ای آنکه قلب مادر موسی را پیوند زدی و دامان مریم دختر عمران را نگاه داشتی.

۲- خدایا قلب او را پاک گردان و گناهش را بیامرز و دامانش رانگاه دار.

۳- ای آنکه یحیی پسر زکریا را از گناه بازداشتی و خشم موسی را نشاندی.

۴- ای آنکه ذبح عظیمی را فدای اسماعیل کردی.

۹  
۸  
۷  
۶

تنها در سقفا نه اشکمان و تنها برابر شمع از زیانمان در آیدا  
 الهم بگذار این را هم بگویم: اگر فار راه اویم، از پیش پیش بدر کنم و اگر  
 مایه ناشادی او شدم، نابودم سازا الهم از سفاهت من مراقبت شکن و اصرارم را  
 در اسرافم بدر نفس، بر سر خودم بگوبانه اینکه رقیب و عتید، با ارائه کتابم به  
 او روی فحالتش را بینید

**و اجعله اللهم صمن حسنة هن بأس المعتدين.**

وَ إِن يَكُادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيَزْلَقُونَكُم بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَ  
يَقُولُونَ أَنَّهُ لِمَجْنُونٍ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ!۝..... این ذکر را برایت، بارها  
در گوش باد دمیده ام تا برق شور چشمان را از سرت بگرداند! می‌گویند من  
مجنونم! می‌گویند همه شعرهایم شعار است! می‌گویند روزی می‌آید که تو را  
بفروشم! اما من می‌دانم لیلائیت را ندیده‌اند! به همه شان گفته‌ام که تو را با  
شعر خویش گزیده‌ام؛ سرشان فریاد کشیده‌ام که سیم سیاه خود نگه دارید من  
یوسف خود را به کسی نمی‌دهم! می‌بینی شیرینترین! که رنج بیستون با من چه  
کرد؟ صدای تیشه‌ام می‌آید؟! یک وقت نگویی دیگر نمی‌خواهدم، یک وقت  
خیال نکنی گذاشته‌ام رفته‌ام؛ من هستم هنوزاً من پای حرفم ایستاده‌ام! مگر  
آنروز بال من با شعله معصومت پیمان نبست! مگر نگفتم زیبائیم را پاریز تو  
می‌کنم! مگر شورم را شاپرکی نکردم برای دور تو گشتن؟! چرا؟ ولی چند گام  
به صدق برداشتم؟ و از کدام زشیم بری شدم و کدامین عهد است که نشکته  
باقي مانده باشد؛ تو صاحب من بودی در وحدت من و مونسم بودی در  
وحشتم، تو وقت عسرت به من رحم می‌آوری، تو ولی می‌شدی؛ نعمت  
می‌دادی و کفایت می‌کردی؛ تو صورت کریهم را می‌پوشاندی و جایش ثنای  
مردمان را سویم می‌فرستادی و همه اینها وقتی بود که از فساد ضمیرم با خبر  
بودی و فهمیده بودی آفت زده‌ام. فلم اری مولی کریما اصبر علی عبد لثیم

۱- سوره قلم آیه ۵۱: تزدیک است که کافران با چشمها یشان به تو چشم زخم زند آنگاه که قرآن را  
می‌شنوند و می‌گویند او دیوانه است. در حالیکه این قرآن جز مایه تذکر اهل عالم نیست.

منک علیَّ<sup>۱</sup>؛ هر چه می‌خواندیم، هر چه صدایم می‌زدی، باز می‌دیدی سرم  
به تباہیم گرم است! هر چه شکیب می‌کردی. من بیش از آن در کودکیم عجول  
بودم؛ من تو را رنجاندم؛ من فرسودهات کردم جای آن که کاری کنم غمت  
یادت برود. اما تو نخواستی با من چون من باشی! تو آنکس را که آورده بودی،  
مطروح نخواستی؛ تو شیشه دل مریایت را نشکستی؛ تو سقف پناهگاهی را که  
برایم ساخته بودی، از چگه باز داشتی؛ تو مرا به بلا تسلیم نکردی! مرا چه  
می‌شود که هوای رفتن به سرم زده است؟ کدام شراب ناشکری برایم بی تو  
بودن را سراب می‌سازد؟ چه خبائثی، عقل از سرم پرانده است؟ سیلیام بزن!  
مرا به هوش بیاور! مگذار لشهای شوم برای سیر کردن کرکسها! مگذار پاره  
پاره‌ام کنند! مگذار سر پیکرم قهقهه و قیحانه سر دهند! مگر مرا نخریده  
بودی! چرا می‌خواهی آزادم کنی؟ چرا می‌خواهی برابر این سیل، پشتم را خالی  
کنی؟ چرا پاسخ نیایشم را در صومعه سکوت، با خموشی می‌دهی؟ چرا؟.....  
چرا؟..... چرا؟..... گفته بودی فلیطمئن بذلك من أوليائنا القلوب<sup>۲</sup> پس قلب  
من چرا آرام و قرار ندارد؟ چه مرگم شده که تشویش، بی طاقتم کرده؟ شاید نخ  
این سخن را دارم از پنجه تلقین می‌ریسم. شاید هم واقعاً از اولیای تو نیستم!  
شاید!..... او که می‌اندیشد یار است، گویی در میان اغیار، غذاره بسته است و  
خود بدبختش نمی‌داند! آه بعد از این هزار و یک شب یلدایی، یک شب  
رؤایی هست؛ پشت اینهمه حیرت، دلالتی نهاده‌اند؟ می‌ترسم دیر بررسی و کار  
از کارم بگزرد، می‌ترسم سر بزنگاه، دست از تو بردارم؛ دلی دارم ربودنی و  
احوالی دارم پرسیدنی! سفارش کردی بواب دلم باشم؛ دربستم و کسی را راه

۱- مولا یعنی کریم که بر بندۀ پست خود شکیباتر از تو باشد نزدیدم. (دعای افتتاح)

۲- بـ『سحار الانوار』 ج ۵۳ ص ۱۷۶: باید قلب دوستداران ما بر این امر، مطمئن باشد. (از توقع امام عصر علیه السلام به شیخ مفید)

ندادم. گفتی قلب، مصحف بصر است؛ چشم را تنها بروی یاس خیره کردم.  
وصیت کردی که "صابر وا و رابطاوا"<sup>۱</sup> خودم را به تو رساندم و ناشکیبائیم را  
 فقط به تو گفتم. نماز را رو به بیت عتیق عاطفه‌ات گزاردم و در رمضان  
 روحانیت تو روزه دار شدم. در حج، پی تمتع از تو بودم و در جهاد، توجه تو  
 را طلبیدم. با فریضه، برای رضای تو پیوند خوردم و حرام را به حرمت تو  
 کناری نهادم. حالا که دوست، درمانده است؛... بگذار از تو تقاضایی نکنم!  
 بگذار حاجتمن را نگویم! تو خود بهتر مرام دوستی می‌دانی و رسم عاشقی و  
 معشوقی می‌شناسی!... دوباره مه در عمق دره‌ها فرو می‌نشیند و شفاقت  
 سینه‌ات، پژواک تپشی رابه من می‌رساند؛ تپشی اشک آلود! بسیار می‌آوری  
 "مفید" ت را و شهامتش را در مرزبانی؛ خاطراتت را با "بحرالعلوم" از ذهن  
 می‌گذرانی! ما را می‌بینی و حسرت یقین "سید طاووس" را می‌خوری! می‌روی  
 ابن بابویه، برای "صدقوق" و همسایه‌اش فاتحه می‌خوانی و بعد برایشان از  
 خودت می‌گویی. می‌گویی: سر از خاک بردارید! مگر همه زندگیتان، دنبال من  
 نبودید! بلند شوید دیگر! من آمده‌ام برخیزید! نگذارید زهر غربت را  
 سریکشم! مگر نمی‌خواستید مدافع من باشید! این مدعیان، شب را شتر  
 رهواری گرفتند و رفتند! کسی نمانده است! مرابراتای خوشی خودشان  
 می‌خواستند! مرا می‌خواستند که زندگیشان بی‌دغدغه بگذرد! مرا کرده بودند  
 مأمور رفاهشان! کجاید شمایی که خاطر مرا در فقر و نداری می‌خواستید؟  
 شمایی که ذلت با من برایتان لذت داشت؛ شمایی که عارتان می‌شد مرا وسیله  
 آسودن خودکنید! شمایی که مایه افتخار من بودید؛ کجاید کربلاستان؟ کجاید  
 عشورائیان؟! میان اینهمه ساکنان زمین، یک یعقوب، پیدا نمی‌شود! یک شهر

نیست که بُوی کنعان بدهد؟!... آیا این قوم سامری پرست از یاد برده‌اند مرا؟  
کسی نیست نهیشان بزند؟ آیا با من همان می‌کنند که با ناقه صالح کردند؟!....  
همانجاست که «عِبرات» از لب نگاهت می‌چکد و شبیم بجا مانده ازمه، برگ  
برگ سبزه زارانت را تر می‌کند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَنْتَ رَحْمَةُ الْمُسْتَضْعِفِينَ مِنَ الْأَنْوَامِ وَإِنِّي  
أَنْتَ كَفَاعِتُكَ الَّتِي هِيَ جَنَّةُ الْمُسْتَهْدِفِينَ لِجُورِ الْأَيَّامِ إِلَيْكَ يَا رَبَّ نَجْنَبِي  
مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ أَنِّي مُسْنَى الْضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ<sup>۱</sup>

تو را بخدا اینقدر گریه نکن! اینقدر مگداز مرا! درست است که من به  
گردپای صحابی سرت نمی‌رسم اما می‌توانی قدری از غمهايت را با من تقسیم  
کنی! من حاضرم ظرف حزن تو باشم؛ حاضرم برایت غمگساری کنم حاضرم  
توشه بار سخت روزیت را بدوش ببرم! لعنت براین زمانه که تو را به  
استضعف کشیده است! کاش زمان می‌ایستاد و جور ایام، سویت شتاب  
نمی‌گرفت! کاش این شدت از سرت می‌گذشت! کاش شرار این و خامت  
می‌نشست! کاش سوزت زبانه نمی‌کشید! بگو چه می‌خواهی؟ کدام تسلی  
آرامت می‌کند؟ خوب برای من هم حرف بزن! به من هم بگو! اگر هیچ از  
دستم برنمی‌آید دست کم می‌توانم تو را از فرو خوردن سوگ و شیونت باز  
دارم! برای من هم شکایت کن! مرا هم مخاطب خود قرار بده! چیزی بگو!  
توقيعی به قاصدک بسپار!... بُعدًا لِقَوْمٍ ظَلَمُوكُ بُعدًا لِقَوْمٍ طَرَدُوكُ!<sup>۲</sup>  
صدها جغد تجدد، کنج دیوارهای دین فرود آمدۀ‌اند؛ شب پرگان بت‌پرست

۱- دعای عِبرات، مهج الدعوات ص ۳۴۲: کجاست رحمت تو که یاور مردم مستضعف است. کجاست  
کفایت تو که سپر بلای جور کشیدگان روزگار است. پروردگارا به من عنایت فرما. مرا از قوم ستمکار  
نجات ده. به من گرفتاری رسیده و تو مهر بانترین مهر بانانی.

۲- قومی که به تو ستم کردند و قومی که تو را راندند، دور باشند از رحمت حق.

در عمارت متروکه سنت، خانه گرفته‌اند و احکام تو در پی درهای بسته نوگرایی، معطل مانده است! گاه آنست که این قصر غارت شده را صاحب باشی و مال التّجارة این قافله را از جبابره تاراج بازپس‌گیری! همین دین‌دارانی که به پوسته دین آویخته‌اند، برابرت صف می‌آرایند و قرآن‌های بر سرنیزه آویخته را به احتجاج برابر تو می‌کشانند؛ توبی که منزل قرآن، تا سرادقات علیینت بالا برده و در مقام محمود حظیرة القدس، اینگونه‌ات ستوده است:

مرحبا بك عبدی لنصرة دینی و اظهار امری و مهدی عبادی آیت انی  
بك آخذوبك اعطي و بك اغفروبك اعذب<sup>۱</sup>

میان این گله که ابليس چوپانیش می‌کند، گردنشان فسوق، سگانند و نمی‌خواهند بگذارند گلریزان تو جهانگیر شود! اما همه‌شان در هاون کبریایی تو خرد خواهند شد و مُلک مملکات، به تملک تو می‌آید! آن زمان که علم بر طرف گردد و جهل، بارز شود، آنهنگام که قاری بسیار گردد، عمل قلیل باشد و کشتار فزونی گیرد، چه انگشت شمارند فقهای هدایت و چه فروانند فقهای ضلالت!<sup>۲</sup> آنروز روز توست! که باید بیایی و دین غض و محض را همراه بیاوری و الهی که در آن گیر و دار، آزرده از گزند هیچ تنبنده‌ای نشوی!...

۱-بحارالانوار، ج ۵۱ ص ۲۷: مرحبا بر تو بندۀ من که بیاور دین و آشکارکننده امر من و مهدی بندگانی. قسم یاد کردۀ ام که فقط بوسیله تو اخذ و عطا داشته باشم و فقط بوسیله تو آمرزش و عذاب دهم.

۲-بحارالانوار ج ۵۱، ص ۶۸

### ای خدای کربلا

سرفی آن علم منصوب که بر بام بقحه مسین به خود من پیمدم، عطر تربتی  
که مرتضوب از دماء سائلات است، نعلهای سینه سوپنه بین المرمیں، گوبه  
دغیل یا فاضل، نمناگی دور ضریع عباس، بارها از دیر کردن او به تو استحاذه  
نکرده‌اند

### ای خدای رکن و مقامها

شده کسی زیر ناودان طلا، فقط او را از تو بخواهد فضیلی هیئت‌شناسی که  
پای بیت الله جای او را خالی کرده باشد، به عمره آمدماهی را سراغ داری که به  
نیابت او چامه نادوخته به برگند اصلًا دراین مدت، علی بن مهزیاری دیده‌ایم

### ای خدای کوفه و سهلاء

چه خبر از چله‌نشینان چهارشنبه‌هایش؟ هنوز یکی پیدا نشود که ریگهای  
سهله را به دیده بشوید یا در وادی السلام سرگردانی، به تشریف سر بر قدم او  
نها در برسته یا در صحراب شهادت امیر، رازی را با او در میان بگذارد؟

### ای خدای بیت المقدس

برای آن رسول به محراج رفت، سوره اسرای مراجعت نهی فوانی؛ جمجمه و  
جماعت مرسلین را بی‌امام من‌گذاری؛ اسماعیل و یعقوب و یونس و اسباط را

چشم به راه منشانی، محمد ﷺ و زکریا ٿی ڇند داغدار مسین و یمیع ۱۵  
ای خدای باب بقیع ای خدای باب جبرئیل ای خدای منبر و صراب ای خدای  
امدا

هنوز از مزار نبی، صدای تشهی عایشه من آیدا هنوز مساحت مقصه، صریم  
پیامبر را من دردا هنوز فاطمه‌ات فون دل در شیشه دیده من ریزدا بشتاب الهماء  
بشتبابا

چه حمزه‌های دندان بر جگرا چه بحفرهای بزیده دسته اچه سلمانهای دلدادها  
چه باللهای خموش اچه عمارهای مسجون اچه مذیقه‌های حقیقت‌کووا بشتاب  
الهم بشتباب اتوه را به جاه صبیت، صبیب مهمومت: ۴۵ خوشوقتن او بر ذروه آثار  
ظهور ایستاده.

**اللّٰهُمَّ وَسِّرْ نَبِيًّكَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِرَوْيَتِهِ  
وَهُنَّ تَبَعُهُ عَلٰى دُعَوَتِهِ**

به من کمال انقطاع از غیر خودت را موهبت کن و بازم دار از اینکه بذر  
 مهر را در پای هر بی‌لیاقتی بیفشنام! تو اینگونه کرده‌ای؛ بارها آیه‌های رهایی  
 را به من الهام گفته‌ای؛ قوت تلاقی را از نگاهم گرفته‌ای تا وادارم کنی چشم از  
 همه فرو بندم؛ جوابهای سر بالایشان را به گوشم رسانده‌ای تا فقط، اجابت تو  
 را بجویم! به من غواصی در اقصای صمیمیت را آموخته‌ای تا بی‌مایگی  
 همدلیشان را دریابم! ولی دریغ که من با میخک لبخندی، داودی وعده‌ای یا  
 بنفسه ملاحظتی که پیش رویم می‌نهند، خویش می‌بازم و می‌اندیشم  
 شانه‌هایشان جای تکیه دادن است! یادم می‌رود گلدانهای غرق شب بو را که  
 هدایه‌ام داده‌ای؛ بوی محبوبه‌های با غچه‌ات فراموشم می‌شود؛ حواسم از درک  
 پشت‌گرمی تو به تشّتت می‌افتد و وقتی دوباره به درهای مسدودشان بر  
 می‌خورم برای خودم، پایایی پدری تو و میرائی همسفران رایادآوری می‌کنم  
 اماً چه سود که این داستان کسل از تکرار است! رجیم، مرا با جمرات خویش  
 تا پرتگاه گمگشتنگی رانده است و اگر از این مهلکه نرهانیم شیدایی را حاشا  
 می‌کنم! اگر کحالی نکنی برای این دیده بی‌سو، چگونه باورم بیاید که تو طبیبی  
 دواری و کوبه کو می‌گردی پی‌بیمار! آنهم دیده‌ای که مژگانش، مسیر اشکهای  
 بی‌تو بودن را روز و شب رو بیده است و پلکهایش، حلقه زدن قطره‌ها را از  
 غریبه‌ها قایم کرده. من، آن منِ دلداده را ای فقید سعید! از دست داده‌ام  
 و پاکبازیهایش را در گذر از بازار آلو دگیها گم کرده‌ام! نشانیهایش را می‌دهم  
 اگر پیدا شد، بازش گردان! او کسی بود که شبهای جمعه، چز می‌زد از

احتجاب تو؛ کبوتری بود جلد لانه تو و آب و دان خورده مدد تو؛ اگر قدم از  
قدم بر می‌داشت، پیش از آن فکر جراحت سینه‌ات را کرده بود؛ می‌هرا سید از  
اهمال در حق تو! دلش از دلارائی تو شده بود یک پا بیت الله و همین بود که  
نامش را بیشتر در خانه تو می‌بردند تا در ویرانه‌های مردمان! زمین با پر  
ضمیرش آبادی تعبدِ تو شده بود و دیار متروکه باطنش، کشتگاه طاعت تو.  
رفته بودی در بخشانه دلش، صنم شکنی کرده بودی و خودت شده بودی خلیل  
او؛ نشانش می‌دادی افول آفتاب و کواكب را تابه شمس الشموس بودن تو اقرار  
کند! از خرابه‌نشینی خلاصش کردی و در پستوی سهله‌ات جایش دادی! دیگر  
هیچ رگی در بدنش نبود مگر آنکه به تو گرویده بود و همه اینها را تنها تو و او  
می‌دانستید و نه هیچکس دیگر! این نیلوفر نحیف، بدور تناوریت می‌پیچید و  
در مینوی نوای تو روز به روز بیشتر اشتهاست می‌کرد ولی افسوس که خبر به  
خناس رسید و با داس وسسه به جان ساقه‌هایش افتاد! دیگر تاب ندارم  
افسانه رسوای این افسون را هم برای تو مرور کنم اما همین گلبرگهای چروک  
خورده، ساقه‌های خشکی زده و سر و وضع ژولیده، همه چیز را به تو  
می‌گویند! این نامه‌ها به دستت بوسه می‌زند؟! مباد روزی به آنها احتجاج کنی  
و ما زن و فرزند را بهانه تن پروری آوریم یا مناشدات تو را بشنویم، همه را  
اللهم نعم بگوییم اما حاضر نباشیم از تجاهل خویش دست برداریم! بُود که  
بخت خفته به دعای نافله‌های تو برخیزد و چینی ایمان به تو، به شکسته‌بندی  
خودت تلافی شود! تا ما خود را در زیر و بم اللهم لقْنی اخوانی<sup>۱</sup> باز بینیم و  
نبی را پای شجره رشادت به جا آوریم! تو کوکب دری اویس که رویت  
تشعشعت غمش می‌شوید و بر سرش قصر سرور می‌سازد؛ پیکی که پیغام

۱- خدا بای! برادرانم را به ملاقاتم برسان. (فرمایش پیامبر اکرم ﷺ در مورد مؤمنین آخرالزمان)

پادشاهیت می‌آورد، پیامبر را یاد غدیر می‌اندازد و به معراج شعف می‌بردش.  
 او را براق غرور، به قله‌های بی‌ابر شادمانی می‌کشاند و خستگی بیست و سه  
 ساله را از تنفس بدر می‌کند؛ تو در خلق و منطق از علی‌اکبر به او شبیه‌تری؛ آن  
 مویی که بر شانه پریشان کرده‌ای، سیاهی آن لحیتی که در فرط نور پوشانده‌ای  
 و آن چشمان از انگبین انباشت‌های، کاری کرده که تو و پیامبر به دونیمه یک  
 سیب می‌مانید. در جلال رجعت، تو آئینه دار او خواهی شد که تنها شما دو  
 را به دندانی شکسته می‌شناسند، آنهنگام او پای به مدار دیدار می‌نهد و  
 لا یلقيها الا الصابرون<sup>۱</sup>. ما تابعین توایم که متاع دعوت را پایاپای به دل  
 خریده‌ایم و درماندگیمان تا نیایی، سر و سامان نمی‌گیرد. تا آتشی به پانکنی و  
 گرگها را نتارانی، آرامش دشتها را نمی‌فهمیم؛ تا تمشکهای شور را در دلمان  
 نگذاری؛ دانه‌های یاقوتی عشق برایمان مزه ندارد! تا به حضیض بندگیت  
 او جمان ندهی خوف اینرا داریم که دست آخر سرافکنده بمانیم! خودت داری  
 می‌بینی که ماهیان دریافت، بی‌تحمل از نیامدن، خویشتن را به ساحل نیستی  
 می‌زنند! خودت شاهدی اکنون که بر خلاف سیلاپ، ره می‌سپرند، صیادهای  
 سنگدل، دامها سر راهشان گستردۀ‌اند! ما که جای خود، دیگر صدر اسلام هم  
 تنگی می‌کند برایت!<sup>۲</sup>...

وقتی برگشتی مؤمنان تو که پا بر خاک دارند، از تحمل لقد خلقنا  
 الانسان فی کبد<sup>۳</sup> راحت می‌شوند و لا یقی مؤمن میت الا دخلت علیه  
 الفرحة فی قبرة...<sup>۴</sup>

ما نیز همه، تبعه گیتی توایم و اگر ما را مهاجر قبورمان ساختند، خودت

۱- قصص ۸۰: جز صابران تحمل آنرا نیارند.

۲- سوره بلد، آیه ۴: همانا انسان را در رنج و سختی آفریدیم.

۳- هیچ مرده‌ای نیست مگر اینکه خوشحالی وارد قبرش می‌شود.

باید از آن دیار اخراجمان کنی و به جزیره خضرایت بازگردانی اگر چه تابع  
محض تو نباشیم! بیا و برابر تبرداران قدی علم کن! بیا و دهر را از اینکه بر  
مراد سفلگان بچرخد، باز دار! سحرگاهان ببرمان به یشرب و به ستون  
توبه‌مان بیند، این نای را حنینی، بیت‌الاحزانی بخش... آه این نام چه حزنی  
روانه قلبت کرد! چرا دوباره مرثیه برایت سرودم؟ ببخش گستاخی قلم را!

**اترانی اتّخذت لا و علاها**      بعد بیت‌الاحزان بیت سرور؟<sup>۱</sup>

شاراهها که با در دست به گریبان بودند؛ احقاد بدر داشت، سیماهی  
مسمارها را برمی‌افروخت! مادر با همه احشایش آمد به پاسبانی، اما آنسو  
شغالها، جز به تار و مار بیشه‌زار راضی نمی‌شدند. ملائک آرام آرام هبوط  
می‌کردند تا بر چادر خاکیش پر بسایند و بعد حسین را از این هیاهو  
محافظت کنند! وقتی انسیه می‌سوخت، عطر عود و نکهت حوراء، فضا را  
انباشه بود و ذوالفقاری که علی را می‌شناخت، می‌دانست فتنه‌ای که او پس  
می‌دهد، فراتر از کلمات ابراهیم است...

و انَّ من شیعته لا براہیم.<sup>۲</sup> آن شوکران شکیبایی که پیامبر به علی نوشاند  
از او شیری شرزه ساخته بود؛ پای در زنجیر! که حتی باید لب می‌گزید، دندان  
به هم می‌سایید و از همسایه، شکایت فاطمه می‌شنید! دریغ که مردمان، خوش  
داشتند حرمت الجار ثم الدار را! دیگر گفتگوی خدا با فاطمه‌اش از گوش  
محراب هم مخفی ماند! ارکان استواری علی فرو ریخت و او شأن نزول این  
مبارکه شد: اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا...<sup>۳</sup> آمدنت نه تنها  
صادق مصدق را که جملگی انبیاء و شهداء و صدیقین و صالحین را مایه

۱- آیا مرا بعد از بیت‌الاحزان شادمانی می‌بینی؟ نه به عظمت او سوگند.

۲- سوره صافات آیه ۸۳ و از پیروان او ابراهیم است.

۳- رعد ۲: خداست آنکه آسمانها را بدون ستونهای دیدنی برپا داشت.

مکالمه

خنگ دلی است و رها می‌سازدشان از اندوهی ابدی و بیش از همه، التهاب  
یتیمی خودت را فرو خواهد نشاند و یومئذ یفرح المؤمنون بنصرالله عند  
قیام القائم...<sup>۱</sup>

---

۱- اشاره به آیه: در آنروز مؤمنان از یاری خدا شادمان شوند در هنگام قیام علیهم السلام.

## يا صاحب كلّ غريب!

اگر تو همنشین هر ناشناخته‌ای، اگر تو کس و کار هر بیگنسی، اگر تو هم صفت هر بی‌ناصری، بشنو تک نوازی نای او را "يا حافظی فی غربتی". ما که فرمودشتن را همگان او می‌دانیم، همان‌مش گذارده‌ایم. آنکوته که من گوید: "يا کهفی حین... يخذلني کلّ صاحب". در بستنشی‌ئی سؤال‌مان از او، بطلب که ساعتی در سجده‌گاه اعتکافش پذیرایمان باشد...

## يا مونس کلّ وحید!

او عزیز بی‌نظیر ماست ولی در دلشدگی به او مشترکیم. او تک‌سوار بی‌تای خاطرات ماست امّا به او اجازه نیکه تازی در فاطرمان نداده‌ایم. ما آن صددهایم که نفواستیم باور کنیم: "ما جعل اللہ لرجل من قلبین فی جوفه"<sup>۱</sup> آمددهایم به ملت او در آییم و صنیف تحبد او باشیم. دستگیرمان باشیم

## يا ملجمأ کلّ طرید!

الهنا سبل مطالب ما را از مبدأ اهمال به مقصد اصرار، فتم کن و براین راهها مصباحیم یاد او را بی‌اویزا ما را در دعای‌هایمان به خود فراصوشه انداز و مستحبیر میروت او بدارا

۱- ای پناهگاهم... آنگاه که هر همدمنی مرا رها می‌کند. (دعای مشلول - مفاتیح الجنان)

۲- سوره احزاب، آیه ۴: خدا در هیچ سینه‌ای دو قلب قرار نداده است.

## يا مأوى كل شريـد!<sup>۱</sup>

مباد او روزی از ما دور افتاد و چهار دیواری تصورمان زیر سایه سارش نباشد.  
مباد روزی بر ما غروب کند و ما آبگینه تأثیرش را از بام سیه کاری فرو هشته  
باشیم. در آنیه های سیاه بی ضیای مان تو فود، ملائی و مأوا و صاحب و ائیس او  
باش که فوادت من داشت: "هو الشريـد الـطـرـيد الـفـرـيد الـوـحـيد...".<sup>۲</sup>

## و ارحم استکانتا بعده.

۱- جملاتی از دعای مثلول، مفاتیح الجنان

۲- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۲۰: اوست رانده شده آواره تک و تنها. (فرما بش حضرت امیر در وصف  
امام عصر علیهم السلام)

هنر آنست که از تو بگوید نه آنچه نگارگر از قول خویشن نقش می‌زند.  
 شعر باید با همهٔ سپیدیش از تو بسراشد ورنه روسیاه است. آنچه عزّت تو را  
 نمایش ندهد، خوی خاشاک دارد. هنر باید ضجهٔ بشر باشد در فراق تو و  
 هفت منزلگاهش هر یک، باراندازی برای خستگانست: صبر، تسلیم، عشق،  
 ثبات، پرهیز و وفا.

و این آخری اگر میستر شود، فتح الفتوح هنرمند است؛ آری وفا. اگر  
 صاحبت تازیانه‌ات زند، به رها کردن درگاه او نیندیشی. هر اندازه که  
 خوراکت دهد، رضا دهی. رانده بشوی و ستم بکشی اما باز که می‌خواندمت  
 بی‌آنکه دلگیر باشی، بازگردی پایی پیمانت بایستی و دست از مؤانست نشویی.  
 روزهای عمرت مفتقر شب گیسویش باشی. خودت سر افروختن کنی و هیزم  
 گداز فراهم آوری. خودت راه افتی و اسرار سوختن را از ناصیه ققنوس  
 بخوانی.

یوسف ایها الصَّدِيق! تو مگر قدیس سحرزاد نبودی؟ من شب کور به چه  
 کارت می‌آمدم؟ مگر نیامده بودی طوماری از مشتریان عشقت بنگاری؟ من با  
 کلاف کهنه و سردرگم کجا مزایده زیباییت را می‌بردم؟ گوشم پر بود از  
 زنگ مرگ. با درای حیات بیگانه بودم. هرگز شعورم به وقوف در مشعر تو  
 نمی‌رسید. تو اگر مرا به مطاف سرایت بردی، در مقام خودت هم نشاندی و  
 در حجر تجلیت بی‌زنگارم کردی و جلایم دادی. این تنها توبی که می‌توانی  
 ادعای کیمیاگری کنی و سخن از اکسیر گویی. تو یکپارچه وفور نوری. تو

تشعشع می تراوی و تحیر می زدایی و اگر مرا چون سعید حنفی پذیری، منت را تمام کرده ای. تو محراب هستی را به امامت ابرو بیارای؛ من می مانم و چوبه های بی رحم تیر که تو را می خواهند. وقتی افتادم، بالای سرم می آیی؟ اگر دلت نخواست، بر بالین دست و پا زدنم منشین اما نگاهت را هم ندُزْدَا! اگر لیاقتم ندادی به ملاقات اما دم آخر را خودت بی بازدم کن! لکن کلام را با پلک هایت بشوی تا بغض سنگین واپسین گفتار در گلویم نماند: آوفیت؟<sup>۱</sup> و اگر بلن نگویی و از من برگردی... نه؛ امکان ندارد؛ حتم دارم مرا هم دست چین می کنی. این خشک برگ را می بری و آوندهایش را آباد می سازی. تو این دل زغالی خاکستر زده را می بینی اما در آن می دمی و ضمیر گُرفته اش را رو می کنی. تو به من نه نمی گویی. اکنون که موسم گرد افسانی توست، پنجه ام از باتلاق معصیت بیرون می زند تا از مسکتم باخبرت کند. من این السبیل دوستی با توام؛ سائل سرسرای مستوریت و یتیم انگشت کوچکت. دیده ای حتماً مشت حقیر مرا فاما الیتیم فلا تقهرو و اما السائل فلا تنهر!<sup>۲</sup>

تو آن همای صدرنشینی که سایه ات سعید می سازد. اما نمی دانم می دانی بعد از پرکشیدنست چه رزیت عظیمی زمینگیر مان کرد؟ و با محو شدنست در بی نهایت آسمانها تا چه عمقی در خندق بد بختی فرو رفتیم؟ به جان بنفسه هایی که بر پیشانیم کاشتی، دشه های محرومی از محضر تو زخم های سوزناک تری به جانم زده اند تا تهی دستی ام از زر و سیم. درویشی من از عشقت بیشتر دلم را ریشوریش می کند تا نداریم در جزیه دادن به ظلم. نمی خواهم دلم از تو خالی شود. باید این گل و لای ها را در من ته نشین کنی تا

۱- آیا وفا کردم؟

۲- صحنی ۹ و ۱۰؛ پسر یتیم را میازار و فقیر سائل را مران.

من از زلال نوشیدنی تو بهره گیرم. باید خودت پنبه‌های پلیدی را از گوشم بدر آری تا آسانتر شهادت دهم که: «ترّد سلامی». باید خودت لحظه‌ای میان من با معارفه معارفه کنی تا دیگر هیچ وسیله‌ای نتواند مرا نیمه راه، وسط صحراء پیاده کند.

افسوس که دفتر شعله‌ور غدیر میان کوچه‌های مدینه تکه تکه شد و به باد رفت؛ ورنه، بعد از نبی، نبأ عظیم، خانه نشین نمی‌شد، اینای بشر را خلفای دروغزن به بیچارگی مبتلا نمی‌کردند و روز ما اینقدر خاکستری نبود....  
ارحم من لیس له الدنیا و الآخرة.<sup>۱</sup>

نه؛ هرگز باورم نمی‌آید که وقتی می‌آیی، در چکاچک شمشیرها و هیاهوی جنگجویان، تو و همهٔ نیکوهایی‌هایت ناسین ذکر من شوید و باز هم - اگر چه مدتی کوتاه - این ایمان‌آورده به تو در امان نباشد... تو عقبای خوش فرجام منی و نار از آن گستگان است.

از غریبه‌ها فراریم و دوست دارم پشت پای صنوبریت سنگر بگیرم. آرزو دارم به من بفهمانی این کلک در دست توست و تو بی که بر ورق می‌گردانیش. تنها خواسته‌ای سرانگشت مرا هم در شوکت این نگارش شرکت دهی و مرا در قسم عطایت سهیم کنی. بسیارند که اگر قهر کنی، پژمرده نشوند و تو می‌توانی با آن «بسیار» از در عقاب آیی؛ اما من که را الا تو بیابم که بر من رحمت آرد. مرا با محنت خویش در اتاق انفرادی تنها یم وامگذار! درست است که ظرف تحملم کف‌دستی بیش نیست. قبول دارم قلت طاقتمن را؛ ولی تو با آن قلب اقیانوسیت، با تصرف سماواتیت جبرانش کن و به زیان نیاور:

۱- بر کسی که نه دنیا را مالک است و نه آخرت را رحم آور.

«انک لن تستطيع معی صبراً».<sup>۱</sup>

اگر از بام ملکوت بر خفت من افسوس می‌خوری اما من به تو را داشتن  
مفتخرم. من بی‌خرد، خُرد نافرمانیم؛ اما جوانیم را هرگز به کهولت ترک تو  
نداده‌ام. هر که از کنارم می‌گذرد، تنها‌ای و طعنه‌ای می‌زند، یکی می‌گوید: «او  
تند می‌رود؛ وقتی سرش به سنگ خورد، می‌فهمد.» دیگری با نیش زبانش  
آزارم می‌دهد: «در اطاعت که اینگونه افراط می‌کنی؟ میانه‌روی، شرط عقل  
است.» مرا عقب‌مانده می‌خوانند و به من اتهام تحجر می‌زند. "تشابهت  
قلوبهم"<sup>۲</sup> انگار همه برون خیمه‌گاه تو همزبانند: "تالله تفتؤ تذکر یوسف  
حتی تكون حرضاً او تكون من الھالکین"<sup>۳</sup> نمی‌توانند مرا با تو ببینند. از  
اینکه مرا گزیده‌ای، گزیده‌اند. اما تو به من گفته‌ای هر کس تندتر بیاید، زودتر  
می‌شناسد و اگر پای از گلیم مهریاف تو بکشم سر شکسته‌ام. آگهیم داده‌ای  
که اگر روزِ "ندعو کل اناس باما مهیم"<sup>۴</sup> هوای مرا داری، راهش تعطیل  
حسابگری هاست، می‌دانم آن عقلی که تو نورش را تقسیم می‌کنی، مرا مقید  
امر تو می‌کند و اینان که خویش را از عقلا می‌دانند، تنها در بند اصطلاح‌های  
تو به گوشم خوانده‌ای که از پستی آنان پیش افتاده‌ام و در بستر صبح سیلان  
دارم. پیوسته به تو، دمادم سیراب چشم‌هسار سعادت است و هلاکت، تقدیر  
آنانی است که به غربت تو راضی‌اند. هنر تا ملتجمی به جلال تو نشود، پوچ است  
و هنرمند آنانند که در بطن هاویه حوادث به تو وفادار مانده‌اند.

۱- کهف، آیه ۶۷: تو هرگز نمی‌توانی همراه من شکیبا باشی.

۲- بقره آیه ۱۱۸: دلهای آنان شبیه یکدیگر است.

۳- یوسف آیه ۸۵: بخدا همواره از یوسف باد می‌کنی تا آنکه مریض شوی با هلاک گرددی.

۴- اسراء آیه ۷۱: هرگروهی را با امامشان صدای می‌زنیم.

ای رب فجر و شب بوا  
به گلدانهای توکل مان برگ و برده و قاب غبار گرفته روی رف را بیش از این  
خالی مفهوما

ای قیوم زنبق و فلقا  
گرگ و میش، که هنوز فرق آسمان را نشکسته‌ای، در قالب عهد بستان ما  
روح ناشکستن بدم و قرار نورسیده ما را به گودال زوال می‌فرمای

ای صاحب صبح و یاسما  
هیچ ارزشی را جز او منزگاه دیدگاهمان و هیچ آرمانی را غیر او و گذرون  
آینه‌مان مساوا کیشمان عشق او باشد و مذهبمان صلب او.

ای صانع سمر و یاسمینا  
ما اطفال گریز پای را به دوا و درمان پشمیمانی شفایخشان چه گودگانه است  
از او رد تمیتی را فواید، از آنکه یقین صیادنم هم‌هموت که همیشه به سالم  
ابتدا صیکند و نشانه‌اش آناتی است که رغبت زیارتیش به تسلیمه صی آورد

ای پروردگار پگاه و پونها  
تو خالق اصیامی، بیا و دست به فرق مجاہها هم بپراگی همه بدانند تنها

اوست که باید پاره گرکند و زن هر بیرقی پیش از او سر بردارد بر خاک افتادنی  
است)

**اللّٰهُمَّ اكْشُفْ هَذِهِ الْغَمَّةَ عَنْ هَذِهِ الْأَمَّةِ بِحُضُورِهِ**

هل لی من توبه؟ جوابم را بده دیگر! میان من و گناه همین تو مانع!  
 زود باش لب از لب بردار، دارند به من می‌رسند! چیزی نمانده طراران محبت  
 راهم بزنند! قدمی پیش آمدہ‌ام که تو را به پس نگرفتن وعده‌هایت وادردا! اما  
 هر جمله‌ام ضریب اذعانیست بر تن ظریف و سیمگون تو! سنگ دلیم بارها دل  
 تو را سنگسار کرده آنوقت گله هم دارم که چرا از من گوشه می‌گیری و زاویه  
 می‌گزینی! دفتر عشق را ورق زده‌ام اما آنقدر نکته نفهمده دارم که برای  
 سرگیجه تمام عمرم کافیست! آنقدر حاجت بی‌جواب خواسته‌ام که دلم دارد  
 می‌ترکد! آنقدر از ندیدن کمبود دارم، آنقدر از نبوسیدن عقده‌ای شده‌ام که  
 هیچکس نمی‌تواند حل معما‌یم کند مهر همه مادرهای دنیا میوه بوته عطوفت  
 توست! هیهات که طفت سر راه بماند! حاشا که اگر بینی برایت زحمت دارد  
 و دست و پایت را می‌بندد سر گذری رهایش کنی یا حتی برای ثانیه‌ای دست  
 دیگریش بسپاری! تو حاضری شبها بیداری را ضجر بکشی اما او سرش را به  
 ناز بالش آرامش بگذارد؛ حاضری پایت را از خانه بیرون ننهی تا او را آواره  
 کوی و بزرن نبینی حاضری به پایش پیر شوی و با همه اینها هیچ، توقع  
 قدردانی نداری! محبت طبیعت توست و اظهار آن برآمده از روحیه‌ات! گاه  
 این کودک تو، پای بر زمین می‌کوبد، مسألتی را به التماس می‌گوید، کلون باب  
 تو را لجوچانه می‌زند، کوبه توسل را به رجا می‌کوبد، اما دستگیریش نمی‌کنی،  
 چرا؟ چگونه است تویی که در اندرونت انبوهی از ریاض لطف داری؛ دری  
 نمی‌گشایی؛ کدام سری را با این نابخودن از من پنهان می‌کنی؟

تو می‌دانی اگر برای او مرکبی بخri، چموشی دنیا بیچاره‌اش می‌کند، بر زمینش می‌زند! می‌دانی اگر لعبتی دستش بدھی شاید دیگر از تو نخواهد برایش قصه بگویی و نیمه شبها دست ترسش را بگیری تا خوابش ببرد! تو خوب می‌شناسیش! نمی‌خواهی چیزی حتی اگر نعمت خود تو باشد او را از تو غافل کند اینست که حیرمان را همراهش می‌کنی و افتقار را به رفاقت‌ش می‌خوانی تا هماره دنباله تو برود و ملازمت رکابت کند ولی او وسوسه می‌شود که پای از این سرسرابیرون بگذارد و پیش بیگانه بر زنگ تقاضا زند! از روی اتفاق، مطلوب خویش می‌ستاند اما وقتی به خود می‌آید که راه خانه را گم کرده است و یکی نیست طریقی نشانش دهد جایی هم که مصلحتی برایش نیندیشیده‌ای خودش چتری سیاه از سیئه بالای سر می‌گیرد تا دعا‌یاش حبس شود و اصلاً سوالش به گوش تو نرسد تا بخواهی پاسخ‌گویی و اینگونه است که به حال خود رها می‌شود، و چشم که باز می‌کند اثری از تو نمی‌یابد لا تکلني الى نفسی طرفه عين ابداً<sup>۱</sup> من هم مسکینم، هم یتیم، هم اسیر! و از تو جز قرصی نان که در تنور ترحمت پخته باشی نمی‌خواهم! کوچه چشم براهیم را برایت چراغان کرده‌ام! در ساعات تنفسم، برایت طاق نصرت زده‌ام و میدان تمنایم را به خاطرت باگلهای کاغذی آذین بسته‌ام! تو بیا تا من این شب پولک نشان را تور گیسویت کنم! یک آسمان ستاره دریایی را به استقبالت آورم و یک دامن نُقل علاقه بر سرت بپاشم! تو بیا تا من بدانم می‌توانم تا سر دو راهیها به ژرفای دلباختگی به تو دیگران را هم دوست بدارم؟ می‌توانم موقعی باشم که از غیاب تو توجیه نسازم برای پیوست به غیر؟ بیا تا از تو بپرسم هل لی من توبه؟!

۱- مرا چشم برهم زدنی به خود و امکنار. (دعایی منقول از امام صادق علیه السلام - اصول کافی ج ۲ ص ۵۲۴)

بگذار بار دیگر از تو بخواهم بار هم و غم را از دوشم برداری! یک بار دیگر این جرأت را به من بده که بخواهم کاری کنی احساس بسی وزنی کنم! دریابم که تو با همه مدارایت مرا تدبیر می‌کنی و برایم برنامه ریخته‌ای! من هم مسکینم، هم یتیم و هم اسیر! و از تو جز قرصی نان که در تنور ترحمت پخته باشی نمی‌خواهم. مردم دیده‌ام را آورده‌ام به دولت کریمه‌ات رأی دهند و امت سرپنجه‌ام را برای اینکه نگهبان خیمه‌گاه تو باشند! اگر می‌خواهی بیرونم کنی، باشد می‌روم گم و گور می‌شوم اما بگو کجا بروم؟ بگو کدام همدمنی پیدا می‌شود که نامردی مرا به فتوت تلافی کند؟ کدام زانویی پیدا می‌شود که بتوانم هر شب برآن بگریم؟ کیست که هر وقت بخواهم در دسترسم باشد و هر دم شیونی داشتم به تماس صورتم با پای از گل نازکترش مطمئن باشم؟ تو از قدیم و ندیم، ندیمِ صمیم من بودی! تو به من هویت دادی، شخصیت دادی، تریستم کردی. تو از من ملول شدی اما نگذاشتی صاحبی دگر برگیرم! از با من بودن، روحت به استغفار افتاد اما همچنان به من هستی بخشیدی! تو که تا اینجا با من آمده‌ای باقی این پیچ و خمهای نفس‌گیر هم همراهم باش! نمی‌کشم این سربالایی را اگر حواست به من نباشد! می‌برم! نه راهی به پیش می‌ماند چون مرا جاگذاشته‌ای و نه راه پس از، آنکه تمام پلهای پشت سرم را خراب کرده‌ام! گفتی تهادوا تحابوا<sup>۱</sup> خودت شاهد بودی بارها برایت شاخه گلی خریده‌ام، پیش گذاشته‌ام و برایت گفته‌ام بیا! اینرا برای تو خریده‌ام اگر می‌پسندی امشب بیا و بردارش! اما صبح که چشم بازکرده‌ام؛ گلبرگهایی دیده‌ام که با پژمردگیشان مرا از نخواستنت ترسانده‌اند! گفتني:

۱- به یکدیگر هدیه دهید و محبت میان خویش برقرار کنید. (فرمایش پیامبر اکرم ﷺ من لا يحضره الفقيه ج ۲ ص ۲۹۹)

هشتم

"اذا احیبت احدا من اخوانک فاعلمه ذلك" اکدام دفعه را سراغ داری که با هم حرفزده باشیم و من سرسپردگیم را به تو، ابراز نکرده باشم؟ پس چرا هدیهات را، احساس را برای من محسوس نمی‌سازی؟ چرا راضی می‌شوی این نیازم در غلیان خویش مدفون شود که دوست دارم کسی آشکارا به من بگوید حبیب اویم و این را در عمل ثابت کند؟ من هم مسکینم، هم یتیم و هم اسیر و از تو جز قرصی نان که در تنور ترحمت پخته باشی نمی‌خواهم! وقتی رو به قبله افتادم و در برابر مکشوف، غطا شد! وقتی همه از من دست شستند و منتظر شدند تا ملک الموت زحمتم را از سرشان کم کند؛ وقتی هیچکس و هیچ چیز نمی‌تواند مرا آرام کند؛ تازه وقت مهمان نوازی توست! مرا می‌برند، می‌اندازند در یک چاردیواری تنگ و مسی‌رونده پس‌گذران روز و شب خودشان! من می‌مانم و وصف "خفت موازینه"<sup>۱</sup> من می‌مانم با" رب ارجعونی لعلی اعمل صالحًا<sup>۲</sup> من می‌مانم با" و من ورائهم برزخ<sup>۳</sup> من می‌مانم و... وای! اگر شب اول که به منزل نو آمدم تو چشم روشنیم نشوی که بدیختم! اگر سرنعthem که آلیس می‌خوانند تو دلت نخواهد علیک السلام بگویی که مفلوکم! اگر تو اجابت دعای اللہم لقن حجّته<sup>۵</sup> نباشی چه راه گریزی می‌ماند؟ من می‌روم زیر خروارها خاک و مرگ، مفتون تو را از سر راهت بر می‌دارد ولی خودت می‌دانی که آنجا بیش از همه وقت نیازمند توام و از تو بر می‌آید که سر تربتم را مجلس خویش کنی و قدر تمام سلامهایی که به تو داده‌ام به خلوت گورستان سری بزنی. نگذار حیرت بعد از مفارقت روح هم مستدام

۱- وقتی یکی از برادرانت را دوست داری او را از محبت خود باخبر کن. (فرمایش امام صادق - اصول کافی ج ۲ ص ۶۴۴)

۲- اعراف آیه ۹: میزانهای او سبک است.

۳- مؤمنون ۹۹، ۱۰۰: پروردگار ام را بازگردان شاید که عمل صالح انجام دهم.

۴- مؤمنون ۱۰۰: در پیش روی آنان برزخ است.

۵- خدای حجّت او را به او تلقین کن. (از ادعیه تلقین به میت)

گردد! نگذار آنجا هم نگران تو باقی بمانم و باز هم از نگریستنت و امانده باشم! نگذار وله از ناپدیدی تو هیچگاه پایان نیابد! آنجا همه درماندگیها و افسردگیها را از یادم بیر! اگر تو بیایی دیگر ثقل لحد آزارم نمی‌دهد! سبک می‌شوم، در لابلای ابرهای باران خیز چشمهاست، پر می‌زنم! اگر تو بر در این زندان آمدی، آزادی را می‌فهم ورنه این تن نحیف استخوان می‌شود و استخوان خاک. دمادم در حال خفگیم اما نمی‌توانم این خاک را بشکافم و بیرون بزنم! اینها که می‌گوییم تو را کمک می‌کند که غم مرا کشف کنی و بی‌کسی غمگناهه ام را با حضورت، سامان دهی! اگر چه تو همه چیز را می‌دانی پیش از آن که من صفحه‌ای را سیاه کرده باشم و اصلاً از وقتی تو خیر قلبم را فتح کرده‌ای سر و سامان گرفته‌ام! تا قبل از برگ‌ریزی که سرما و سوز ذنوب ساخته‌اند؛ اشک تو در سرخی شفق می‌شکست و هر وقت برابر آینه می‌رفتم، برق نگاهت پیدا بود! می‌توانستم خط شبنم را بر برگ شمعدانی بخوانم که از تو می‌نگاشت؛ هر تاری از بید که پرتویی از خورشید را انعکاس می‌داد؛ نقطه‌ای را از تصوّر رخسار تصدیق می‌کرد ولی حالا چه؟ هر کاری می‌کنم چیزی از چمنزار، یادم نمی‌آید و مثل پیشترها یادآوری تو بسی خویشتنم نمی‌کند! اگر اللهم المم به شعثنا<sup>۱</sup> می‌گوییم دنبال سیرکردن خودم افتاده‌ام! نفس، مهموم بی‌هواداریت نیست! غروها از رویت نشدن غصه‌ام نمی‌شود اما خودت الهمام کرده‌ای برای باز پس گرفتن اینها اول سرشکستگی می‌خواهی و بعد دوست داری که لحظه‌ای بر من نرود مگر آنکه پشتم به خدمت دوتا شده باشد و من می‌خواهم این الهم تو را تبلیغ کنم و داعی ناس باشم به غیر لسانم! می‌خواهم صاحب‌الزمانی زینت من باشد و من زیبایی این

۱- خدا یا پراکنده‌گی ما را بوسیله او جمع فرماید. (دعای افتتاح، مفاتیح الجنان)

سیاه

نسب و خودت باید این راه را برایم هموار کنی!....

در تمام زندگیم تنها پس از دو هنگام است که فهمیده ام پاک از مرداب آلودگی بدر آمده ام و دوباره می توانم بیاغازم؛ یکی زمانیست که دلگداخته ای با حلقوم اخلاصش روضه ابی عبدالله<sup>علیه السلام</sup> می خواند و برای کسی که هر دویمان جانی ریش از مصیبتش داریم می گریاندم و دیگر آن هنگامی که دست بالا می زنم و با همه بی چیزیم، برای تو کمر به همت بندگی می بندم! ثانیه هایی شیرینتر از این دو هنگام را سراغم نیست و اکنون که دوباره بازآمده ام تا با حلقه به گوش توشدن، شیرینی فرهاد بودن را بیچشم باید ابتدا از تو بپرسم:  
هل لی من توبه؟!....

## ای خدای هاجر و اسماعیل!

ما را میان صفا و دوستی و صروغه موبدش، هر لحظه هفتاد بار ببر و بیاورا ما  
را برخنه پای بدن بالش نفرست و یک روز در مجر به هجر پایان ده!

## ای خدای مریم و عیسی!

آسمان را به چهار صینع کشیده‌اند اهل مخفی و از هواییون اندکی نماندها  
محبد موعودیان را از این اندوه بی‌گران بدرآور و از ما راهبی ساز در عزلت  
عنایتش و سکن کنست کرامتش!

## ای خدای فاطمه و محمد!

این صیمه‌ای که در گوش مدینه پیچیده است آن او نیاید دل را منفراشد  
این «یا فضله فذینی»، استخوانی شده و راه گلوی همه‌مان را گرفته؛ بر درهای  
سوخته، آبی به دلچویی پاش و از همه دیوارها بازخواست کن؛ هیچ خلافی را جز  
نیام او، باقی مگذارا نسل تازیانه را از زمین بردارا

## ای خدای ام البنین و عباس!

هیچ شمری را برای رهاییدن‌مان از کمندش بدن بالمان نفرست! ما را سقایی  
بیاموز و علمداری اهرم عمود آهینه است بر سر ما بشکن!

جواہر و میراث

ای خدای نرسی و مهدی علیهم السلام

گلدانمان تشنگی نرسی دارد، از تاسیسی ما تا سامرا، از سامرا تا روم راه  
است: قنداقه‌مان را از او نگیر و از شیرده جانش بی بهره‌مان نمیران

## و عجل لنا ظهوره

پاییزان، همه برگها را از شاخه‌ها چید؛ ورق ورق دستنوشته‌های بهار، روی سنگفرش‌های غمناک، شکست! دیگر اثری سبز نمانده! دقایق مديدة خموشیت سرما تامغز استخوانمان رسیده؛ یک عمر آزگار انتظار است وانتظار!... طفلها مان جوان شدند؛ جوانها به پیری رسیدند؛ پیرها مان آرزویت رابه گور بردندا! آخر دردت به جانم! این فرسودن و نیاسودن را پایانی نیست؟! تو فکر می‌کنی یارای بیش از اینم هست؟ خبرداری! می‌دانم اما من... من نباید بدانم کبوتر "امن یجیب" ام را کدام سو پر دهم؛ نباید بدانم به قاصد خویش کدام مقصد را نشان دهم؛ عزیز دلم! یکی را بفرست خبر نیامدنت را تکذیب کند! یکی را روانه کن از این مرداب مرده راهی به نهر حیات بگشاید! در ویرانه سینه‌هایمان هزار بوف مغلوبک تو را می‌جویند کو مهدی؟ کو مهدی؟ این کوکوی غریبانه جواب ندارد؛ زندگی آمیخته با تأسف و حیرت! هر که شهید تو باشد را زود به خاک می‌سپارند؛ هر که برایت بمیرد سر می‌بُرند؛ هر که از خم چوگانت منحنی شده باشد هدف می‌گیرند! تو می‌دانی بگو حسین در گوش زهیر از کدام رمز بی‌قراری گفت؟ بگو کدام پرده پریدن را برایش کنار زد؟ بگو زهیر در شب مردمک حسین کدام ستاره را تماشا کرد؟ همین‌ها را برای من هم بخوان تا دیگر راهم را از تو جدا نکنم!...

ما را ببر به میقات طور! این شب نهانیت را به اربعین عیانیت برسان!  
برلوح دل نقشی بکن به درفش عشق! دامن کشان ای نوح از جودی برف گرفته فرو آی! با خورجینی از ترنج؛ و بر دست هر کدامها یکی بگذار! به عرصه ای

یوسف درآی و از گذار بهتمان، بگذر! نگاه از تو برنمی‌داریم؛ می‌ترسیم یک پلک زدن، تصویر تو را از کف بدھیم! تو قدافراشته‌ای و به هر تار پیرهنت فرشته‌ای آویخته! مویت را دست نسیم، آرام می‌بافد؛ شال سبزت در دست دبور می‌رقصد؛ عبایت از بال پروانه، ردایت از گلبرگ؛ عمامه‌ات از کهکشان؛ خاتمت عقیق تعلق ماست! بر طاق ابروی تو عندلیب می‌خواند و در شیار پیشانیت هُدُد به تسبیح است:

### حاش لله، ما هذا بشرًا ان هذا الا ملك كريم<sup>۱</sup>

این صورت بشرًا سویاً که تو داری هیچ تصور دلباخته‌ای رابه خود وانمی گذارد؛ این سیمای به شکر آغشته در کاسه گلها شهد می‌ریزد؛ عسل از بزاق تو سرشته است؛ تین و زیتون، آیات طراوت تواند؛ بلد امین را میدان دید تو دیوار می‌کشد! در خوشهزار حُسن این خود تو بودی که داس نصرت، دستمان دادی و این خرمن مناکه می‌بینی کار ما خوشه‌چیان است! به آتش بکش جگره‌امان را! بسوزان سرتا به پایمان را! کوچه‌های گشت و گذارمان به بن‌بست رسیده؛ راه آسمان را بستند؛ کی باشد که ادریس بیاید!.... کی باشد که ادریس بیاید!....

۱- یوسف آیه ۳۱: این بشرطیست که فرشته‌ای بزرگوار است.

الهی این دم آفری که باز باید با او خداها فظی کنم؛ برای این دعای آفری  
من فواهم تو را به خود او قسم دهم خدای تو او را میان فرزندان مسین <sup>بزرگ</sup>  
برگزیده‌ای و صدیث خودشان را گواه این برتری ساخته‌ای؛ یکیشان آرزوی دری  
خدمت او دارد و دیگری مضرت او را «سیدی»<sup>ا</sup> من فواند و از بی‌نشانیش من نالد  
الهی به آن مفیظ علیم که کلیددار فزانین ارضش ساختی؛ اللهی به آن پدر از همه  
مهربا تر که از قمه قبض و بسط خلت را به گفشن دادی؛ اللهی به آن تقیب  
نبیبزاده <sup>ب</sup>آیه مبین "یکلم الناس فی المهد" بود، محبودا <sup>ب</sup>به آن نهان از  
انظار و پدیدار در افق از مقصودا <sup>ب</sup>به آن بقیت امیر و میراث دار ذوالفقار، به اویی  
که ما گرد یتیمیش به سر داریم، اویی که رکنی استوارتر از او نمی‌شناشیم و  
قول سدید او را تنها بر صفات گنج فوانده‌ایم، به خود او سوگند که خود او نزد  
تو وحیه ماست <sup>ا</sup> و پیش ما دردانه توا پس اگر یک دعای مستجاب، تمث قبیه  
میثاق با او مرحمت فرموده‌ای مزد من جزوع، خود او پاشد و پس اللهی از بخی  
مسدین دوراندیش کفایتش کن و به پایان سایه نشینیش، سرور فاطر  
آشتفتگان نزدیک بین بیاغازا

اَنْهُمْ يَوْنَهْ بَعِدَّاً وَ نَرِيهْ قَرِيباً  
بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

قصه‌هایم شنیدنی است اما وداعم با تو تماشایی ندارد! در حریم محبتی که من و تو ساخته‌ایم، هیچ دیده‌ای را جز نگاه ما دو، راه نمی‌دهند.... فارالتنور! اما گاه شعله‌های ناشکبیابی از دهانه مرگ و دوات، سرک می‌کشد، فواره می‌زنند و با همه می‌گویند بر سر دل داغدیده چه آمده است! کاریم با این و آن نیست، تو روی سخن من! تو باید بپسندی و می‌دانم می‌پسندی، حرف مور را فقط سلیمان می‌فهمد، دیدم پلک دلم می‌پرد، به سرم افتاد می‌آیی، خواستم حرفی برای گفتن باشد تا اگر دم دیدار، دهانم از چیدن کلمه‌ها کنار هم بازماند، لااقل نوشته‌ای داشته باشم برای تقدیم به تو! قصه‌هایم شنیدنی است وقتی مرور ایام آشنائیمان باشد! دوست داری بگویم؟!... باشد می‌گوییم:

یکی بودم اما با تو یکی نبودم زیر این گند کبود. کبودی سیلی تلبیس روی صورتم سنگینی می‌کرد. می‌اندیشیدم مهر سیاه‌بختی به پیشانیم خورد، بختک، خمودم کرده بود، شبها همه‌اش کابوس بود و روز روشن، من با همان وحشت دیشب به سلامت می‌زیستم دهشتی که با پنجه سیاهش به چهره مردمان نقاب زده بود و عاقبتی از هزار مرض مزمن بدتر!

زهر واگذاردن تو دستم را ربوه، چیزی به سرکشیدنش نمانده بود! سایه‌های سرکش در پیم می‌دویدند و من می‌ترسیدم از عربده گستاخیشان! اما نه، خوف نداشتم، خوکرده بودم ولی با اینهمه پا به فرار گذاشتم. هر چه

بیشتر می‌گریختم، انگار به من نزدیکتر می‌شدند... به دهکده‌ای ویرانه رسیدم. در خانه‌ها بسته بود، خانه به خانه، هیچکس پاسخ نداد. این در و آن در، همه به رویم هزار قفل خورده بود. خوب که به نفس نفس افتادم و تسلیم شدم، هیزم آوردند و برزخی برای روح رنجورم ساختند و آن جام چرك و خون را دوباره بدسنم دادند. آمدم بنوشم که نغمه فردوسیت جام را از کفم قاپید و شکست و همه آن اشباح را فراری داد. فضا در احاطه طنازیت آمد و مرا برای تو به بند کشید و قلنا یا نارکونی بوداً و سلاماً<sup>۱</sup>! دیگر ندیدمت تا بیابانهای بی‌کسی را به خواست تو پشت سر گذاشتم و دشتهای سرگردانی را به اشاره تو پیمودم و رسیدم پشت سراپرده تو. اذن دخول که دادی، یال خیمه را بالا زدم و وارد شدم، دیدم نورت، سراسر تصویرها را اباشه است. سلامت کردم و پاسخ شنیدم:

ـ مرحبا بك....<sup>۲</sup> قدکنا نتوقعك ليلاً ونهاراً. فما الذي ابطأ بك علينا!

ـ يا سيدى! لم اجد من يدلنى الى الان<sup>۳</sup>

ـ لقد كانت الايام تعدنى وشك لقاوك والمعاتب بيني وبينك على تشاطط الدار و تراخي المزار، يتخيّل لى صورتك حتى كأنما لم نخل طرفة عين من طيب المحادثه و خيال المشاهده. وانا احمد الله ربى ولئن الحمد على ما قيض من التلاقي و رفه من كربة التنازع والاستشراف عن احوالها متقدمها و متأخرها...<sup>۴</sup>

۱- آنیاء آیه ۶۹؛ گفتیم ای آتش! سرد و سلامت باش.

۲- بحار الانوار ج ۵۲ ص ۲۲ تشرف ابراهیم بن مهزیار.

۳- دلائل الامامة ص ۲۹۷ تشرف على بن ابراهیم مهزیار؛ شب و روز منتظر آمدنت بودیم. چه چیز باعث تأخیر در آمدنت نزد ما شد؟

۴- همان؛ آقای من! کسی را که راهنمایم باشد تا هم اکنون نیافته بودم.

۵- بحار الانوار ج ۵۲ ص ۳۳ تشرف ابراهیم بن مهزیار

"ایام به من وعده می‌داد که لقای تو نزدیک است و غمی نبود جز دوری  
خانه‌هایمان از همدیگر و فاصله‌ای که در زیارت، افتاده بود، صورت، در خیال م  
مجسم می‌شد تا آنجا که گویی چشم زدنی بی‌لذت گفتگو با هم و بدون خیال  
مشاهده یکدیگر نگذرانده‌ایم، سپاس خدا به راکه ملاقات ما را فراهم آورد و از  
سختی مهجوی رهایمان ساخت؛ رنج و محنت گذشته‌های دور و نزدیک..."

-بابی انت و امّی! ما زلت افحص عن امرک بلدًا فبلدًا<sup>۱</sup>!... کو به کو  
دنبالت گشتم، سر هر راه، سراغت را گرفتم؛ از شکوفه و شقایق و باران تو را  
خواستم، امّانمی‌یافتم! صدای ناله‌هایم به عیوق هم رسید، ایوب هم به حالم  
گریست! خدای من! خوابم یا بیدار؟! این تویی؟! خود تویی؟! همانی که لحظه‌هایم  
را برایش می‌شمردم؟.... به برت پریدم و بر سبکی شانه‌هایت، قدر یک عمر  
زار زدم! یک عمر با خود جنگیدن؛ یک عمر صبوری؛ یک عمر سوختن....  
پس با هم پا به یاسخانه نهادیم. باغی که گلهای سپید از سر و رویش بالا  
رفته بود. دست راست تو در دست چشم بود و قدم زنان می‌رفتیم. طرف  
راست خود دیدم نهر آب سپیدی جاریست و درختان نارنج و انار و انگور  
همه با میوه‌هایشان، سرمان سایه اندخته‌اند. پرسیدم: این نهر و این درختان  
چیست؟ فرمودی: هر که به ضیافت ضریح م بیاید، اینها با او است. عرض  
کردم: سیدی! مسأله<sup>۲</sup>. فرمودی: بخواه! گفتم: دلم را از محبت اصنام، صاف کن!  
فرمودی: باشد! گفتم: صحبت دیو و دد عذابم می‌دهد. فرمودی: آزادت می‌کنم.  
گفتم: عطش معرفت دارم. فرمودی: می‌نوشانت و گفتم و پاسخ گرفتم... حالا  
در محفل افادت نشسته‌ام و قلیان عافیت به دست گرفته‌ام. کس می‌پرسد: در  
این یلدای تار، دیدار هلال ممکن است؟ سر به زیر می‌افکنم و با خود زمزمه  
می‌کنم: ما اقول فی جوابه و قد ضمّنی علیه السلام الی صدره!<sup>۳</sup> ... روزها

۱- همان.

۲- بحار الانوار ج ۵۳ ص ۲۳۶ تشریف علامه بحر العلوم: در جوابش چه بگوییم در حالیکه حضرتش مرا

و ماهها می‌گزد و هنگامه سر باختن فرا می‌رسد. سنگهای آسمانی، نفس به نفس بر سرم می‌بارند. تردید، از پا می‌اندازم! ناگاه میانه میدان، تو را می‌بینم که ندایم می‌دهی: احمد اللّه علی ما منَ اللّه علیک و لا تشکنْ فود الشّیطان انّک شکت! آرزوی شیطان اینست که لحظه‌ای شک کنی! مبادا نیش تردید در دلت نفوذ کند!...

خودت خوب می‌دانی، اینها که گفتم افسانه نیست. حکایتی عاشقانه است که بارها در طول اعصار، تکرار شده! آری قصه‌هایم شنیدنی است اما وداعم با تو تماشایی ندارد! تو نخواستی همان اول عشق، رسوایم کنی. نخواستی روی سیاهم را به رحم بکشی! وقتی فهمیدی ماندگار شده‌ام، گفتی می‌دانی چرا در لقای من تأخیر دیدی. گفتم: می‌گویی؟ گفتی: شمایان فقیران مرا با فقرشان تنها گذاشتید و با من که پدرتان باشم قطع رحم کردید. افتادید دنبال مال اندوختن! وقتی شکم از نامردمی پر می‌کردید، مرا یادتان رفته بود! خستگی را عذر می‌آوردید تا بین الطّلوعین، در تقسیم رزق، دست تنها یم بگذارید! خودتان به دوری و دوستی راضی شده‌اید و مرا مقصّر می‌دانید... گفتم تو را به خدا بس کن! از اینکه به من خشم بگیری، رحمت خودت را به شفاعت می‌طلبم! من هارب<sup>۱</sup>، منک اليك<sup>۲</sup> شده‌ام! می‌دانی؟ غصّه‌ام از قصه فاذا رکبوا فی الـفـك<sup>۳</sup>... است، آنجا که کشتنی در ورطه نابودی افتاد، دلت ناجی می‌خواهد اما وقتی به ساحل رسیدی ... حرفهم را بریدی: خطأ گفتی! حکایت قال اركبوا فيها بـسـمـ اللـهـ مجرـيـهاـ وـ مـرسـيـهاـ<sup>۴</sup> است و عاقبتـشـ جـزـ اـهـبـطـ بـسـلامـ مـنـاـ وـ

۱- بحار الانوار ج ۵۱ ص ۲۰۹ تشریف حسن بن نصر به سینه خود چسبانده است.

۲- گریزانم از تو بسوی خودت (عبارتی از دعای ابو حمزه ثمالي، مفاتیح الجنان)

۳- عنکبوت آیه ۶۵: آنگاه که در کشتنی سوار شوند...

۴- هود آیه ۴۱: گفت سوار شوید در کشتنی به نام خدا در هنگام روان شدن کشتنی و به مقصد رسیدنش.

برکات علیک<sup>۱</sup> نیست. گفتم: یعنی من با تو می‌مانم؟ یعنی می‌توانم برابر این هجوم، کمر راست کنم؟ اینهمه سبزه برایت گره زدم! غنچه ندرت کردم! نباید به همین زودی بروی! فکر می‌کنم من بی تو زنده می‌مانم! به فکر می‌کنم این شهر غبار آلود و مه گرفته خفه‌ام نمی‌کند؟ من می‌خواهم با تو باشم، در هوای تو نفس بکشم، و دستم خاک پای تو را جاروب زند! یک وقت نگویی هذا فراق بینی و بینک! بین قلبم تند می‌زندا! بین کبوتر کوچک دلم خود را به در و دیوار قفسش می‌کویدا!... دستانت را بر شانه‌هایم فشردی:

میرزا حسنه بروش شده بپرسی داشت.

اینبار، روزه خاموشیت افطار کن! این امساك سوزناک را بشکن! افتتاح بخوانم می‌آیی؟! بروم بیابان بیتوته کنم، استقبالم می‌کنم؛ از دست خودم دیگر به تنگ آمدہ‌ام! گاه به خود گفته‌ام شاید تا صدها سال پس از این خبری از تو نشود و گاه آنقدر، هضم مهجوری از تو برایم سخت شده که نعنای استعجال را جویده‌ام و هر نشانه‌ای را علامت آمدنت گرفته‌ام، اما تو هیچیک را روانمی‌دانی! تو با آنانی پیوند می‌خوری که تو را تقریب زنند و نجا المقربون<sup>۲</sup> یعنی همین! تو آنقدر رسایی که نیاز به هیچ مقدمه‌ای نداری و آنقدر شیوایی که پیشگفتار نمی‌خواهی! و شاید همین حالا کوس باز آمدنت را بر سر کوی و بر زن بزنند و همین امشب اجازه عالم آرائیت دهند: يصلاح اللہ امرہ فی لیلة<sup>۳</sup> بیا با هم هفت بار، ارحم الرّاحمین را صدا بزنیم تا همه این دعاها که در حق هم کردیم به هدف مهربانی کار گرفتند! آه نوید نیمه شبهای تار! فانوس فرید من! بس است شب گردی! بس است بر خاک سیاه نشستن! بر

۱- هود آیه ۴۸: با سلامتی از جانب ما و برکات بر تو فرود آی.

۲- اصول کافی ج ۳ ص ۱۳۱: نزدیک شمرندگان نجات می‌یابند. (فرمایش امام صادق علیه السلام)

۳- بحار الانوار ج ۱۳ ص ۴۲: خدا امرش را یک شبه اصلاح می‌فرماید. (فرمایش امام صادق علیه السلام)

ملازمانت اینگونه بخوان:

اذهبا بقميصی هذا فالقوه على وجه ابی یأت بصیرا  
و اتونی باهلكم اجمعین...<sup>۱</sup>

قصه‌هایم شنیدنی است اما وداعم با تو تماشایی ندارد! لاجعله الله آخر  
تسلیمی عليك! بیا با یک خدا قوت که می‌گویی، برای همه زندگی، رمق  
خدمت عطا کن! همه بندگی من، غلامی توست و در هراسم که نصرتم با ترس  
از این روزگار، به حاشیه بخزد. تو که از همان روزها، لطفی را بهانه لطفی  
دیگر کرده‌ای، می‌توانی پیمانه‌ام را از گندم امدادات لبریز کنی و یقین می‌دانم از  
ایفاء کیل، دریغ نداری! اصلاً وفا از تو می‌جوشد و من دلمده جز این نمی‌توانم  
توقع داشت! که اگر این دلتنگی چاره‌ای داشته باشد، همان عنایت توست و  
من، عین عنایت را می‌طلبم! باز همان احساسی را دارم که بارها وقتی  
نگاشته‌ای به انتها می‌رسد. دلم را به شور انداخته است و تو بهتر از هر کسی،  
درک می‌کنی چه می‌گوییم! آرزویم را بار دیگر با تو مرور می‌کنم. شاید این  
بار، برآورده‌اش کردی. آخر این نوشته‌ها من از تو یادگاری می‌خواهم! هر  
جمله‌ام تو را فریاد می‌زد. هر کلمه‌ام مُهر مِدَت تو داشت. هر حرفم از یک  
تپش قلبم می‌آمد و هر نقطه‌ام در خون شریانها یم غوطه خورده بود! به ضمیر  
فرد صدایت کردم چون می‌خواستم نسیم صمیمیت، صورتم را ببنوازد و  
خدایمان را پیش از هر بار گفتگوییمان خواندم تا در قنوت و ترت، مرا جا  
نیندازی! برای منی که خواستم با همه این خطها و صفحه‌ها، با این عشق‌نامه،  
حلیف و هم پیمان تو باشم، نشانی بگذار! شده بقدر امضائی یا حتی اثری از

۱- یوسف آیه ۹۳: این ای راهنم را بپرید و بر صورت پدرم بیندازید تا بینا گردد و همه خانواده‌ام را  
بیاورید نزدم.

قلم روانت!... چشم به راه نگاهت می‌مانم و دلی را که داده‌ام هرگز و به هیچ  
قیمتی، باز نخواهم ستاند!...

استودعک اللّه و استرعیک و اقرء علیک السلام آمناً باللّه و  
بالرّسول و بما جئت به فاکتبنا مع الشّاهدین<sup>۱</sup>

دمی بدون خیالت سرم نیاید

به غیر یاد تو چیزی دلم نیاراید

همیشه بر در دل ایستاده‌ام که مگر  
محبت دگران، قلب را نیالاید

در این حریم رهی نیست عشقباری را

که جان ز آفت دنیای دون نیالاید

بین شکسته و دلخسته شاخه‌های خزان

نشسته‌اند که فصل بهار باز آید

به یادگار وفای تو بسته قامت نخل

بدان امید که خرمای عشق بار آید...

من اعتراف می‌کنم که شراب غفلت نوشیده‌ام و سر خوشم با زیبائیهای  
پوییده... گرسنه‌ام صیاد!... رویی برایم نمانده که دیدارت آرزو کنم... دیده‌ام  
معاینه نمی‌تواند!... هل علمتم ما فعلتم بیوسف!...

حیف که بغض، راه گلویت را بسته است... می‌دانم با بودنم آزارت داده‌ام...

اما من از تو توقع دارم، طلبکار که نیستم!... همه شبهای حضور تو شب قدر  
است... این را چشمهايت می‌گويند... .

**العجل العجل يا مولاي يا صاحب الزّمان!**

۱- وداع زیارت امام رضا علیه السلام ، مفاتیح الجنان

دلم را اگر از تو بذند!... اگر کسی بخواهد راه خروجمان را سد کند،  
توبی!... شاید گسته‌ای!... خسته‌ام از این طینت سجینی!... نیامدی و نگفتنی سر  
ما چه می‌آید؟... اینهمه معموم مباش شاهد من!... حلالم کن خیلی زحمت  
داده‌ام!... واجب نیست بر تو وفا!... فقط رخصت بده بستایمت!... رها کنم این  
حرفها را؛ دوست دارم!...

### العجل العجل يا مولاي يا صاحب الزمان!

انگار زبانم لال، من آقایم و تو خادم!... گلبرگها از اینهمه سیاهی خشکشان  
زد... جز قلیلی نمانده‌اند!... و حالا راه برگشت راهم نمی‌دانم... اما من هزار  
بار بر بُنوت خویش سوگند خورده‌ام!... دوست نداشتی کثیف باشم... یا ابت  
افعل ما تؤمر... آمده‌ام جوانمرگ تو شوم... و من همین را می‌خواهم!... خطأ  
نگفته‌ام که مرا خواسته‌ای... من آمده‌ام از تنها‌ی بدرت آورم!... تو را در  
انتهای طلبمان جا می‌گذاریم... همه واهمه از این سرنوشت است!... از وقتی  
مرض قلب گرفته‌ام، انگار طور دیگری نگاهم می‌کنم... ترسیم سیمایت،  
دوباره برایم دشوار شده... اما نه، چنین نیست که تقصیر برگردن خود من  
است... می‌خواستند یعقوب‌های تو را به عزایت بنشانند و نشانده‌اند!... صدای  
تیشه‌ام می‌آید؟!... سیلی ام بزن!... من شب کور به چه کارت می‌آمدم؟... وداعم  
با تو تماشایی ندارد... هل لی من توبه؟!... .

### العجل العجل يا مولاي يا صاحب الزمان!

## فهرست منابع و مأخذ

- ١- قرآن کریم.
- ٢- الاحتجاج، شیخ طبرسی.
- ٣- الاقبال، سید بن طاووس.
- ٤- اصول کافی، ثقة الاسلام کلینی.
- ٥- اعلام الوری، شیخ طبرسی.
- ٦- بحار الانوار، علامه مجلسی.
- ٧- البلد الامین، شیخ کفعی.
- ٨- تحف العقول، ابن شعبه حرّانی.
- ٩- التهدیب، شیخ طوسی.
- ١٠- جمال الاسبوع، سید بن طاووس.
- ١١- خطیب کعبه، علی اصغر یونسیان.
- ١٢- صحیفہ سجادیه، زین العابدین علیہ السلام.
- ١٣- علل الشرایع، شیخ صدوق.
- ١٤- عيون اخبار الرضا علیہ السلام، شیخ صدوق.
- ١٥- الغيبة، شیخ نعمانی.
- ١٦- فاطمة الزهراء علیہ السلام، رحمانی همدانی.